Ο ΑΝΑΡΧΙΚΟΣ

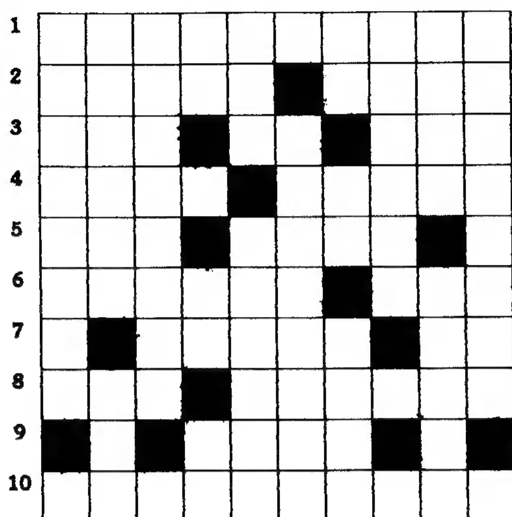
ΔΕΛΤΙΟ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

31 χρόνια μετά τη χούντα :
Τί είχες Γιάννη ;
Τί είχα πάντα !

ΑΘΗΝΑ, 21 ΑΠΡΙΛΗ 1998 - τεύχος 151

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ
ΚΑΙ
Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ Νο.64

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ : **1.** Ετυμολογικά οι ρίζες της βρίσκονταν στην αρχαία Ρώμη, πολιτικά όμως στην Ουάσινγκτον. **2.** Αντεθνική μορφή τριχοφυΐας, επί χούντας (ανάποδα) - Διεξάγεται μεταξύ δυο ομάδων. **3.** Ανάποδη πρόθεση - Το ΓΕΣ επί χούντας - Τόπος συγκέντρωσης στρατιωτικών στις μεγάλες πόλεις (αρχικά). **4.** Προορισμός τεσσάρων στρατηγών, ανίκανων κατά το γνωστό τραγούδι - Σε αυτό βρισκόταν η πνευματική κατάσταση στην διάρκεια της επταετίας 67-74. **5.** Τρία ομόηχα γράμματα, έτσι ώστε να μην σχηματίζουν δίφθογγο - Κούριερ αρχαίων θεών (γενική). **6.** «Εχθροί του ελληνικού γένους», κατά τη χούντα - Οι μαθητές της συμμετείχαν στο πραξικόπημα του 67 (αρχικά). **7.** Βασικό στήριγμα κάθε καθεστώτος (ιδιωματικό) - Ανάποδο άρθρο. **8.** Αρχικά μονάδων που ασχολούνται με την εσωτερική ασφάλεια των ενόπλων δυνάμεων (ανάποδα) - Συμμαχία του 1ου Παγκοσμίου Πολέμου. **9.** Συνορεύει με το Βιετνάμ. **10.** Έτσι επιδρά η πυρηνική ακτινοβολία στους ζωντανούς οργανισμούς.

ΚΑΘΕΤΑ : **1.** Έδρα, επί χούντας, του διαβόητου 505 τάγματος πεζοναυτών, ενός απ' τα κέντρα βασανισμού των αντιπάλων του καθεστώτος. **2.** Οι πολεμικές του εμπλοκές, θεωρούνται από πολλούς ως μία απ' τις αιτίες της επιβολής της Απριλιανής δικτατορίας - Από ψηλά είναι πάντα καλύτερη (ανάποδα). **3.** Βρισκόταν σε έξαρση το 1967. **4.** Άρθρο - Μισό τραύμα μικρού παιδιού - Γράψτε ΛΟ. **5.** Το κτίριο που στεγάζει την ασφάλεια Αθήνας, όπως το αναφέρουν οι αστυνομικοί ασύρματοι, από τα αρχικά του - Οι γιορτές... προ εικοσαετίας. **6.** Δυσνόητος, αλλά και δύστροπος. **7.** Αμερικάνικο υποκοριστικό του Μωυσή (ανάποδα) - Γράμμα του λατινικού αλφαβήτου - Του βουνού θεωρείται πιο υγιεινό (ανάποδα). **8.** Ο πιο αισιόδοξος ή μάλλον χαζοχαρούμενος υπουργός της τελευταίας χουντικής κυβέρνησης, που επέμενε πως η χούντα εξακολουθούσε να ελέγχει την κατάσταση, ενώ όλοι είχαν κιόλας λακίσει κι είχε μείνει μόνος του.. **9.** Παραθαλάσσια τοποθεσία της Αττικής (ανάποδα) - Άδειος (ανάποδα). **10.** Επί χούντας μεταφέρθηκε από την Μπουμπουλίνας στην Μεσογείων.

...ΕΤΣΙ ΑΠΛΑ...

Τότε, λεγόταν Philips Talbot...
Ήταν το ίδιο ανάγωγος, αυθάδης με τον τωρινό.
Στο κάτω-κάτω, ποιός ντόπιος θα μπορούσε να τον συμμαζέψει ;
Έκανε, λοιπόν, ό,τι του γούσταρε, ή μάλλον ό,τι γούσταρε στα υπερπόντια αφεντικά του.
Και τί τους γούσταρε ;
Μα, χούντα !

Σήμερα, τον λένε Nicholas Burns.
Είναι ανάγωγος κι αυθάδης σαν τον προκάτοχό του. Και κάνει ό,τι του γουστάρει (όχι του ίδιου, αλλά του «μεγάλου», στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού).
Και τί του γουστάρει ;
Ε... Βάλτε το μυαλό σας να δουλέψει και λίγο !

ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ (ΝΟ. 63, ΤΕΥΧΟΣ 150)

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ε	Ν	■	Σ	Α	Κ	Κ	Ο	■	Χ
2	Π	■	Ε	Τ	■	Ρ	Ο	Λ	Λ	Α
3	Α	Λ	Β	Α	Ν	Ο	Ι	■	Ν	Ο
4	Ν	■	Ο	Ρ	Ι	Σ	Ν	Ο	■	Υ
5	Α	Σ	■	■	Π	Τ	Ω	Σ	Η	Σ
6	Σ	Ο	Υ	Λ	Τ	Α	Ν	Ο	Σ	■
7	Τ	Σ	■	Ψ	Ω	Ν	Ι	■	Ο	Υ
8	Α	■	Ν	■	■	Δ	Κ	Ρ	■	Π
9	Σ	Ι	Α	■	Σ	Η	Ε	■	Α	Ν
10	Η	Ν	Ι	Ξ	Ο	■	Σ	Ο	Λ	Ο

Οι ακροδεξιές οργανώσεις στη μεταχουντική εποχή

Παράρτημα 1

Συνεχίζουμε και σ' αυτό το τεύχος τη δημοσίευση του Αλφαβητικού Καταλόγου Ατόμων, που αρχίσαμε στο προηγούμενο τεύχος.

Αγγελής Αλέξανδρος του Μ. : Ταγματάρχης ε.α. Λεωφόρος Γαλατσίου 9, Αθήνα, τηλ. 2027159 (το 1978). Υπογράφει την διακήρυξη της «Ελληνικής Αμνηστίας» για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 9/11/79).

Αγγελής Ι. : Πέτα Άρτας. Στις 28/1/76 ο Ελεύθερος Κόσμος του απαντάει : «Σωστά τα όσα μας γράφετε, αλλά αρκετά εκτεταμένα, πράγμα που καθιστά δύσκολον την δημοσιευσίν των εις την "Κοινήν Γνώμην".».

Αγγελής Ιωάννης ή «Τσέλιγκας» : Έφεδρος υπαξιωματικός. Βασανιστής στο ΕΑΤ/ΕΣΑ. Στις 12/9/75 καταδικάζεται σε φυλάκιση 5 ετών. Στις 9/12/75 καταδικάζεται σε άλλα 3 χρόνια. Το αναθεωρητικό (αρχές Απρίλη '76) συγχωνεύει τις δυο ποινές σε συνολική φυλάκιση 6 ετών. Ο Αγγελής καταγγέλθηκε ήδη από το 1974 (βλ. ΑΥΓΗ, 27/10/74). Μεταξύ άλλων βασάνισε τον Περικλή Πάγκαλο, τον Νίκο Στάππα (μετέπειτα αρχηγό της αεροπορίας) κ.λπ. Μέχρι πριν μερικά χρόνια, ο «Τσέλιγκας» έμενε στην Άμφισσα.

Αγγελής Κ. : Από την Αυλίδα Ευβοίας. Συνυπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών. (Βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 8/2/77).

Αγγελής Κωνσταντίνος : Ανηψιός του Οδυσσέα Αγγελή. Λοχαγός πεζικού. Το 1967 και μετά υπηρέτησε στην ΕΣΑ, στο Ειδικό Ανακριτικό Τμήμα (ΕΑΤ/ΕΣΑ). Αργότερα μετατέθηκε στην Κύπρο, όπου έδρασε ως οργανωτής ενόπλων τμημάτων της ΕΟΚΑ β'. Προήχθη σε ταγματάρχη πριν το 1974 και στις 15/7/74 συμμετείχε ως διοικητής μονάδας στο πραξικόπημα κατά του Μακαρίου. (Βλ. Πανσπουδαστική, 1/10/74 - ΑΝΤΙ, 10/7/76).

Αγγελής Νικόλαος : Μέλος της Τοπικής Επιτροπής Αφρατίου Ευβοίας της «Ελληνικής Αμνηστίας». (Βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 26/9/78).

Αγγελής Οδυσσεύς : Πρωταίτιος της χούντας. Στις 21/4/67 έδρασε με «κλιμάκιο» υπό τις διαταγές του, στο οποίο συμμετείχαν οι Μάριος Μπουρδάκος και Ηλίας Τσουτσαίος (το 1976 εξακολουθούσαν να υπηρετούν και οι δυο). (Βλ. Ν. Κακαουνάκη «2650 μερόνυχτα συνομωσίας» - ΑΝΤΙ, 11/12/76). Η χούντα τον προήγαγε σε στρατηγό και τον τοποθέτησε επικεφαλής του Αρχηγείου Ενόπλων Δυνάμεων (σημερινό ΓΕΕΘΑ). Έμεινε σ' αυτή τη θέση μέχρι το καλοκαίρι του 1973, που ορκίστηκε ως «αντιπρόεδρος της δημοκρατίας». Στις 25/11/73 τον συνέλαβαν, στο Πεντάγωνο, οι ιωαννιδικοί Δημ. Καλαφάτης, Μασστραντώνης και Δημ. Ζαγοριανάκος. Μετά την πτώση της χούντας, υποβιβάζεται σε φαντάρο. Στις 21/6/76 καταδικάζεται απ' το στρατοδικείο σε κάθειρξη 20 ετών για έσχατη προδοσία και στάση. Όπως και οι υπόλοιποι φυλακισμένοι χουντικοί, ο Αγγελής χρησιμοποιείται απ' τις μεταχουντικές ακροδεξιές οργανώσεις σαν «σημαία του αγώνα» τους, που μέχρι το 1980 στρέφεται σχεδόν αποκλειστικά γύρω απ' την «αποφυλάκισιν των Ελλήνων αξιωματικών». (Βλ. χαρακτηριστικό δημοσίευμα της «Νέας Θέσεως» στις 15/11/1979, αλλά και σε πολλά άλλα έντυπα του είδους).

Αγγελής Π. : Ακροδεξιός υποψήφιος δήμαρχος Αταλάντης Λοκρίδας, στις εκλογές της 22/10/1978. Την πρώτη Κυριακή συγκέντρωσε 1.085 ψήφους (37,7 %), αλλά στον επόμενο γύρο έχασε από τη Νέα Δημοκρατία.

Αγγέλης Παν. : Το 1967 ήταν «τομεάρχης» της «Εθνικής Κινήσεως Ελλήνων Δυτικής Γερμανίας», μιας οργάνωσης τραμπούκων υπό την αρχηγία του Δημητρίου-Τηλεμάχου Παπαδοπούλου.

Αγγελής Φίλιππος του Δημητρίου : Γεννήθηκε στην Αθήνα στις 20/9/1903. Παντρεμένος με την Σοφία Εγγλεζοπούλου, με την οποία απέκτησε έναν γιο και μια κόρη. Σπούδασε νομική στο πανεπιστήμιο της Αθήνας και έγινε δικηγόρος το 1926. Η χούντα το διόρισε πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθήνας, θέση που κράτησε μέχρι τις 24/7/74. Μετά την χούντα παραπέμφθηκε στο πειθαρχικό. Σήμερα μάλλον έχει πεθάνει. Το γραφείο του ήταν στην Σόλωνος 133 και το σπίτι του στο τέρμα της οδού Καλλιθέας, στην Κηφισιά.

Αγγελίδης Α. : Από το Λευκοχώρι Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος 10/3/76).

Αγγελίδης Αγάπιος : Έμπορος. Μέλος της Νομαρχιακής Επιτροπής Κορινθίας της «Ελληνικής Αμνηστίας» (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 5/9/78).

Αγγελίδης Άγγ. : Από την Σίνδο Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 14/4/76).

Αγγελίδης Γ. (Γεώργιος ;) : Δικαστικός στο Συμβούλιο της Επικρατείας, μέλος πάμπολλων επιτροπών επί χούντας. Στις 30/6/76, ο βουλευτής Κ. Μπαντουβάς (Ένωση Κέντρου) κατέθεσε στη βουλή επερώτηση για την αποπομπή απ' το δικαστικό σώμα όσων είχαν υποστηρίξει ενεργά την χούντα, μεταξύ των οποίων και του Αγγελίδη (βλ. εφημερίδες της 1/7/76).

Αγγελίδης Δημ. : Από την Σίνδο Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 14/4/76).

Αγγελίδης Ι. : Από την Αυλίδα Ευβοίας. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 8/2/77).

Αγγελίδης Κ. : Από την Σίνδο Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 14/4/76).

Αγγελίδης Π. : Από την Αυλίδα Ευβοίας. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 8/2/77).

→→→

Οι ακροδεξιές οργανώσεις στη μεταχουντική εποχή

→→→

Αγγελίδης Π. : Από το Λευκοχώρι Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 10/3/76).

Αγγελίδου Αθηνά : Από την Σίνδο Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 14/4/76).

Αγγελινός Χρήστος : Δικηγόρος. Ζαΐμη 1 & Στουρνάρη, Αθήνα. Τηλ. 3635794, 3636243. Συνήγορος του βασανιστή Θεοφιλογιαννάκου. Στις 5/12/75, κατά την δεύτερη δίκη για τα βασανιστήρια στην ΕΣΑ, αγορεύοντας στο στρατοδικείο, προκάλεσε επεισόδιο σε βάρος δημοσιογράφων, τους οποίους απείλησε με ξυλοδαρμό. (Βλ. εφημερίδες της 6/12/75).

Αγγελόπουλος Α. : Υφηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, με έντονη φιλοχουντική δράση. Στις 4/7/77, τιμωρείται με 3ετή απομάκρυνση από τη θέση του. (Βλ. ΒΗΜΑ, 5/7/75).

Αγγελόπουλος Β. : Αγρότης. Μέλος της Νομαρχιακή Επιτροπής Κορινθίας της «Εθνικής Παρατάξεως» (του Στέφανου Στεφανόπουλου). (Βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 16/11/77).

Αγγελόπουλος Βασίλειος : Γιατρός. Υψηλάντου 37, Αθήνα. Τηλ. 713820, 711885 (το 1975). Καθηγητής στην ιατρική Αθήνας, με έντονη δράση υπέρ της χούντας. Τον Μάρτη του 1975 τίθεται σε διαθεσιμότητα απ' το πειθαρχικό συμβούλιο της σχολής.

Αγγελόπουλος Γ. : Δικηγόρος. Συνήγορος του βασανιστή της ΕΣΑ Αναστασόπουλου. (Βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 2/12/75).

Αγγελόπουλος Γεώργιος : Αγρότης απ' το Πεταλίδι Μεσσηνίας. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 19/5/78).

Αγγελόπουλος Διομήδης : Δικηγόρος, Ασκληπιού 10, Αθήνα (σήμερα). Επανειλημμένα, υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ του Απριλιανού δικτάτορα Γ. Παπαδόπουλου. Στις 29/9/74, με «δηλώσεις του» προς τον τύπο διαμαρτυρήθηκε για τον «αποκλεισμό του κ. Γεωργίου Παπαδοπούλου από τα μέσα μαζικής ενημερώσεως» !!!

Αγγελόπουλος Σωτήριος του Α. : Αστυνομικός. Ν. Βότση 102, Πειραιάς. Τηλ. 477625 (το 1973). Επί χούντας υπηρέτησε στην ασφάλεια Πειραιά, ως αστυνόμος Α'. Το 1968 είχε αναλάβει, μαζί με τον Λουκά Γιαννούτσο (επίσης αστυνόμο) την παρακολούθηση του αργότερα «αυτοκτονημένου» φοιτητή Γιώργου Κωνσταντίνου. Μετά τη χούντα, αποστρατεύθηκε με το βαθμό του αστυνομικού διευθυντή. Μετά από μηνύσεις βασανισθέντων, με το υπ' αρ. 277/76 βούλευμα, παραπέμπεται σε δίκη για τα βασανιστήρια. (Μαζί με τους Σωτήριο Κουβά, Ανδρέα Φωτεινό και Μιχαήλ Κανάτα, ενώ το ίδιο βούλευμα απαλλάσσει τον Γιαννούτσο). Δικάζεται τον Μάη του ίδιου χρόνου και, στις 25/5/76, αθωώνεται λόγω παραγραφής. (Βλ. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ, 2/4/76 - ΒΗΜΑ 22/5/76, όπου υπάρχει και φωτογραφία του).

Αγγελόπουλος Χρήστος του Νικολάου : Υποψήφιος δημοτικός σύμβουλος Αθηναίων, στις εκλογές της 30/3/75, στον συνδυασμό του βασιλικού Τάσου Παναγόπουλου.

Αγγελοπούλου Σμαράγδα : Οικοκυρά. Υποψήφια βουλευτής Αχαΐας στις εκλογές της 20/11/77, με την «Εθνική Παράταξη» του Στ. Στεφανόπουλου.

Αγγέλου Αχ. (Αχιλλεύς ;) : Από το Αιγίνιο Πιερίας. Στις 28/5/75, μαζί με τους Χρήστο Δημητριάδη, Κωνσταντίνο Καλλιγά, Ιωάννη Σωτηριάδη, Δημήτρη Τζελέπη και Δ. Μανωλά, επιτίθεται σε μάρτυρες κατηγορίας (θύματα βασανιστηρίων) κατά τη δίκη του βασανιστή της χωροφυλακής Παναγιώτη Ταμπάκη (βλ. ΡΙΖΟΣΠΑΣΤΗΣ - ΑΥΓΗ, 29/5/75). Ο Ταμπάκης αθωώνεται λόγω παραγραφής.

Αγγέλου Γ. : Αγρότης. Μέλος της Νομαρχιακής Επιτροπής Κορινθίας της «Εθνικής Παρατάξεως» του Στ. Στεφανόπουλου. (Βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 16/11/77).

Αγγέλου Σ. : Από την Πολίχνη Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών. (Βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 22/4/76).

Αγγέλου Σοφία : (Πιθανόν γυναίκα του προηγούμενου) : Από την Πολίχνη Θεσσαλονίκης. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών. (Βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 22/4/76).

Αγγελούσης Τριαντάφυλλος : Μαζί με άλλους, ίδρυσε στις 29/4/74 (επί χούντας) τον «Πανελλήνιο Όμιλο Φίλων Ελληνικής Στρατιωτικής Αστυνομίας» (ΠΟΦΕΣΑ). (Βλ. Κομνόπουλος Σταύρος).

Αγγελούσιος Ευθύμιος : Γεωργός από το Αγναντερό Καρδίτσας. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 9/9/78).

Αγγουράς Ε. του Ν. : Από την Οιχαλία Μεσσηνίας. Υπογράφει υπόμνημα για την αμνήστευση των χουντικών (βλ. Ελεύθερος Κόσμος, 4/7/76).

Αγιοπετρίτης Δ. : Υποστράτηγος ε.α. 5/6/77 : Ο Ελεύθερος Κόσμος δημοσιεύει «έκκλησιν συναγερμού προς τον ελληνικόν λαόν», με τον τίτλο «ΚΡΑΥΓΗ ΑΓΩΝΙΑΣ». Πρόκειται για ένα κείμενο «εφ' όλης της ύλης» (δηλαδή από την Πόλη έρχομαι και στην κορφή κανέλλα), περί Κύπρου, Τούρκων, επικειμένων πολέμων και καταστροφών, που τελειώνει με το γνωστό ρεφραίν της «αποφυλακίσεως των Ελλήνων αξιωματικών». Το κείμενο, κατά την εφημερίδα υπογράφεται από «179 ανωτάτους αξιωματικούς», στο δημοσίευμα ωστόσο περιλαμβάνονται μόνο 178, με πρώτο το όνομα του Αγιοπετρίτη. (Για λόγους συντομίας, στον υπόλοιπο κατάλογο, θα σημειώνουμε απλά την ένδειξη ΚΡΑΥΓΗ ΑΓΩΝΙΑΣ 5/6/77).

Αγιουτάντης Γεώργιος : Καθηγητής ιατροδικαστικής και τοξικολογίας στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Επί χούντας στήριξε παντοιοτρόπως την δικτατορία. (Οι κακές γλώσσες μιλάνε για συγκάλυψη δολοφονιών κ.λπ., αλλά λείπουν τα στοιχεία). Στις 4/7/75, τίθεται σε 2ετή παύση απ' το πειθαρχικό συμβούλιο της σχολής (βλ. ΒΗΜΑ, 5/7/75). Στις 15/12/76, εναντίον των ιατροδικαστών Αγιουτάντη και Καψάσκη ασκείται δίωξη (απ' τον εισαγγελέα Δημήτριο Δωρή, για «συγκάλυψη των συνθηκών θανάτου της συζύγου του Νιάρχου. Φυσικά, κανείς εισαγγελέας δεν ερευνά τα όσα λέγονται για άλλους φόνους, που δεν αφορούν εφοπλιστές. Στις 20/1/78, το Συμβούλιο της Επικρατείας ακυρώνει τη απόφαση του πειθαρχικού (λόγω κακής σύνθεση) και διατάσσει την επαναφορά του Αγιουτάντη στο Πανεπιστήμιο.

Εικοσιπρωταπριλιάτικο, το σημερινό τεύχος μας υποχρεώνει να στρέψουμε την προσοχή μας περισσότερο στην χουντική παρά στην μεταχουντική εποχή. Έτσι, θα συνεχίσουμε με τους μεταχουντικούς ακροδεξιούς στο μεθεπόμενο τεύχος, (αφού το επόμενο θα είναι πρωτομαγιάτικο).

Όπως κάθε χρόνο, έτσι και φέτος, ο Αναρχικός στρέφει αυτή τη μέρα τη μνήμη του στη μέρα εκείνη - πριν 31 ακριβώς χρόνια - που τα τανκς του Παπακού, με τις ευλογίες της αμερικάνικης CIA, «κατέλυαν» την - ήδη ετοιμόρροπη - «δημοκρατία» και διέλυαν τις ελπίδες κάποιων - πάντα υπήρχαν ουτοπιστές - που επέμεναν να πιστεύουν σε «ειρηνικές πορείες προς κάποιες καλύτερες κοινωνικές δομές»...
Κάποιοι, είναι φυσικό, θα μας ρωτήσουν : "Μα, τί σας έκανε επί τέλους η χούντα ; Στο κάτω-κάτω, εσείς οι ίδιοι λέτε πως κατέλυσε μια δημοκρατία εντός εισαγωγικών, πως διέψευσε κάποια αβάσιμα όνειρα κυρίως πολιτικάντηδων και εύπιστων οπαδών... Επομένως, η χούντα δεν ήταν χειρότερη ούτε απ' τη «δημοκρατία» που κατέλυσε, ούτε κι απ' την «δημοκρατία» στην οποία οδήγησε η πτώση της. Τί μύγα σας τσίμπησε κι ασχολείστε μαζί της ; Έτσι που το πάτε, είναι σαν να διαφημίζετε αυτήν ακριβώς την «δημοκρατία» της οποίας το ψέμμα καταγγέλλετε.".
Το ότι η «δημοκρατία» που καταλύθηκε το 1967 - όπως και εκείνη που προέκυψε το 1974 - δεν ήταν ούτε δημοκρατία, ούτε ό,τι καλύτερο στον τομέα της κοινωνικής οργάνωσης των ανθρώπων αυτού του τόπου είναι και γνωστό και διακηρυγμένο κι από μας κι από πολλούς άλλους. Εμείς, μάλιστα, λέμε ξεκάθαρα πως η προχουντική «δημοκρατία» ήταν τόσο κακή, ώστε οδήγησε στην δικτατορία.
Το αν η προχουντική «δημοκρατία» (η «δημοκρατία» των μετεμφυλιοπολεμικών στρατοπέδων συγκέντρωσης, των γεμάτων από αριστερούς φυλακών, των εκτελέσεων χιλιάδων ανθρώπων επειδή είχαν πάρει μέρος στην αντίσταση ενάντια στους χιτλεροφασίστες, αλλά και η «δημοκρατία» που επέτρεπε στα τελευταία της τουλάχιστον χρόνια τα πιο «τρελλά όνειρα» των απλών ανθρώπων για κοινωνική δικαιοσύνη, ευημερία και ελευθερία, με το τελικό κλείσιμο των κολαστηρίων που η ίδια είχε ανοίξει, με την επάνοδο χιλιάδων ανθρώπων από τις εσωτερικές ή εξωτερικές εξορίες, με το ξανάκουσμα κάποιων για χρόνια απαγορευμένων ακουσμάτων - π.χ. των απλών λέξεων «Κομμουνισμός», «Σοσιαλισμός», «Βελουχιώτης», «ΕΛΑΣ», «Αριστερά», ακόμη και «Αναρχία» - για να μην μιλήσουμε για την πληθώρα των εκδόσεων, των εκδηλώσεων, των εκφράσεων...) ήταν καλύτερη ή χειρότερη από την δικτατορία που εγκαθίδρυσαν οι συνταγματάρχες και οι πράκτορες των Αμερικάνων στις 21/4/67 - καθώς και το αν η δικτατορία ήταν καλύτερη ή χειρότερη από την μεταδικτατορική «δημοκρατία» - πιστεύουμε πως δεν θα πρέπει να το πούμε. Αν το πούμε, και όποτε το πούμε, θα πρέπει να τονίσουμε πως η άποψή μας δεν θα είναι παρά μια απλή - και μάλιστα υποκειμενική - άποψη.
Θ' αφήσουμε, λοιπόν, να μιλήσουν - ίσως «δειγματοληπτικά», αλλά πολύ πιο «άμεσα» - τα γεγονότα...

μες... μνήμες... μνήμες... μνήμες... μνήμες... μνήμες... μνήμες... μνή

Η «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ «ΕΘΝΟΣΩΤΗΡΙΟΥ»

Μια από τις πρώτες αντιχουντικές οργανώσεις (από τις «μεγάλες») ήταν το Πατριωτικό Μέτωπο ή ΠΑΜ. Τα μέλη του ΠΑΜ πιάστηκαν το καλοκαίρι του 1967 κι οδηγήθηκαν στα έκτακτα στρατοδικεία. Δεν είχαν προλάβει να κάνουν (και δεν έκαναν ούτε αργότερα) τίποτε περισσότερο απ' το να κυκλοφορήσουν καμμιά δεκαριά προκηρύξεις σε ελάχιστο αριθμό αντιτύπων. Το ρεπορτάζ που ακολουθεί, είναι από τον ΕΛΕΥΘΕΡΟ ΚΟΣΜΟ:

Τρίτη 28 Νοεμβρίου 1967

Ὑπὸ τοῦ Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης

ΗΘΩΩΘΗΣΑΝ 17 ΕΚ ΤΩΝ 41 ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΩΝ ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΚΗΝ ΤΟΥ "ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΜΕΤΩΠΟΥ„

2 εἰς ἰσόβια - 14 ἀπὸ 4 μηνῶν μέχρι 20 ἐτῶν
2 εἰς ἐκτόπισιν καὶ 6 μὲ ἀναστολὴν

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 27.— ΥΠΟ τοῦ Ἐκτάκτου Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης, ἐξεδόθη τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς ἡ ἀπόφασις διὰ τήν, ἐπὶ ὀκτὼ συνεχεῖς ἡμέρας, δικαζομένην ἐνώπιόν του ὑπόθεσιν τῶν 41 μελῶν τῆς παρανόμου κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως τῆς Θεσσαλονίκης «Πατριωτικὸν Μέτωπον». Διὰ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Στρατοδικείου ἐκ τῶν 41 κατηγορουμένων: Δύο κατεδικάσθησαν εἰς ἰσόβιον κάθειρξιν, τρεῖς εἰς κάθειρξιν 20 ἐτῶν καὶ 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων, πέντε εἰς κάθειρξιν 12—18 ἐτῶν καὶ 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν των δικαιωμάτων, πέντε εἰς φυλάκισιν 2,5 μηνῶν ἕως 5 ἐτῶν, ἓξ εἰς φυλάκισιν 2—4 ἐτῶν μὲ ἀναστολήν, δύο εἰς ἐκτόπισιν, εἷς εἰς 4μηνον φυλάκισιν μετὰ μετατροπῆς καὶ οἱ ὑπόλοιποι 17 ἠθωώθησαν.

→→→

Η «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ «ΕΘΝΟΣΩΤΗΡΙΟΥ»

→→→

'Η ἀπόφασις τοῦ Στρατοδικείου ἔχει ὡς ἑξῆς:

1) Χρῆστος Μ. Μόσχος, ἐτῶν 54, δημοδιδασκαλος, εἰς ἰσόβjον κάθειρξιν, ὡς ἀρχηγός.

2) Κωνσταντινος Ζ. Βέρρος, ἐτῶν 49, ἄεργος, εἰς ἰσόβιον κάθειρξιν, ὡς ἀρχηγός.

3) Γρηγόριος 'Αντ. Παντῆς, ἐτῶν 22, ράπτης, εἰς κάθειρξιν 20 ἐτῶν καί στέρησιν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων ἐπί 10ετίαν, ὡς ἀρχηγός.

4) Φερδινάνδος 'Εμμ. Χατζηγιάννης, ἐτῶν 26, φοιτητής τῆς 'Ανωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς, εἰς κάθειρξιν 20 ἐτῶν καί 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων, ὡς ὁδηγός.

5) Κορωναῖος 'Ιω. Κωνσταντικάκης, ἐτῶν 27, λογιστής, εἰς κάθειρξιν 20 ἐτῶν καί 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων, ὡς ὁδηγός.

6) Εὐάγγελος Παν. 'Αλεπίδης, ἐτῶν 22, ἄεργος, εἰς κάθειρξιν 18 ἐτῶν καί 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων, ὡς συστασιώτης.

7) 'Ιωακείμ Γ. Λαζαρίδης, ἐτῶν 22, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη, εἰς κάθειρξιν 15 ἐτῶν καί 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων, ὡς συστασιώτης.

8) Γεώργιος Βασ. Κίσσας, ἐτῶν 21, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη, εἰς κάθειρξιν 15 ἐτῶν καί 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικων του δικαιωμάτων, ὡς συστασιώτης.

9) 'Αφροδίτη Στεφ. Σαπουτζῆ, ἐτῶν 22, ἰδ. ὑπάλληλος, εἰς κάθειρξιν 14 ἐτῶν καί 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν της δικαιωμάτων, ὡς συστασιῶτις.

10) Κωνσταντῖνος 'Ιω. Παπαδόπουλος, ἐτῶν 19, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη, εἰς κάθειρξιν 12 ἐτῶν καί 10ετῆ στέρησιν τῶν πολιτικῶν του δικαιωμάτων, ὡς συστασιώτης.

11) Χαράλαμπος 'Ιω. Γιαννακόπουλος, ἐτῶν 28, ράπτης, εἰς φυλάκισιν 5 ἐτῶν, ὡς συστασιώτης.

12) Σπυρίδων Βασ. Σακέττας, ἐτῶν 25, ἀσκούμενος δικηγόρος, ὁμοίως, δι' ἀπείθειαν.

13) Χρῆστος 'Αν. Σιδηρόπουλος, ἐτῶν 21, φοιτητής τῆς Φυσικομαθηματικῆς Σχολῆς, ὁμοίως, ὡς συστασιώτης.

14) Στέργιος Νικ. Λεβέντης, ἐτῶν 58, τυρέμπορος, εἰς φυλάκισιν 10 μηνῶν, δι' ἀπείθειαν.

15) Νικόλαος 'Αντ. Γιακουμίδης, ἐτῶν 77, συνταξιοῦχος ΤΕΒΕ, εἰς φυλάκισιν 4 μηνῶν, δι' ἀπείθειαν.

16) 'Ανδρέας Εὐαγγ. Βροχάρης, ἐτῶν 21, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη, εἰς φυλάκισιν 2,5 μηνῶν, δι' ἀπείθειαν.

17) Νικόλαος Κ. Αἰκατερινάρης, ἐτῶν 21, φοιτητής Πολυτεχνικῆς, εἰς φυλάκισιν 4 ἐτῶν μέ 3ετῆ ἀναστολήν, ὡς συστασιώτης.

18) 'Ωραιοζήλη 'Ιω. Οὐρζουλίδου, ἐτῶν 25, σχεδιάστρια, εἰς φυλάκισιν 3,5 ἐτῶν μέ 3ετῆ ἀναστολήν, ὡς συστασιῶτις.

19) Χρῆστος 'Αθ. Ζούτης, ἐτῶν 46, ἐπαγγελματίας, εἰς φυλάκισιν 2 ἐτῶν μέ 3ετῆ ἀναστολην, ὡς συστασιώτης.

20) 'Ιωάννης Στ. Τσακμάκης, ἐτῶν 25, φοντοράπτης εἰς φυλακισιν 2 ἐτῶν μέ 3ετῆ ἀναστολήν, ὡς συστασιώτης.

21) Καλλιόπη Κων. Καζλάρη, ἐτῶν 26, ράπτρια, εἰς φυλάκισιν 2 ἐτῶν μέ 3ετῆ ἀναστολήν, ὡς συστασιῶτις

22) 'Εμμανουήλ Μιλτ. Μήτσιας, ἐτῶν 21, σπουδαστής Τεχνικῆς Σχολῆς Δημόκριτος, εἰς φυλάκισιν 1 ἔτους μέ 3ετῆ ἀναστολήν, δι' ἀπείθειαν.

23) Λεωνίδας Μωϋσ. Μπουρλᾶς, ἐτῶν 75, συνταξιοῦχος ἀρτεργάτης, εἰς 5ετῆ ἐκτόπισιν, εἰς Μουδανιά, ὡς συστασιώτης.

24) Κωνσταντῖνος Νικ. Γεωργόπουλος, ἐτῶν 20, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη, εἰς ἐκτόπισιν 2,5 ἐτῶν, εἰς Πολύγυρον, ὡς συστασιώτης.

Τέλος, διά τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως ἠθωώθησαν λόγω ἀμφιβολιῶν οἱ: 1) Πολυδεύκης Χρ. Κιτσαρόπουλος, ἐτῶν 77, συνταξιοῦχος καπνεργάτης, 2) Σπυρίδων Χρ. Γκόγκος, ἐτῶν 21, φοιτητής Γεωπονοδασολογικῆς Σχολῆς, 3) 'Αναστασία 'Ηρ. Γεωργιάδου, ἐτῶν 20, σπουδάστρια Σχολῆς Εὐκλείδη, 4) 'Ελπίς Γ. Κωνσταντινίδου, ἐτῶν 20, λογίστρια, 5) Στυλιανή Μιχ. Τσαρουχᾶ, ἐτῶν 44, οἰκοκυρά, 6) 'Ιωάννα Γ. Τσαρουχᾶ, ἐτῶν 55, διδασκάλισσα, 7) Μιχαήλ Νικ. Τσαρουχᾶς, ἐτῶν 50, γεωργός, 8) Βασιλική Νικ. Πιστόλη, ἐτῶν 23, φοιτήτρια 'Ιατρικῆς, 9) Χρυσούλα Βασ. Τσουρτσούρη, ἐτῶν 42, ἰδ. ὑπάλληλος, 10) Ναπολέων Γ. Χατζηλίας, ἐτῶν 21, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη, 11) Νικόλαος 'Ιω. Δημολιός, ἐτῶν 25, ἐπιπλοποιός, 12) 'Ιωάννης Στ. Καντιδάκης, ἐτῶν 21, φοιτητής Μαθηματικῶν, 13) 'Εμμανουήλ Γ. Βάγιας, ἐτῶν 48, θυρωρός, 14) 'Εμμανουήλ Κ. Χατζηδημητρίου, ἐτῶν 40, φορτοεκφορτωτης, 15) Λεωνίδας Γ. Τσιρόπουλος, ἐτῶν 22, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη, 16) Γεώργιος 'Ιασ. Τσοτουλίδης, ἐτῶν 21, σπουδαστής Σχολῆς Εὐκλείδη καί 17) Γεώργιος Θεοδ. Μπαλάσης, ἐτῶν 22, φοιτητής Γεωπονικῆς.

Η ΔΙΚΗ

Η ΔΙΚΗ ἐνώπιον τοῦ 'Εκτάκτου Στρατοδικείου Θεσσαλονίκης ἤρχισε τήν 17ην τρέχοντος. Τοῦ Στρατοδικείου προήδρευσε ὁ συνταγματάρχης τῆς Στρατιωτικῆς Δικαιοσύνης κ. Καραπᾶνος, διευθυντής τοῦ Δικαστικοῦ τοῦ Γ'Σ.Σ., τήν δέ ἕδραν τοῦ Βασιλικοῦ 'Επιτρόπου κατεῖχε ὁ ἀντεισαγγελεύς κ. Σταθόπουλος.

Οἱ ἀνωτέρω κατηγοροῦντο δι' ἀπείθειαν εἰς ἐντολήν τῆς στρατιωτικῆς 'Αρχῆς, ὅτι ἀπετέλουν μέ ἄλλους μή συλληφθέντας εἰσέτι τό κλιμάκιον Βορείου 'Ελλάδος τῆς κομμουνιστικῆς ὀργανώσεως «Πατριωτικόν Μέτωπον», ὅτι εἶχον προγραμματίσει καί ἀπεπειράθησαν πράξεις δολιοφθορᾶς ὅτι ἐπεδίωκον τήν ἀνατροπήν τοῦ πολιτεύματος κ.λ.π. Διά τήν ἐπιτυχίαν τῶν σκοπῶν των κατεσκεύασαν πολύγραφο, εἰς τόν ὁποῖον ἐξετύπωνον προκηρύξεις καί ἄλλα κείμενα ἀνατρεπτικοῦ περιεχομένου, ἀνέγραφον συνθήματα εἰς τοίχους δημοσίων χώρων, ἀντήρτησαν φωτεινάς ἐπιγραφάς καί προσεπάθησαν νά ἐξοπλίσουν ὁμάδα, νά παρακολουθοῦν κινήσεις ἐπισήμων καί νά προβαίνουν εἰς ἀποδοκιμασίαν των, ἐστρατολόγουν μέλη, διενήργησαν ἐράνους διά τήν συγκέντρωσιν χρημάτων καί προέβαλον ἀντίστασιν εἰς τά ἀστυνομικά ὄργανα, ὅταν ἐκεῖνα ἐπεχείρησαν νά τούς συλλάβουν.

'Απόλυτος ἐλευθερία παρεσχέθη τόσον εἰς τούς κατηγορουμένους, ὅσον καί εἰς τούς συνηγόρους των διά τήν ὑπεράσπισίν των. 'Η διαδικασία ἦτο ἄψογος, τοῦτο δέ ἀνεγνωρίσθη ὑπό πάντων. Σχετική εἶναι καί ἡ ἀνακοίνωσις τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης.

Εἰς τούς δημοσιογράφους παρεσχέθη πᾶσα διευκόλυνσις διά τήν τήρησιν πρακτικῶν τῆς δίκης, ἡ ὁποία διεξήχθη ἐντός τοῦ περιπτέρου τῆς Βιομηχανίας Σακχάρεως τῆς ΔΕΘ. Τήν διαδικασίαν παρηκολούθουν καθημερινῶς καί ἐλευθέρως πλῆθος ἀκροατῶν, συνεργεῖα τηλεοράσεως καί ξένοι ἀνταποκριταί ἐφημερίδων.

'Ο Βασιλικός 'Επίτροπος ἀντεισαγγελεύς κ. 'Αβραάμ Σταθόπουλος κατά τήν 8ωρον ἀγόρευσίν του ἀνέλυσε τήν περίπτωσιν ἑνός ἑκάστου τῶν κατηγορουμένων καί ἐζήτησε τήν ἐνοχήν ὅλων ἐκείνων, διά τούς ὁποίους ὑπῆρχον βασικά στοιχεῖα τῆς κατηγορίας των καί τήν ἀθώωσιν 17 ἐξ αὐτῶν.

Παραλληλίζων τό «Πατριωτικόν Μέτωπον» μέ τόν ΕΛΑΣ ὁ Βασιλικός 'Επίτροπος ἐτόνισεν:

● «Οἱ ἀνήκοντες εἰς τό «Πατριωτικόν Μέτωπον» λαμβάνουν γραμμήν ἀπό τό σοβιετικόν κομμουνιστικόν κόμμα κατά τῆς πατρίδος των».

'Αναφερόμενος εἰς τούς ἐθνικόφρονας ὁ κ. Σταθόπουλος ὑπεγράμμισε:

«Οἱ ἐθνικόφρονες Ελληνες δέν παρασύρονται ἀπό τά συνθήματα τῆς Μόσχας, διότι ὁ ἑλληνικός Στρατός καί ἡ 'Εθνική Κυβέρνησις καθοδηγοῦν τόν ἑλληνικόν λαόν πρός τήν πραγματικήν Δημοκρατίαν καί ὄχι τό μῖσος καί τήν ὀχλοκρατίαν».

«ΑΨΟΓΟΣ Η ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ»

Ο ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΣ Σύλλογος Θεσσαλονίκης ἐξέδωσε τό ἀκόλουθον ψήφισμα:

«Τό Διοικητικόν Συμβούλιον τοῦ Δικηγορικοῦ Συλλόγου Θεσσαλονίκης συνελθόν ἐν ὁλομελεία εἰς ἔκτακτον συνεδρίασιν, σήμερον 23 Νοεμβρίου 1967 ἐξ ἀφορμῆς δημοσιεύσεων εἰς τόν ξένον Τύπον καί μεταδόσεων ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν ἐκ Σταθμῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς καί ἀνακοινώσεως τῆς ἐν Γενεύη Διεθνοῦς 'Επιτροπῆς Νομικῶν, ἐν σχέσει μέ τήν διεξαγομένην ἐνώπιον τοῦ ἐνταῦθα Στρατοδικείου δίκην τῶν 41 κατηγορουμένων διά δολιοφθοράς κ.λ.π., διεπίστωσεν ὁμοφώνως τά ἑξῆς:

'Η δίκη διεξάγεται ὁμαλώτατα. Οἱ κατηγορούμενοι ἀπολαύουσι πασῶν τῶν ἐγγυήσεων τῆς ὑπερασπίσεώς των, προσάγοντες ἀπεριορίστως τούς μάρτυράς των πρός ἐξέτασιν. Τοσαύτη ἀνοχή παρατηρεῖται ἔναντι αὐτῶν κατά τήν διαδικασίαν, ὥστε τινες τούτων ἐκτρέπονται καί εἰς κηρύγματα ἰδεῶν ἀντεθνικοῦ περιεχομένου. Συνήγοροι των παρίστανται εἰκοσάς δικηγόρων, ἐν οἷς καί δύο μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἡμετέρου Συλλόγου, ἐπιλεγέντες παρ' αὐτῶν καί ἀσκοῦντες τά καθήκοντά των ἀκωλύτως. 'Η εἴσοδος εἰς τό ἀκροατήριον εἶναι ἐλευθέρα εἰς πάντας ἀδιακρίτως, παρίστανται δέ παρακολουθοῦντες τήν δίκην καί ἀνταποκριταί πρακτορείων ξένου Τύπου.

Τά ἀντιθέτως γραφόμενα, ἐκπεμπόμενα, ἤ ἀνακοινούμενα, εἶναι διαδόσεις παντελῶς ἀναληθεῖς καί εἶναι βέβαιον ὅτι ἔχουσι κακόβουλον προέλευσιν.

'Η υἱοθέτησις τούτων ἀβασανίστως ὑπό τῆς ἐν Γενεύη Διεθνοῦς 'Επιτροπῆς Νομικῶν προξενεῖ ἰδιαιτέρως λύπην εἰς τά μέλη τοῦ συλλόγου ἡμῶν καθ' ὅσον αὐτη καίτοι κληθεῖσα παρά τῶν ἐν 'Ελλάδι μελῶν αὐτῆς νά διαπιστώση τήν ὑπό πλήρεις τάς δικαστικάς ἐγγυήσεις διεξαγωγήν τῶν δικῶν ἀπέφυγε νά τό πράξη».

Η «ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ» ΤΙΣ ΠΡΩΤΕΣ ΜΕΡΕΣ ΤΗΣ «ΕΘΝΟΣΩΤΗΡΙΟΥ»

Οι δίκες του **«Πατριωτικού Μετώπου»** στην **Θεσσαλονίκη** και στην **Αθήνα**, που ακολούθησαν τις μαζικές συλλήψεις του **Αυγούστου** του 1967, ήταν οι πρώτες μεγάλες δίκες αντιχουντικών και, παράλληλα, οι πρώτες εξετάσεις που έδινε η «δικαιοσύνη» για να αποδείξει την πίστη της στο νέο καθεστώς.

Στην Θεσσαλονίκη, όπου είχαν προηγηθεί οι δολοφονίες του **Γιώργου Τσαρουχά** και του **Γιάννη Χαλκίδη**, η δίκη παρουσίαζε ιδιαίτερο ενδιαφέρον, καθώς ανάμεσα στους κατηγορούμενος υπήρχαν και συγγενείς των δολοφονημένων.
Ιδιαίτερο ενδιαφέρον προσέδιδε στη δίκη και το κύμα της διεθνούς συμπαράστασης που εκδηλωνόταν προς του δικαζόμενους.
Η χούντα και τα προπαγανδιστικά της όργανα (κρατική ραδιοφωνία, Ελεύθερος Κόσμος, λογοκριμένες εφημερίδες) απέδιδαν την συμπαράσταση αυτή σε «οργανωμένο σχέδιο του διεθνούς κομμουνισμού». Την ίδια άποψη, όπως είδαμε, υποστήριξε κι ο επίτροπος του εκτάκτου στρατοδικείου, **Αβραάμ Σταθόπουλος**.

Η ιστορία του Αβραάμ Σταθόπουλου είναι μια απ' αυτές τις προσωπικές ιστορίες που δείχνουν τις στενές σχέσεις μεταξύ χούντας, «δημοκρατίας» και «δικαιοσύνης». Ο Αβραάμ Σταθόπουλος, όπως κι όλοι οι συνάδελφοί του που υπηρέτησαν στα χουντικά έκτακτα στρατοδικεία, δεν υπέστησαν ποτέ καμμιά κύρωση. Αντίθετα, συνέχισαν κανονικά τη σταδιοδρομία, την βαθμολογική και μισθολογική τους εξέλιξη, απολαμβάνοντας τον σεβασμό όλων των μεταχουντικών κυβερνήσεων. Μια «τυχαία» βόμβα, που έσκασε στο σπίτι του παλιού επιτρόπου του στρατοδικείου, στις 16-17/4/1996, τον ξανάφερε στο προσκήνιο, αυτή τη φορά ως αντεισαγγελέα του Αρείου Πάγου (!). Με αφορμή αυτή την βόμβα, κάποιοι δημοσιογράφοι ασχολήθηκαν και με το παρελθόν του «παρ' ολίγον θύματος της τρομοκρατίας». Η έρευνά τους δεν έφτασε βέβαια στο 1967 και περιορίστηκε στο ξεσκέπασμα κάποιων οικονομικών σκανδάλων στα οποία ήταν μπλεγμένος και στην θέση που είχε κρατήσει στο θέμα της βασιλικής περιουσίας. Πρέπει, πάντως, να παραδεχτούμε ότι η δημοσιογραφική ανεπάρκεια είχε κι ένα καλό : Η αστυνομία δεν θεώρησε ύποπτους τον Γιάννη Χαλκίδη και τον Γιώργο Τσαρουχά...ως μέλη της «Μηδενιστικής Φράξιας» !

Την ίδια θέση - περί «κομμουνιστικού δακτύλου» - υποστήριξε, όπως είδαμε και το διορισμένο Δ.Σ. του δικηγορικού συλλόγου της Θεσσαλονίκης.

Κατά τα λοιπά, η δίκη του «Πατριωτικού Μετώπου», αποτελεί τυπικό παράδειγμα του τρόπου με τον οποίο αντιμετώπιζε η «δικαιοσύνη» όσους εξέφραζαν την αντίθεσή τους στην «εθνοσωτήριο» : Ισόβια, 20ετείς καθείρξεις, εξορίες, εκτοπίσεις...

Το ότι δεν επιβάλλονταν και θανατικές ποινές (με εξαίρεση την περίπτωση του Αλέκου Παναγούλη), οφειλόταν στο ότι οι αρμόδιοι, παρά τα περί «κομμουνιστικών συνομωσιών», ήξεραν πολύ καλά πως οι κάθε άλλο παρά κομμουνιστικές κυβερνήσεις των ΗΠΑ και της Δυτικής Ευρώπης δεν θα μπορούσαν να ανεχθούν κάτι τέτοιο, αφού δεν θα μπορούσαν να το δικαιολογήσουν στην κοινή γνώμη των χωρών τους.

Η «δικαιοσύνη» της «δημοκρατίας», λοιπόν, στάθηκε στο πλευρό της δικτατορίας από την πρώτη κιόλας μέρα.

Ο πρώτος «πρωθυπουργός» της χούντας, άλλωστε, ο **Κωνσταντίνος Κόλλιας** (εισαγγελέας του Αρείου Πάγου) προερχόταν από τους κόλπους της. Στην πρώτη χουντική «κυβέρνηση», εκτός απ' τον Κόλλια, συμμετείχαν κι οι αρεοπαγίτες **Κωνσταντίνος Καλαμποκιάς**, ως «υπουργός εθνικής παιδείας και θρησκευμάτων» (αργότερα και «υπουργός δικαιοσύνης») και **Νικόλαος Οικονομόπουλος**, ως «υπουργός βιομηχανίας», ενώ ο αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου, **Παναγιώτης Τσαρούχης**, είχε διοριστεί «υπουργός δημοσίων έργων». Ένας άλλος εισαγγελέας, ο **Παναγιώτης Θεράπος**, εξ άλλου, ήταν ο «υπουργός δημοσίας τάξεως» της κυβέρνησης του «δοτού» **Σπύρου Μαρκεζίνη**, στις 17 Νοέμβρη του 1973...

Μετά τις 24/7/1974, η «δημοκρατική δικαιοσύνη» τους απάλλαξε από οποιαδήποτε ταλαιπωρία, θεωρώντας τους «στιγμιαίους».
Ο **Κωνσταντίνος Κόλλιας**, μάλιστα, χρόνια μετά την πτώση της χούντας, εξακολουθούσε να έχει στην διάθεσή του αυτοκίνητο με σωφέρ, ως «πρώην πρωθυπουργός» της χώρας.

Ο μόνος που την «πληρώνει» (λόγω Πολυτεχνείου). Είναι ο **Παναγιώτης Θεράπος**. Στις 16/9/1974, υποβιβάζεται από εισαγγελέας του Αρείου Πάγου σε απλό εφέτη, Στις 6/6/1975, το Ανώτατο Πειθαρχικό Συμβούλιο του επιβάλλει την ποινή της «οριστικής παύσης» από το δικαστικό αξίωμα. Παραπέμπεται σε δίκη για τον ρόλο του στην σφαγή του Πολυτεχνείου. Λόγω «ειδικής δωσιδικίας», ωστόσο (παρά την «παύση» του), δεν δικάζεται μαζί με τους άλλους φονιάδες, αλλά μόνος του, στις 24/6/1976, από το «αρμόδιο πενταμελές εφετείο» της Αθήνας. Η δίκη κρατάει πέντε ολόκληρες μέρες. Δεκάδες είναι οι μάρτυρες κατηγορίας που καταθέτουν ότι αυτός έδωσε την εντολή στους αστυνομικούς να «χτυπήσουν στο ψαχνό» στο Πολυτεχνείο και σ' όλη την εξεγερμένη Αθήνα. Οι συνάδελφοί του, ωστόσο, τον αθωώνουν πανηγυρικά στις 29/6/1976. Έκτοτε «ιδιωτεύει»...

Η «δικαιοσύνη», βέβαια, δεν είναι το μόνο στήριγμα της κάθε εξουσίας και - στην συγκεκριμένη περίπτωση - της χούντας. Τα στηρίγματα των διαφόρων καθεστώτων ξεπερνούν τα όρια του εκφοβισμού και της καταστολής. Πέρα απ' τους δικαστές, πέρα απ' τους μπάτσους και τους καραβανάδες, υπήρχαν - και υπάρχουν - πάντοτε οι μηχανισμοί πλύσης του εγκεφάλου των υπηκόων.
Κι όταν μιλάμε για πλύση εγκεφάλου, ο νους μας δεν πρέπει να πηγαίνει μόνο στις εφημερίδες, στα ραδιόφωνα και στις τηλεοράσεις ή - στην περίπτωση της δικτατορίας - στα «θρυλικά» Ελληνικά Επίκαιρα, που υποχρεωτικά λουζόταν όποιος ήθελε να παρακολουθήσει την εποχή εκείνη κάποια κινηματογραφική προβολή.

Η επιστήμη μας διδάσκει πως, όσο πιο νέος είναι ο εγκέφαλος, τόσο πιο εύκολα και καλύτερα πλένεται...
Δεν είναι λοιπόν τυχαίο που κάθε καθεστώς, που σέβεται τον εαυτό του, θεωρεί ως μια απ' τις πρωταρχικές του επιδιώξεις την «εκπαιδευτική μεταρρύθμιση».

Η παιδεία, η διαδικασία δηλαδή της μόρφωσης των νέων ανθρώπων, έχει - εδώ και κάμποσες χιλιετίες - ξεφύγει από τον φυσικό της ρόλο και προορισμό, που δεν είναι άλλος από την παροχή, στα νεώτερα μέλη των ανθρωπίνων ομάδων, των απαραίτητων γνωστικών εφοδίων που θα τους επιτρέψουν να επιβιώσουν μέσα στο φυσικό, αλλά και κοινωνικό, περιβάλλον τους. Η μόρφωση, σιγά-σιγά, μεταβάλλεται λοιπόν σε συμ-μόρφωση. Μεταβάλλεται δηλαδή σε μια διαδικασία σβησίματος των ατομικών χαρακτηριστικών του ανθρώπου και μεταβολής του ατόμου σε απλό στοιχείο του κοινωνικού συνόλου.
Αυτό το κοινωνικό σύνολο, όμως, δεν είναι παρά το «κοινωνικό σύνολο», όπως το νοούν κάθε φορά η εξουσία και οι εκάστοτε φορείς της. Έτσι λοιπόν, μπορούμε να ορίσουμε την παιδεία σαν τον μηχανισμό που διδάσκει στα νεώτερα μέλη μιας κοινωνικής ομάδας, πώς να συμ-μορφώνονται με τις θελήσεις και τις επιταγές των εξουσιαστών τους.

Η τελευταία λέξη της εκπαιδευτικής τεχνολογίας, στις μέρες μας, ονομάζεται «σύνδεση με την παραγωγή». (Παραπέμπουμε τους αναγνώστες μας στην σχετικά πλουσιότατη πρόσφατη αρθρογραφία των εφημερίδων, στις προκηρύξεις μαθητών και εκπαιδευτικών και στα πολυάριθμα «επιστημονικά» επί του θέματος συγγράμματα...).

Ποιά ήταν η θέση της χούντας σ' ό,τι αφορούσε τότε την παιδεία ;

Όπως είχαμε δει σε παλιότερο τεύχος, η θέση αυτή - όπως την συνόψισε ο Παπακός, μιλώντας στο «συνέδριο των νέων επιστημόνων» - εκφραζόταν από το τρίπτυχο «Πατρίς - Θρησκεία - Οικογένεια». Ο όρος «Πατρίς» διευκρινιζόταν με το παροιμιώδες ρεφραίν «Ελλάς Ελλήνων Χριστιανών», που έμεινε στην ιστορία ως πηγή έμπνευσης εκατοντάδων ανεκδότων.

Η χούντα - ως γνωστόν - εκδηλώθηκε στις 21 Απρίλη, δηλαδή προς τα τέλη του εκπαιδευτικού έτους 1966-67.
Οι μαθητικές κινητοποιήσεις του 1963-64 (με αφορμή τον γάμο της Σοφίας Γλύξμπουργκ με τον δον Χουάν Κάρλος των Βουρβόνων και την «αρπαγή» της «προίκας» που - έτσι πίστευαν τότε - αν δεν δινόταν στην Σοφία, θα δινόταν στην παιδεία), η πρωταγωνιστική συμμετοχή των φοιτητών στις κινητοποιήσεις του Ιούλη του 1965 ενάντια στους αποστάτες, η ραγδαία διάδοση των σοσιαλιστικών (Σ. Του Α. : Προσοχή ! Καμμία σχέση με τις σημερινές ψευδολογίες του ΠΑ.»ΣΟ» Κ.), αριστερών και γενικότερα προοδευτικών ιδεών στα πανεπιστήμια, η ριζοσπαστικοποίηση μεγάλων τμημάτων της «Δημοκρατικής Νεολαίας Λαμπράκη» (που πρόσκειτο στην ΕΔΑ) με τις πρώτες εμφανίσεις των Μαοϊκών (Αναγέννηση, ΣΠΑΚ...), είχαν οδηγήσει τους απριλιανούς δικτάτορες στο (σωστό) συμπέρασμα πως η αντίσταση στα σχέδιά τους θα είχε σαν κύριο πόλο συσπείρωσης, όχι τις «παλαιοκομματικές» δομές, αλλά τη νέα γενιά και ιδιαίτερα την «φοιτητιώσα νεολαία».

Πράγματι, λίγες μόλις μέρες μετά το πραξικόπημα, οι πρώτες αντιχουντικές προκηρύξεις (χειρόγραφες) έκαναν την εμφάνισή τους στους τοίχους των ανωτάτων σχολών (Π.χ,, στη νομική, είχαν κολληθεί καμμιά δεκαριά τέτοιες προκηρύξεις, ήδη από τις 24 του Απρίλη. Και, φυσικά, δεν έμειναν κολλημένες πάνω από μια ώρα...). Έναν περίπου μήνα αργότερα, στα τέλη του Μάη, σχηματίζονται οι Δ.Ε.Α. (Δημοκρατικές Επιτροπές Αγώνα), με πρωτοβουλία ανεξάρτητων αριστερών (Τροτσκιστών, Αναρχικών, Μαοϊζόντων) φοιτητών. Λίγες εβδομάδες αργότερα, ιδρύεται και το ΠΑΜ (Πατριωτικό Αντιδικτατορικό Μέτωπο) που πρόσκειται στην ΕΔΑ. Όπως είδαμε και στις προηγούμενες σελίδες, τα περισσότερα μέλη του προέρχονται από τον φοιτητικό χώρο.
Τον Αύγουστο, οι μηχανισμοί καταστολής επιτίθενται με μαζικές συλλήψεις. Οι Δ.Ε.Α. αυτοδιαλύονται, όταν διαπιστώνεται ότι δεν συμφωνούν όλοι με τον ένοπλο χαρακτήρα της αντίστασης που προτείνουν οι πιο θερμοκέφαλοι. Το Π.Α.Μ. διαλύεται κι αυτό, αφού τα περισσότερα μέλη του είναι γνωστά στις αρχές ως μέλη της ΕΔΑ και της Νεολαίας Λαμπράκη. Μένει μόνο σαν οργάνωση κάποιων αυτοεξόριστων στο εξωτερικό.

Τον Σεπτέμβρη, αρχίζει το νέο ακαδημαϊκό έτος 1967-68. Η χούντα έχει κιόλας κάνει τα πρώτα της βήματα στον χώρο της παιδείας...

Ας δούμε, όμως, κάποια γεγονότα - επεισόδια της μάχης της χούντας για την άλωση της παιδείας - όπως αυτά καταγράφονται στον τύπο της εποχής.

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Από τον Ελεύθερο Κόσμο της 28 Νοέμβρη 1967, αντιγράφουμε :

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΔΙΑ ΦΟΙΤΗΤΑΣ ΕΙΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΝ

Επί τη ενάρξει του ακαδημαϊκού έτους

Την προσεχή Κυριακήν θα τελεσθούν εις τον μητροπολιτικόν ναόν δύο λειτουργίαι. Η πρώτη διαρκείας από 7ης - 9.30 π.μ. θα τελεσθή αποκλειστικώς δια τους φοιτητάς και σπουδαστάς των ανωτάτων και ανωτέρων σχολών της πρωτευούσης επ' ευκαιρία της ενάρξεως του νέου ακαδημαϊκού έτους.

Δια της λειτουργίας αυτής η Εκκλησία στρέφεται με αγάπην και στοργήν προς την φοιτιώσαν (sic) νεολαίαν. Την αυτήν ημέραν εξ άλλου και ώραν 6ην μ.μ. εις το αμφιθέατρον της Νομικής Σχολής θα ομιλήση προς τους φοιτητάς ο μητροπολίτης Νικαίας Γεώργιος με θέμα «Πρέπει να ανοίξουν οι δρόμοι». Παρακαλείται το εκκλησίασμα όπως μη προσέλθη κατά τας ώρας της δια τους φοιτητάς λειτουργίας αλλά να παρακολουθήση την δευτέραν λειτουργίαν η οποία θα αρχίση την 9.45 π.μ.

Οι αρχές του πανεπιστημίου διέρρεαν φήμες πως όποιοι φοιτητές δεν πήγαιναν, θα φακελλώνονταν και θα κόβονταν. Παρ' όλα αυτά, η συμμετοχή ήταν ελάχιστη. Και ναι μεν όσοι δεν πήγαν, δεν κόπηκαν, οι 10-15 που πήγαν, όμως, αντιμετωπίστηκαν από το πανεπιστήμιο με σκανδαλώδη εύνοια.
Ελάχιστη ήταν και η συμμετοχή των φοιτητών στην απογευματινή εκδήλωση. Οι περισσότεροι σκέφτηκαν «Μα, είναι δυνατόν ένα καθεστώς που απαγορεύει την κυκλοφορία να μας λέει πως "πρέπει ν' ανοίξουν οι δρόμοι"; Προβοκάτσια μυρίζει...».

Η χούντα, πάντως, βλέπει και μακρύτερα από τον πανεπιστημιακό χώρο, στα σχολεία. Εκεί, εκτός από τον καθιερωμένο εναρκτήριο του έτους αγιασμό, την καθημερινή υποχρεωτική προσευχή και τους υποχρεωτικούς (και για τους μαθητές, αλλά και για τους δάσκαλους και καθηγητές, που στην περίπτωση άρνησης απολύονται) εθνοπατριωτικούς λόγους για ψύλλου πήδημα, δίνονται κι άλλες ευκαιρίες...
Από την τελευταία σελίδα του ίδιου φύλλου (28/11/1967) του Ελεύθερου Κόσμου και πάλι, αντιγράφουμε :

470 ΧΙΛΙΑΔΕΣ ΜΑΘΗΤΑΙ ΑΠΟΤΕΛΟΥΝ ΤΗΝ ΔΥΝΑΜΙΝ ΤΟΥ «ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΕΟΤΗΤΟΣ»

Την 30ην Νοεμβρίου ο έρανος

Από του 1877 συνεχώς ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός παρακολουθεί την εξέλιξιν της ελληνικής ζωής. Παραστάτης συνεχής εις πολέμους και ειρήνην, εις θεομηνίας και καταστροφάς. Με τα πολυόροφα κτίριά του ή και με τα υπό σκηνάς κλιμάκιά του σπεύδει και προσφέρει βοήθειαν.

Ας τον συνδράμωμεν σήμερον και ημείς κατά τον Πανελλήνιον Έρανόν του. Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός θα ζητήση την συνδρομήν σας την 30 Νοεμβρίου, 1 και 2 Δεκεμβρίου εις τας Αθήνας και την 3 Δεκεμβρίου εις την ύπαιθρον.

★ Με τα ιδανικά του Ερυθρού Σταυρού και διά την συνέχισιν του ελληνοχριστιανικού πολιτισμού φρονηματίζονται οι μαθηταί - μέλη του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού Νεότητος. 470 χιλιάδες Ελληνόπουλα συγκροτούντα 31 χιλιάδας ομάδας συνειδητοποιούν τα υψηλά αυτά ιδεώδη με την καθοδήγησιν χιλιάδων εκπαιδευτικών, πολυτίμων συνεργατών του...

Η υπογράμμιση είναι δική μας και πιστεύουμε πως δεν χρειάζονται περισσότερα σχόλια.

Δεν θα πρέπει, όμως, να αποσιωπήσουμε το γεγονός ότι η συμμετοχή των μαθητών των δημοτικών και των γυμνασίων στον «Ελληνικό Ερυθρό Σταυρό Νεότητος» ήταν υποχρεωτική. Υποχρεωτική, ή μάλλον εκβιαστική (προς τους γονείς), ήταν και η εγγραφή των μαθητών στις εξωσχολικές «ελληνοχριστιανικές» οργανώσεις, όπως οι «Άλκιμοι» και το «Σώμα Ελλήνων Προσκόπων» ή «Οδηγών». (Πολλοί, για να γλυτώσουν απ' τους πρώτους, έσπευδαν να γράψουν τα παιδιά τους στους δεύτερους, που θεωρούνταν «λιγότερο φασίστες»).

→→→

Καθώς ξεφυλλίζαμε τις παλιές εφημερίδες, το μάτι μας έπεσε σε μια μικρή ειδησούλα, στην τελευταία σελίδα του Ελεύθερου Κόσμου της 30 Νοεμβρίου 1967 : Επερατώθη η μελέτη δια το ΙΚΑ. - Τον υπουργόν της Εργασίας κ. Δημ. Πουλέαν επεσκέφθη χθες ο Αμερικανός εμπειρογνώμων επί ασφαλιστικών θεμάτων κ. Κάμπελ και του ανέπτυξεν τα κύρια σημεία μελέτης την οποίαν συνέταξεν δια την αναδιοργάνωσιν του ΙΚΑ. Αναφερόμενος ο κ. Κάμπελ εις την εμπειρίαν την οποίαν απέκτησεν κατά την τρίμηνον παραμονήν του εις Ελλάδα είπεν τα εξής : «Διεπίστωσα ότι υπάρχει απόλυτος ελευθερία, την αντίληψίν μου αυτήν κατέστησα γνωστήν εις τους φίλους μου και συνεργάτας. Επιστρέφων εις την πατρίδα μου θα πράξω παν το δυνατόν δια να κάνω γνωστόν πόσης ελευθερίας απολαμβάνουν οι Έλληνες». **Αυτό, που μας κάνει να την αναδημοσιεύσουμε, δεν είναι βέβαια οι «ελευθερίες» που απολάμβαναν ο Βασίλης Πεσλής, η Μαρία Καλαβρού, ο Παναγιώτης Ελής, ο Νικηφόρος Μανδηλαράς, ο Γιώργος Τσαρουχάς, ο Γιάννης Χαλκίδης... ΟΧΙ. ΤΗΝ ΑΝΑΔΗΜΟΣΙΕΥΟΥΜΕ ΕΠΕΙΔΗ ΜΑΣ ΘΥΜΙΣΕ ΤΟΣΟ ΠΟΛΥ ΤΟΝ ΜΙΣΤΕΡ ΤΖΩΝ ΣΠΡΑΟ...**

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες, είναι τα σχετικά δημοσιεύματα. Θα σταματήσουμε όμως εδώ, για να «δώσουμε το λόγο» στους πρωτεργάτες της «παιδείας της χούντας», βλέποντας έτσι «από πρώτο χέρι» πού το πήγαιναν.
Στις 13 Δεκέμβρη 1967, όπως είναι γνωστό, ο Κωνσταντίνος Γλύξμπουργκ προσπάθησε - ανεπιτυχώς - να ανατρέψει την παπαδοπουλική και να εγκαθιδρύσει τη δική του δικτατορία (πράγμα που δεν είχε προλάβει να κάνει τον Απρίλη). «Από χωρίου εις χωρίον», εγκαταλείπει τελικά την χώρα και αντικαθίσταται από τον «αντιβασιλέα» Γεώργιο Ζωιτάκη. Το «πολιτειακό», δηλαδή το θέμα της μορφής του πολιτεύματος, έχει πια τεθεί επί τάπητος. Το πρόβλημα δεν λύνεται παρά με την ψήφιση νέου ή με την αναθεώρηση του παλιού συντάγματος.
Η χούντα, λοιπόν, αποφασίζει το δεύτερο και προχωρεί στην συγκρότηση ειδικής επιτροπής (της γνωστής ως «επιτροπής Μητρέλια», απ' το όνομα του προέδρου της). Το καλοκαίρι του 1968, το νέο σχέδιο είναι έτοιμο και το υπουργικό συμβούλιο, υπό την προεδρία του Παπαδόπουλου, προχωρεί στην κατ' άρθρο επεξεργασία του.
Τα αποσπάσματα που ακολουθούν είναι παρμένα απ' τα πρακτικά των συνεδριάσεων του υπουργικού συμβουλίου.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 3η

ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Δευτέρα 1 Ἰουλίου 1968

Θέμα : ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΣΧΕΔΙΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἔχομεν τελειώσει καὶ μὲ τὸ ἄρθρον 16, μὲ μίαν ἐπιφύλαξιν ἐπὶ τῆς παραγράφου 9 εἰς τὸ ἄρθρον 14 καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἔχει κάτι νὰ μᾶς εἴπῃ ὁ κ. Ἀνδρουτσόπουλος.

ΑΔ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Οἰκονομικῶν) : Ὄχι σήμερον, κ. Πρόεδρε.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Προχωροῦμεν ἑπομένως. Θὰ πρέπει νὰ συντομεύσωμεν, ὁπωσδήποτε, τὴν διαδικασίαν τῆς συζητήσεως, διότι εἶναι ἡ τρίτη φάσις τῆς ἐπεξεργασίας, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς φάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τὸν κ. Μητρέλιαν. Θὰ πρέπει ἑπομένως, νὰ εἴμεθα συντομώτεροι εἰς τὴν συζήτησιν καὶ ὅ,τι ἀναφέρεται εἰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς διατυπώσεως νὰ τὰς ἐπισημάνωμεν, νὰ τὰς τηρήσῃ ὑπὸ σημείωσιν ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ νὰ τὰς προσαρμόσῃ, συμφώνως πρὸς τὰς ἀπόψεις μας.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : Κύριε Πρόεδρε, ἐπειδή, προφανῶς ἅμα τῇ ἐπιψηφίσει τοῦ Συντάγματος ἢ μᾶλλον ἅμα τῇ ἐμφανίσει τοῦ Συντάγματος θὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν κοινὴν γνώμην τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ, ἐπιβάλλεται νὰ ἐμφανισθῇ τὸ Σύνταγμα αὐτὸ μὲ τὴν καλυτέραν του δυνατὴν ὄψιν, καὶ πρὸ παντὸς νὰ μὴ ἔχῃ διαβληθῇ ἐκ τῶν προτέρων. Συνέβη, ἀτυχῶς, ἐκ παρακαίρων διαρροῶν καὶ δημοσιευμάτων νὰ ἔχῃ ἀρχίσει μία ἐργασία δυσφημήσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ὡς διεπίστωσα χθές, ἐδημοσιεύθησαν τὴν τελευταίαν ἑβδομάδα ὡρισμέναι πληροφορίαι ἐπὶ τοῦ Συντάγματος, αἱ ὁποῖαι διεβιβάσθησαν μὲ ἀστραπιαίαν ταχύτητα εἰς τὸ ἐξωτερικόν, διαστρεβλωμέναι καὶ αἱ ὁποῖαι τείνουν νὰ ἐμφανίσουν τὸ Σύνταγμα αὐτὸ ὑπὸ κωμικὴν τουλάχιστον μορφήν. Ἐπιβάλλεται νὰ ἀνταπεξέλθωμεν εἰς αὐτό, →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→

διότι ἂν δημιουργηθοῦν ἐντυπώσεις δυσμενεῖς, ὁσονδήποτε ἐσφαλμέναι καὶ ἂν εἶναι, εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰς διασκεδάσωμεν, ὅσον δίκαιον καὶ ἂν ἔχωμεν. Θὰ συνίστων, ἐπομένως, εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τοῦ Τύπου, ὅπως προβῇ εἰς μίαν δήλωσιν σήμερον, κατὰ τὴν ὁποίαν ὅλαι αἱ δοθεῖσαι εἰς τὸν τύπον πληροφορίαι καὶ αἱ δημοσιευθεῖσαι περὶ τῆς διατυπώσεως τοῦ Συντάγματος δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν πραγματικότητα, καθ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἀκόμη δὲν ἔχει λάβει ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ὁριστικῆς διαμορφώσεως τοῦ Συντάγματος, οὕτως ὥστε νὰ πᾶνε εἰς τὸ κενὸν ὅλαι αἱ ἐκ τῶν ὑστέρων προσπάθειαι δυσφημήσεως τοῦ Συντάγματος. Ἂν δὲν τὸ κάμωμεν αὐτό, θὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ προσπάθεια καὶ θὰ εὑρεθῶμεν εἰς τὸ τέλος πρὸ δημιουργημένων ἐντυπώσεων ἐχθρικῶν, τὰς ὁποίας δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν. Βεβαίως, ὑποθέτω, ὅτι ἅμα τελειώσωμεν τὰς ἐργασίας μας, καὶ τὸ Σύνταγμα αὐτὸ ἐμφανισθῇ, θὰ γίνῃ κατάλληλος ἐργασία ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Τύπου, ὥστε νὰ ἑρμηνευθῇ ὅπως πρέπει καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἀλλὰ τοῦτο ἐπιβάλλεται διὰ νὰ μὴ εὑρεθῶμεν πρὸ δημιουργημένων δυσμενῶν ἐντυπώσεων.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Εἴμεθα σύμφωνοι, Κύριε Ὑπουργέ. Ἔκαμα καὶ ἐγὼ μνείαν τοῦ πράγματος χθὲς τὸ πρωῒ ἢ μᾶλλον προχθές, ὅταν τὸ πρῶτον ἐνεφανίσθησαν αἱ πληροφορίαι τοῦ Τύπου. Δυστυχῶς, οἱ Ἕλληνες ἔχομεν τὸ ἐλάττωμα νὰ ὁμιλῶμεν, ὅταν δὲν πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν. Εἴτε διότι θέλομεν νὰ δείξωμεν ὅτι εἴμεθα ἐν γνώσει ὡρισμένων πραγμάτων, εἴτε δι' ἄλλους λόγους. Καὶ ὑπῆρξεν ἡ ἀτυχὴς περίπτωσις νὰ διαρρεύσουν πληροφορίαι σχετικῶς μὲ τὰς διατάξεις τοῦ Συντάγματος. Θὰ κάμωμεν αὐτὴν τὴν δήλωσιν προκειμένου νὰ ἀποφύγωμεν τὴν δημιουργίαν ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων...

«Παλιά αλεπού», ο διπλωμάτης καρριέρας Παναγιώτης Πιπινέλης είχε, λοιπόν, πλήρη επίγνωση του γελοίου της όλης υπόθεσης. Ήδη, στο εξωτερικό, είχαν εμφανιστεί ελάχιστα κολακευτικά σχόλια για τα «συνταγματικά πειράματα» των συνταγματαρχών. Ο Παπαδόπουλος, εν γνώσει και αυτός, δεν έχει άλλη διέξοδο από την «μαύρη πpοπαγάνδα», δηλαδή από την ασύστολη ψευδολογία, για να πείσει τους Αμερικανούς προστάτες και τους Δυτικοευρωπαίους συμμάχους ότι το ετοιμαζόμενο σύνταγμα θα είναι «ένα από τα δημοκρατικότερα και προοδευτικότερα συντάγματα του κόσμου»...

... .Ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 17.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Ἐκ καθήκοντος, ὀφείλω νὰ θέσω ὑπ' ὄψιν ὑμῶν καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡρισμένας ἀπόψεις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐπὶ τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 3.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Νὰ ἀφήσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπ' αὐτῶν καὶ θὰ τὰ συζητήσωμεν ἐν καιρῷ.

Ἄρθρον 17.

1. Ἡ παιδεία τελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ Κράτους παρέχεται δωρεὰν ὑπ' αὐτοῦ, σκοπεῖ δὲ καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀγωγὴν καὶ

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς 'Εθνικῆς συνειδήσεως τῶν νέων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδεολογικῶν κατευθύνσεων τοῦ 'Ελληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

2. 'Η χάραξις τῶν γενικῶν γραμμῶν τῆς 'Εθνικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς παιδείας ἀνήκει εἰς τὸ κατὰ τὸ ἄρθρον 59 Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους.

3. 'Η στοιχειώδης ἐκπαίδευσις εἶναι δι' ὅλους ὑποχρεωτική. Νόμος ὁρίζει τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ εἶναι ὀλιγώτερα τῶν ἐννέα.

4. Τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα εἶναι νομικὰ πρόσωπα δημοσίου δικαίου καὶ λειτουργοῦν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν αὐτοῦ. Οἱ καθηγηταὶ αὐτῶν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι. Αἱ ἀρχαὶ τῶν ἱδρυμάτων τούτων ἐκλέγονται παρὰ τῶν τακτικῶν καθηγητῶν αὐτῶν πλὴν τοῦ παρ' ἑκάστῳ τούτων κυβερνητικοῦ ἐπιτρόπου, τοῦ ὁποίου αἱ ἁρμοδιότητες ὁρίζονται διὰ νόμου. Αἱ καθηγητικαὶ ἕδραι ἱδρύονται, τροποποιοῦνται ἢ καταργοῦνται μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς, πληροῦνται δὲ μετὰ σύμφωνον γνώμην αὐτῆς. Διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν προγραμμάτων διδασκαλίας καὶ ἐξετάσεων ἀπαιτεῖται γνώμη τῆς οἰκείας Σχολῆς.

5. Τὸ Κράτος, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ νόμου, ὀφείλει νὰ ἐνισχύῃ εἰς τὰς σπουδὰς των ἱκανοὺς καὶ ἀξίους ἀπόρους σπουδαστάς.

6. 'Επιτρέπεται κατόπιν ἀδείας τῆς ἀρχῆς εἰς ἰδιώτας μὴ ἐστερημένους τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων καὶ εἰς νομικὰ πρόσωπα ἡ ἵδρυσις σχολείων στοιχειώδους, μέσης καὶ ἀνωτέρας ἐκπαιδεύσεως, λειτουργούντων κατὰ τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους τοῦ Κράτους. Οἱ ἱδρύοντες ἰδιωτικὰ ἐκπαιδευτήρια καὶ οἱ διδάσκοντες εἰς ταῦτα δέον νὰ συγκεντρῶσι τὰ διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἀπαιτούμενα ἠθικὰ καὶ λοιπὰ προσόντα, ὡς νόμος ὁρίζει...

Στην παράγραφο 1, λοιπόν, του άρθρου 17, ορίζεται κατά τρόπο ρητό και κατηγορηματικό ο στόχος της παοδείας κα της εκπαίδευσης : «Η ανάπτυξις της Εθνικής συνειδήσεως των νέων επί τη βάσει των ιδεολογικών κατευθύνσεων του Ελληνοχριστιανικού πολιτισμού». Ιδιαίτερο ενδιαφέρον από συνταγματολογικής πλευράς παρουσιάζει η επιχειρούμενη συνταγματική κατοχύρωση της κρατούσας «ιδεολογίας του Ελληνοχριστιανικού πολιτισμού». Από την διατύπωση της επομένης παραγράφου, συνάγεται ότι «τοποτηρητής» αυτής της ιδεολογίας θα είναι το «Συμβούλιον του Έθνους» (βλ. Παρακάτω).
Στην παράγραφο 4, η περίφημη αρχή της «ακαδημαϊκής ελευθερίας και της αυτονομίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων» κόβεται και ράβεται (ή μάλλον «μπαίνει στον γύψο») κατά τα μέτρα της χούντας : Το όλο σύστημα της ανωτάτης παιδείας τελεί «υπό την εποπτείαν του Κράτους». Το κράτος ιδρύει, τροποποιεί ή καταργεί τις καθηγητικές έδρες, ανάλογα με τα κέφια του, υποχρεωνόμενο να ακούσει την «γνώμη της οικείας Σχολής», όχι όμως και να την αποδεχθεί. Ακόμη, το κράτος ορίζει - και πάλι κατά τα κέφια του - την διδακτέα ύλη, τον τρόπο εξέτασης και προαγωγής των φοιτητών κ.λπ., ακούγοντας ξανά την «γνώμη» της σχολής. Φυσικά, σε κάθε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα τοποθετείται «κυβερνητικός επίτροπος», με αρμοδιότητες που θα μπορούν να αλλάζουν όποτε θέλει η κάθε κυβέρνηση, μ' έναν απλό νόμο. Η μόνη ελευθερία που απομένει στην ακαδημαϊκή κοινότητα είναι η συμμετοχή των τακτικών καθηγητών στην εκλογή των πανεπιστημιακών αρχών, «πλην του κυβερνητικού επιτρόπου», ο οποίος βέβαια δεν είναι αιρετός, αλλά διορισμένος.
Τέλος, στην παράφραφο 6, ανοίγει ο δρόμος για την ιδιωτικοποίηση της παιδείας, από την στοιχειώδη μέχρι την ανωτέρα βαθμίδα της.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὰς ἐπὶ μέρους, κατὰ παράγραφον, συζητήσεις, ἔχομεν τὰ ἑξῆς βασικὰ θέματα. 'Υποχρεωτικὴ φοίτησις : 9 ἢ 6 ἔτη.

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→

Σημειωτέον, ὅτι διὰ νόμου δυνάμεθα νὰ καθορίσωμεν ὁποιανδήποτε διάρκειαν ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως. Μετὰ μίαν συζήτησιν ποὺ εἴχομεν παρεμβάσει τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τοῦ Συντονισμοῦ, ἐκτιμῶμεν ὅτι θὰ εἶναι προτιμώτερον, ἀντὶ τῶν 9 ἐτῶν ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως νὰ ὁρισθοῦν τὰ 6. Διότι ἐὰν διὰ τοῦ Συντάγματος δεσμευθῶμεν, ἐπὶ ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως 9 ἐτῶν, ἀπὸ τοῦδε θὰ ἀντιμετωπίσωμεν τεραστίας δυσκολίας εἰς τὴν κάλυψιν, χωρὶς προπαρασκευήν, τῶν ἀναγκῶν αἱ ὁποῖαι θὰ δημιουργηθοῦν ἐκ τοῦ ηὐξημένου ἀριθμοῦ μαθητῶν ποὺ θὰ ὑπάρξουν εἰς τὰ τρία πρῶτα χρόνια τῆς Μέσης Παιδείας.

Προτείνεται, ὅπως δεχθῶμεν ἀπ' ἀρχῆς τὴν διόρθωσιν, τὴν ἀναφερομένην εἰς τὰ ἔτη ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως, ἀπὸ 9 εἰς 6.

ΑΠ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας) : Ἐπειδὴ ἐμπλέκεται μὲ τὸ θέμα τῆς Τεχνικῆς Παιδείας καὶ ἔχει συνδυασμὸν μὲ αὐτὴν τὴν ἀνάγκην, θὰ ἔλεγον νὰ μὴ ποῦμε οὔτε τὸ 6ον ἔτος. Διότι δὲν χρήζει τὸ 6 Συνταγματικῆς προστασίας, ἀλλὰ τὸ 9. Δέχομαι ὅτι θὰ συναντήσωμεν δυσκολίας.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἔχετε δίκαιον νὰ τὸ συζητήσωμεν μὲ τοὺς κ.κ. Ὑπουργοὺς Παιδείας καὶ Συντονισμοῦ. Ἡ βασικὴ σκέψις τῶν ἐννέα ἐτῶν ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι νὰ φθάσωμεν εἰς τὴν βαθμίδα τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὥστε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τοὺς τεχνίτας τοὺς ἀποφοιτῶντας τῶν βασικῶν τεχνικῶν σχολῶν. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὸ ἐπιτύχωμεν ἀποτόμως, ἀλλὰ πρέπει νὰ προπαρασκευασθῶμεν καὶ νὰ προγραμματισθῶμεν εἰς ὡρισμένον χρόνον. Καὶ ἀφ' ἧς ἡ Πολιτεία διαπιστώσει ὅτι ἔχει ἱκανότητας διὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ θὰ προβῇ εἰς τὴν θέσπισιν τῆς 9ετοῦς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως.

ΑΠ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας) : Νὰ μείνουν τὰ ἕξ ὡς ὑποχρεωτικά.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Μήπως θὰ πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὴν διατύπωσιν ὡς ἔχει ; Δηλαδὴ ὅτι «νόμος ὁρίζει τὰ ἔτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως, τὰ ὁποῖα δὲν δύνανται νὰ εἶναι ὀλιγώτερα τῶν 6».

ΑΠ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας) : Αὐτὸ ὁπωσδήποτε, ἀλλὰ τὸ θεωρῶ ὡς ἀδυναμίαν.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Πάλιν εὐχὴν θὰ διατυπώσω.

ΑΠ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας) : Αὐτὴ ἡ εὐχή, ἔχει σημασίαν. Ὑπῆρχε καὶ παλαιότερον εἰς τὸ Σύνταγμα ἕνας τοιοῦτος ὑπαινιγμός, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπέδωσε τίποτε.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Θὰ ἔλεγον νὰ μὴ τὸ θίξωμεν τὸ θέμα, ἀλλὰ νὰ τὸ ἀντιμετωπίσωμεν μὲ τὸν νόμον, δεδομένου, ὅτι καὶ εἰς τὸν μετὰ τὴν 21 Ἀπριλίου νόμον περὶ παιδείας τὸ ἔχομεν περιλάβει εἰς τὴν μεθόδευσιν πρὸς βελτίωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὁμιλοῦμεν σαφῶς περὶ αὐτοῦ.

Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας) : Ὑπάρχει σχετικὴ διάταξις εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1927 «. . . . . (ἀναγινώσκει) . . . .»

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→

Η αναφορά του Βογιατζή στο σύνταγνα της «αβασίλευτης δημοκρατίας» του 1927 δεν αποκλείεται να ήταν «σκόπιμη». Ο Παπαδόπουλος, ωστόσο, δεν φαίνεται να «τσιμπάει» :

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἐκείνη, ἡ διάταξις εἶναι δεσμευτική, ὡς πρὸς τὸ ἀνώτατον ὅριον, ἡ δὲ σημερινὴ διάταξις εἶναι ἐλευθέρα, καθορίζει τὰ ἕξ ἔτη ὡς κατώτατον ὑποχρεωτικὸν ὅριον καὶ ἀφήνει τὸν κοινὸν νομοθέτην, νὰ ἐξελιχθῇ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων.

ΑΔ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Οἰκονομικῶν) : Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ μείνουν τὰ ἕξ ἔτη. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ ἡ λέξις «στοιχειώδη», ὡς δημιουργοῦσα σύγχυσιν, διότι ἐὰν εἶναι 9 τὰ ἔτη καὶ αὔριον γίνουν 10, θὰ εἶναι στοιχειώδης πάλιν ἐκπαίδευσις; Θὰ ἀνακύψῃ θέμα ὁρισμοῦ καὶ ἑρμηνείας τοῦ ὅρου «στοιχειώδης ἐκπαίδευσις».

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Αὐτὴν τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχωμεν ὅλοι, ὡς βασικὸν στοιχεῖον ἱκανότητος, συγχρόνων κοινωνικῶν ἀτόμων.

ΑΔ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Οἰκονομικῶν) : Διατὶ νὰ μὴ εἴπωμεν : «ἕξ ἔτη ἐκπαιδεύσεως»; Διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τὸ 1786 καθιερώθη διὰ τῆς Διακηρύξεως τῆς Βιρτζίνιας ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις καὶ τοῦτο διὰ νὰ δύνανται οἱ πολῖται νὰ ἀναγιγνώσκουν τὸ Σύνταγμα καὶ τοὺς νόμους καὶ νὰ κατανοοῦν τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν λειτουργίαν τοῦ πολιτεύματος.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Νὰ ἀπαλειφθῇ δηλαδὴ «τὸ στοιχειώδης» καὶ νὰ τεθῇ «βασικῆς»;

ΑΔ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Οἰκονομικῶν) : Πόσα ἔτη ἐκπαιδεύσεως θὰ περιλαμβάνῃ; Ἠμπορεῖ αὔριον τὰ ἔτη τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ διπλασιασθοῦν.

ΑΠ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας) : Τὸ «βασικὴ» ἐκφράζει περισσότερα...

Και το παιχνίδι της κολοκυθιάς συνεχίζεται...

... Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐπηρεάζῃ τὸ εὖρος τὸ ὁποῖον ἕως τώρα ἐδίδετο εἰς τὸν ὅρον «στοιχειώδης ἐκπαίδευσις». Δὲν ἔχει σημασίαν ἐὰν αὐτὴ ἡ ἐκπαίδευσις τὴν ὁποίαν θὰ παρέχωμεν καὶ ἡ ὁποία θὰ εἶναι αὔριον ἐννεαετής, ἀπὸ ὡρισμένον σημεῖον θὰ καθίσταται δι' ἓν τμῆμα τοῦ Ἔθνους πρακτικὴ καὶ δι' ἄλλο τμῆμα τοῦ Ἔθνους θὰ παραμένῃ γενικωτέρα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει σημασίαν εἶναι, ὅτι διὰ τῆς διατυπώσεως αὐτῆς θὰ χαρακτηρίζωμεν διαζευκτικῶς τὴν πρακτικωτέραν ἢ γενικωτέραν ἐκπαίδευσιν τῆς ἐννεαετοῦς φοιτήσεως ὡς στοιχειώδη καὶ αὐτὸ θὰ σημαίνῃ ἄνοδον τῆς πολιτισμικῆς στάθμης τοῦ Ἔθνους.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἐὰν τὸ ἀντιληφθῶμεν ἔτσι, βεβαίως ἠμποροῦμε, νὰ τὸ δεχθῶμεν.

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→

Δ. ΠΑΤΙΛΗΣ (Β' 'Αντιπρόεδρος) : Παλαιότερον ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσις ἦτο ἀνάγνωσις καὶ γραφή. Τώρα ὅμως σημαίνει πάρα πάνω.

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ — ΟΡΛΑΝΔΟΣ ('Αναπλ. 'Υπ. Συντονισμοῦ) : Θέλω διὰ τὴν τιμὴν τῶν ὅπλων, νὰ ρίξω μίαν βολὴν ἐναντίον τῆς ἐννοίας αὐτῆς, ἡ ὁποία χρησιμοποιεῖται πάρα πολὺ συχνότερα τελευταίως, τοῦ 'Ελληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Δὲν θὰ ἤθελον νὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα αὐτὴ ἡ ἔννοια, ὡς ἀδόκιμος. 'Εμπεριέχει τῷ ὄντι, μίαν σαφῆ Contradiction in objecto.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ('Υπ. Δικαισύνης) : Καὶ ἐγὼ συμφωνῶ ἀπολύτως.

Α. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ('Υπ. Οἰκονομ.) : Καὶ ἐγώ.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ ('Υπ. 'Εξωτερικῶν) : Καὶ ἐγώ.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Δὲν ἐφθάσαμε ἐκεῖ. Θὰ ἐπανέλθωμεν. Εἰς τὴν παράγραφον 6 τοῦ σχεδίου θὰ παρατηρήσετε ἕνα ἄλλο σημεῖον. 'Αναφέρει σαφῶς τὰς Σχολὰς ἀνωτέρας τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. 'Εθεωρήθη ἀπαραίτητον ὅπως ἀφ' ἑνὸς τεθῇ ἕνας περιορισμὸς πρὸς τὰ ἄνω, τῶν δραστηριοτήτων τῆς ἰδιωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ διαχωρισθοῦν σαφῶς τὰ ὅρια καὶ νὰ ἀρθοῦν αἱ ἀμφιβολίαι καὶ ὁ σάλος ποὺ εἶχε δημιουργηθῇ εἰς τὸ παρελθὸν μεταξὺ ἀνωτέρας καὶ ἀνωτάτης παιδείας. 'Επ' αὐτοῦ ὑπάρχει περιθώριον συζητήσεως ;

Ο Παπαδόπουλος, στο σημείο αυτό, κόβει απότομα την κουβέντα επί του θέματος της «ελληνοχριστιανικής ιδεολογίας», που προκαλεί τόσες αντιδράσεις στο υπουργικό συμβούλιο. Πρόκειται ακριβώς για το στοιχείο που τα ξένα δημοσιεύματα χαρακτηρίζουν από κωμικό έως φασιστικό. Ο Παπαδόπουλος, στην ουσία, δεν έχει και τόσες αντιρρήσεις στην απάλειψη της σχετικής φράσης. Ο Παπακός είναι εκείνος που επιμένει και, βέβαια, ο Παπαδόπουλος προσπαθεί να μην τον δυσαρεστήσει. Τελικά, μπροστά στον κίνδυνο της γελοιοποίησης, ο Παπακός υποχωρεί και η επίμαχη φράση δεν εμφανίζεται στο τελικό κείμενο του «συντάγματος».

Α. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ ('Υπ. Οἰκονομ.) : 'Επὶ τῆς παρ. 6, θὰ ἤθελον νὰ ἐπισημάνω ἐνδεχομένας συνεπείας ἐπειδὴ ὑπάρχει τὸ ἐνδεχόμενον νὰ δημιουργηθοῦν ξένα πανεπιστήμια κάποτε εἰς τὴν χώραν μας.

"Οπως ὑπάρχει εἰς τὴν Βηρυτὸν τὸ 'Αμερικανικὸν Πανεπιστήμιον καὶ εἰς ἄλλας χώρας. Μήπως δημιουργηθοῦν ἐμπόδια ;

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : "Αδειαν λειτουργίας ἀνωτάτων ἰδιωτικῶν σχολῶν τὴν ἀπαγορεύομεν. Θέλετε νὰ τὴν ἐπιτρέψωμεν ; Τί θὰ γίνῃ ὅμως τότε ;

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ('Υπ. Παιδείας) : Πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ. Διότι θὰ ἔλθουν ἰδιῶται οἱ ὁποῖοι θὰ ἱδρύσουν ἓν Πανεπιστήμιον, θὰ εἰσπράττουν δίδακτρα καὶ ὁσονδήποτε καὶ ἐὰν ὑπόκεινται εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς πολιτείας, ἡ στάθμη τῆς ἐκπαιδεύσεως τὴν ὁποίαν θὰ παρέχουν θὰ εἶναι ὁπωσδήποτε κατωτέρα.

Εἰς τὰ ξένα κράτη εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὴ ἡ ὀργάνωσις τῆς Παιδείας. "Ηδη πρὸ τριετίας δύο λυκειάρχαι ἰδιωτικῶν σχολείων τῆς Θεσσαλονίκης ὑπέβαλον αἴτησιν ζητοῦντες νὰ ἱδρύσουν «'Ελεύθερον Πανεπιστήμιον». Τὰ

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ ὑπομνήματα τὰ ὁποῖα εἶχον ὑποβάλει ἀπεδείκνυον ὅτι οἱ δύο αὐτοὶ ζηλωταὶ τῆς ἀνωτάτης παιδείας ἦσαν ἀνατριχιαστικῶς ἀγράμματοι. Θὰ εἶναι κρῖμα νὰ ἐμπιστευθῶμεν τὴν ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν εἰς χεῖρας ἰδιωτῶν οἱ ὁποῖοι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κινοῦνται ἀπὸ τὸ κίνητρον τοῦ κέρδους.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἀπὸ μίαν στατιστικήν, ἐπ' εὐκαιρία μιᾶς ἄλλης συζητήσεως ποὺ εἴχομεν μὲ τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας, προκύπτει ὅτι ἐξ ἐπόψεως ἀριθμοῦ φοιτώντων εἰς τὰς ἀνωτάτας σχολάς, συμβαδίζομεν πρὸς τὰς πλέον προηγμένας χώρας. Ἑπομένως, παρ' ὅτι ἔχομεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἰς τὰ ἀνώτερα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα ἔχομεν περιωρισμένην ἀνάπτυξιν ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς φαίνεται ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι τόσον ἀκριβὲς δεδομένου, ὅτι τὸ Κράτος ἔχει τὴν εὐχέρειαν νὰ σχεδιάζῃ τὴν ἀνάπτυξιν, ὅπου θεωρεῖται ὅτι εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀναπτυχθῇ περαιτέρω ἐξ ἐπόψεως μορφωτικῆς στάθμης καὶ ἀριθμοῦ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ ἀναλάβωσι τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἄλλων. Θὰ δημιουργηθοῦν ἴσως προβλήματα, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ μπορέσωμεν νὰ ξεπεράσωμεν. Ἐδῶ ἔχομεν ἀνάγκην μεγάλου ἀριθμοῦ καθηγητῶν διὰ τὰς ὑπαρχούσας σχολὰς καὶ ἀντιμετωπίζεται παρὰ τῶν ἁρμοδίων, πρόβλημα ἐπιλογῆς τῶν καταλλήλων οἱ ὁποῖοι θὰ μπορέσουν νὰ ἐκπληρώσουν τὰ καθήκοντα τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα. Μήπως ἐὰν ἀνοίξωμεν τοὺς ἀσκοὺς τοῦ Αἰόλου πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν ἐκπαίδευσιν μὲ τὴν ὑφισταμένην ἔντονον τάσιν ὅλων νὰ λάβουν ἕνα δίπλωμα, θὰ δημιουργηθῇ ἕνα πολυπληθὲς ἐπιστημονικὸν προλεταριᾶτον, ἡ ὑπέρμετρος διόγκωσις τοῦ ὁποίου θὰ ἔχῃ δυσμενεῖς κοινωνικὰς ἐπιπτώσεις, συνεπείᾳ τῶν ὑφισταμένων σήμερον ἀντικειμενικῶν ἀδυναμιῶν ἀπορροφήσεώς των πρὸς τοὺς ἀντιστοίχους κλάδους τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐπιστήμης.

Ι. ΧΟΛΕΒΑΣ (Ὑπ. Ἐμπ. Ναυτιλίας) : Ἔγινε τὸ πείραμα αὐτὸ μὲ τὰς ἀνωτέρας βιομηχανικὰς Σχολὰς καὶ ἀπέτυχε παταγωδῶς.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Νομίζω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν περὶ τοῦ ἀνοίγματος τῆς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως πρὸς τοὺς ἰδιώτας.

Πρέπει νὰ δεχθῶμεν τὰς νομιμοποιήσεις τῶν ἀνωτέρων Σχολῶν, διὰ νὰ καλύψωμεν καὶ τὸ ἄγχος τῶν φοιτώντων εἰς αὐτάς.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δὲν εἶναι ἀπολύτως ἰδιωτικαὶ αἱ τεχνικαὶ Σχολαί. Εἶναι κοινοτικαὶ ἢ συντηροῦνται ὑπὸ ὀργανώσεων, ἀλλὰ τὰ πτυχία των δὲν εἶναι καθόλου ἰσότιμα.

Ι. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφ. Συντ.) : Εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὰ καλύτερα πανεπιστήμια εἶναι τὰ ἰδιωτικὰ καὶ τὰ χειρότερα τὰ κρατικά.

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ—ΟΡΛΑΝΔΟΣ (Ἀναπλ. Ὑπ. Συντ.) : Συμφωνῶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας ἐπὶ τοῦ ἑξῆς: Εἶναι ἐνδεχόμενον αὔριον ἡ ἐξέλιξις τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρῶν νὰ δημιουργήσῃ τὴν εὐρωπαϊκὴν κοινότητα ἡ ὁποία νὰ δημιουργήσῃ εὐρωπαϊκὸν πανεπιστήμιον εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τί θὰ γίνῃ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν ; Ἀποκλείεται ;

Α. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Οἰκ.) : Εἰς τὴν Βηρυτὸν δὲν ὑπάρχει Πανεπιστήμιον ;

Ι. ΧΟΛΕΒΑΣ (Ὑπ. Ἐμπ. Ναυτιλίας) : Θὰ λειτουργήσῃ ὡς ΝΠΔΔ εἰς τὴν Ἑλλάδα. →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→

Α. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Οἰκ.) : Τὸ Ἀμερικανικὸν Κολλέγιον ἠμπορεῖ νὰ ἐξελιχθῇ εἰς Πανεπιστήμιον ;

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Τὸ θέμα εἶναι ἂν θὰ τὸ ἐπιτρέψωμεν ἢ ὄχι.

Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΕΛΟΣ (Ὑφ. Ἐμπ.) : Τὸ Κολλέγιον Θηλέων ἔχει ἱδρύσει κάτι τέτοιο.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Ἐκπαιδεύει κοινωνικοὺς λειτουργούς, γραμματεῖς κλπ.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Νὰ ἀφήσωμεν μόνον τὴν ἀνωτέραν ἐκπαίδευσιν ἀνοικτὴν εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν καὶ νὰ ἀφήσωμεν τὴν ἀνωτάτην, ὡς ἔχει, ὑπ' εὐθύνῃ τοῦ Κράτους.

Ι. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφ. Συντ.) : Ἡ ἀνωτέρα εἶναι δίκοπο μαχαίρι, διότι ὑπάρχουν αἱ τεχνικαὶ καὶ λοιπαὶ σχολαὶ εἰδικεύσεως αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν συνήθως αἶσχος.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Εἶναι θέμα ὀργανώσεως, ἐποπτείας καὶ παρεμβάσεως τοῦ Κράτους.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδ.) : Ἂν ὑποκατασταθοῦν ἀπὸ τὰς δημοσίας τεχνικὰς σχολὰς θὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα. Αὐτὸς εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος θεραπείας.

Το θέμα της ιδιωτικοποίησης ή όχι της παιδείας δεν λύθηκε, πάντως, το 1968. Σήμερα, 30 χρόνια αργότερα, παραμένει άλυτο, παρά τις «φιλότιμες» προσπάθειες των «εκσυγχρονιστών σοσιαλιστών» μας...

Κι αφού το θέμα της ιδιωτικοποίησης δεν φαίνεται να προωθείται, η συζήτηση ξαναγυρνάει στο «ιδεολογικό». Τί θα γίνει με τον «ελληνοχριστιανικό πολιτισμό» ;

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ—ΟΡΛΑΝΔΟΣ (Ἀναπλ. Ὑπ. Συντ.) : Διεπίστωσα τὴν ἀδυναμίαν τῆς ἐννοίας αὐτῆς καὶ ἐνδεχομένως τὴν ἀνάγκην τῆς ἀντικαταστάσεώς της ὑπὸ ἄλλης ἐκφράσεως ὡς «ἑλληνικῶν παραδόσεων» ἢ ἄλλως πως, ὥστε νὰ προσδιορισθῇ κατὰ τρόπον μὴ στασιαζόμενον.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδ.) : Εἰς τὸ σχέδιον Συντάγματος τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη, δὲν χρησιμοποιεῖται ὁ ὅρος «ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς» ἀλλὰ ἡ φράσις «ἑλληνικὸς καὶ χριστιανικὸς πολιτισμός». Ἡ σχετικὴ διάταξις λέγει : «Ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδεολογικῶν κατευθύνσεων τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ». Μήπως ἡ διαίρεσις αὐτὴ θὰ ἱκανοποιοῦσε τὸν κ. Ἀναπληρωτὴν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ;

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ—ΟΡΛΑΝΔΟΣ (Ἀναπλ. Ὑπ. Συντ.) : Κατὰ κάποιον τρόπον, ναί.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξ.) : Οἱ δύο αὐτοὶ ὅροι ἀντιμάχονται ἀλλήλους καὶ εὑρίσκονται εἰς ὀξεῖαν ἀντίθεσιν, εἰς ἀπόλυτον ἀντίθεσιν. Ἑπομένως, εἴτε τοὺς ἑνώσετε εἰς μίαν λέξιν, εἴτε ὄχι, ἡ ἀντίθεσις ὑπάρχει. Ἀλλὰ ἡ διατύπωσις χωριστὰ ἀμβλύνει κάπως τὴν ἀντίφασιν ἡ ὁποία ὑπάρχει καὶ ἐγώ, θὰ θεωροῦσα καλύτερον τὸν χωρισμόν.

→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδ.) : Ἀντιμάχονται αἱ ἔννοιαι. Εἶναι ἀναντίρρητον ὅτι ἡ γλῶσσα μας καὶ αἱ παραδόσεις μας ἔχουν πολλὰ πάρει ἀπὸ τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμόν, ὅπως καὶ ἀπὸ τὸν χριστιανικὸν πολιτισμόν. Δὲν πλαστογραφοῦμεν τὴν πραγματικότητα, οὔτε ἐπιβάλλομεν ἰδεώδη ξένα πρὸς τὸ ἑλληνικὸν Ἔθνος ἐὰν εἴπωμεν, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι νὰ μορφώσῃ τοὺς νέους ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδεολογικῶν ἀρχῶν, ὄχι κατευθύνσεων, τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξ.) : Προϋποθέτει δύο χωριστὰς ἐννοίας, αἱ ὁποῖαι συνυπάρχουν δι' ἱστορικοὺς λόγους εἰς τὸν ἑλληνικὸν χῶρον. Τὸ ἑλληνοχριστιανικόν, προϋποθέτει μίαν ἀνωτάτην δικαιολογίαν ἡ ὁποία εἰς τὴν βάσιν της ἀντιμάχεται ἑαυτήν.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἄρθρον 17 ἐδ. 1.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Θεωρῶ, ὅλως ἀπαράδεκτον καὶ ἀδόκιμον τὸν ὅρον «Ἑλληνοχριστιανικὸς Πολιτισμός». Ἐὰν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν μοντέρνον κράτος καὶ Σύνταγμα Φιλελεύθερον, πρέπει νὰ μὴ ἀναμιχθῇ ἡ θρησκεία εἰς τὴν Παιδείαν. Δυνάμεθα νὰ μεταχειρισθῶμεν τὸν ὅρον «Ἑλληνοπρεπὴς Παιδεία» ὡς ἔλεγεν ὁ ἀείμνηστος Ἀρχιεπίσκοπος Χρύσανθος «παιδεία τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς», ἀλλὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο δύναται νὰ δώσῃ λαβὴν εἰς ἐπικρίσεις ἰμπεριαλισμοῦ.

ΣΤ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ (Α' Ἀντιπρ. καὶ Ὑπ. Ἐσωτερικῶν) : Ἐγὼ θὰ ἔλεγον νὰ σβήσωμεν αὐτὰ καὶ νὰ θέσωμεν «ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐθνικῶν», διότι εἰς τὰς ἐθνικὰς ἀρχὰς περιλαμβάνονται καὶ αἱ χριστιανικαὶ καὶ αἱ ἑλληνικαὶ καὶ ὅλα.

Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργ.) : Δὲν εἶμαι ἀπὸ τοὺς ἔχοντας ἰδιαιτέραν ἐμβρίθειαν εἰς τὴν φιλοσοφίαν τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Σέβομαι τὴν ἀρχαίαν παράδοσιν ἡ ὁποία ἐδημιουργήθη ἐκ τῆς ἱστορίας μας καὶ ἐκ τῆς πραγματικότητος, διότι ἡ παιδεία μας, εἴτε τὸ θέλομεν, εἴτε δὲν τὸ θέλομεν, συνεδυάσθη μὲ τὸν χριστιανισμὸν καὶ δὲν ἀντιλαμβάνομαι διατὶ μᾶς πειράζει ἡ λέξις. Συνεπῶς, προτείνω νὰ παραμείνουν ἴσως χωρισταὶ αἱ λέξεις, ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐλλείπει ἀπὸ τὴν φράσιν εἶναι ὅτι δίδει μόνον ἕνα ἰδεαλισμὸν εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς παιδείας, δὲν ἀποδίδει καμμίαν πρακτικὴν μορφήν. Ἡ πρακτικὴ μορφὴ θὰ πρέπει νὰ εἶναι πῶς νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδ.) : Αὐτὸ τὸ πρόβλημα λύεται μὲ τὸ «καί». Ἡ παιδεία τελεῖ ὑπὸ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν τοῦ κράτους, παρέχεται δωρεάν, σκοπεῖ δὲ καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν ἀγωγὴν τῶν νέων κλπ.», ὅπερ σημαίνει, ὅτι ἔχει καὶ ἄλλους σκοποὺς ρεαλιστικούς. Ἡ προσθήκη τοῦ «καὶ» ὑποδηλοῖ ὅτι ἔχει καὶ ἄλλον προορισμόν.

Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασ.) : Λέγω νὰ προστεθῇ καὶ «ρεαλισμός».

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας ὑποστηρίζει, ὅτι εἰς τὴν ἔννοιαν Παιδεία, περιλαμβάνεται ὅ,τι εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν καλλιέργειαν τοῦ πολίτου ἐν σχέσει μὲ τὰς συγχρόνους ἀνάγκας.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→ Διὰ τοῦ «καὶ» προσδιορίζομεν σαφέστερον τὸν σκοπὸν τῆς Παιδείας ὁ ὁποῖος δὲν ἀνάγεται μόνον εἰς τὴν παροχὴν γνώσεων, ἀλλὰ ἐξ ἴσου καὶ εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν καὶ ἐθνικὴν ἀγωγὴν τῶν Ἑλλήνων.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδ.) : Καθίσταται τοῦτο ἐμφανὲς μὲ τὸ ἄρθρον 16 παρ. 2 τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952 ὅπου ὑπάρχει.

Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασ.) : Ἡ λέξις «παιδεία» δὲν εἶναι αὐτονόητον ὅτι περιλαμβάνει τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν, διότι μέχρι σήμερον ἡ κλασσικὴ παιδεία παρημπόδιζε νὰ κάμωμεν τεχνικὰς σχολάς.

Ε. ΤΣΕΛΛΟΣ (Ὑπ. Ἐμπορ.) : Ὁ ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς εἶναι κάτι, τὸ ὁποῖον εἶναι διάφορον ἀπὸ τὸ ἑλληνικὸν καὶ χριστιανικὸν πνεῦμα. Ὁ χριστιανισμὸς δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἐὰν δὲν τὸν παρελάμβανον εἰς χεῖρας των οἱ Ἕλληνες νὰ τὸν διαμορφώσουν εἰς ἑλληνοχριστιανικὸν πολιτισμόν. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν τρεφόμεθα καὶ γαλουχούμεθα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀρχῶν τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Ἡ σύζευξις τῆς ἑλληνικῆς ἰδέας μὲ τὸν χριστιανισμὸν ἀπέδωσε τὸν σημερινὸν πολιτισμόν, ποὺ ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον. Ἔχουν γραφῆ ἄπειρα δι' αὐτὸ τὸ θέμα. Ὄχι μόνον ἀπὸ Ἕλληνας, ἀλλὰ καὶ κυρίως ἀπὸ ξένους. Δὲν θὰ συνδεθῆ ἀπὸ ἐδῶ καὶ πέρα τὸ ἑλληνικὸν καὶ χριστιανικὸν πνεῦμα. Ἔχει ἤδη πραγματοποιηθῆ ἡ ἀμοιβαία ἐπίδρασις καὶ ἔχει ἤδη δημιουργηθῆ μία παράδοσις. Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἐπηρεάζουν αἱ λέξεις ὅταν ἔχωμεν μίαν τοιαύτην παράδοσιν, καὶ ὅταν μάλιστα αἱ λέξεις αὐταὶ περιέχουν ἐννοίας ποὺ δὲν εἶναι διόλου ἀντίθετοι πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς. Ἀντιθέτως τὸ ἑλληνοχριστιανικὸν πνεῦμα εἶναι τὸ πλέον σύγχρονον πνεῦμα τοῦ ὁποίου τὴν πλήρη ἐπικράτησιν παντοῦ πρέπει νὰ εὐχόμεθα.

Τὸ χριστιανικὸν πνεῦμα στηριζόμενον εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν πλησίον, ποὺ καταργεῖ τὴν μάχην τῶν ἀτόμων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐθνῶν μεταξύ των, ὁδηγεῖ ἐλευθέρως τὰ ἔθνη πρὸς μίαν οἰκουμενικὴν ἕνωσιν. Τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, κατ' ἐξοχὴν πνεῦμα μέτρου εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ζωῆς, ποὺ προϋποθέτει ἐλευθέραν βούλησιν καὶ αὐτοπειθαρχίαν, ὁδηγεῖ εἰς μορφὰς ἐξελικτικὰς ποὺ ἀπομακρύνουν τὰς βιαίας συγκρούσεις καὶ ἀναταραχὰς καὶ ἐξασφαλίζουν ὁμαλῶς τὴν ἰσορροπίαν.

Χρέος τῆς Πολιτείας, εἶναι, νὰ ζωντανέψῃ τὴν παράδοσιν αὐτήν, νὰ τὴν καταστήσῃ εἰς τὴν πρᾶξιν κανόνα τῆς ζωῆς ἐφ' ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις της.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ὑπ. Δημ. Ἔργων) : Νομίζω ὅτι ἡ παιδεία εἶναι γνῶσις σὺν ἀγωγή. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ ἐδαφίου περὶ ἠθικῶν κατευθύνσεων, συμφωνῶ μὲ τὴν ἔκφρασιν τῶν «ἀρχῶν».

Λ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας) : Δύο παρατηρήσεις ἔχω νὰ διατυπώσω διὰ τὴν παράγραφον 1. Ἡ πρώτη ἀναφέρεται εἰς τὴν διατύπωσιν «κατευθύνσεις τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ».

Ἀντὶ τῆς ἐκφράσεως αὐτῆς θὰ προετίμων νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ ἔκφρασις : «τῶν ἰδεολογικῶν παραδόσεων τοῦ ἔθνους». Ἐπίσης ἀντὶ τῆς ἐκφράσεως «ἑλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ» θὰ προετίμων νὰ χρησιμοποιηθῇ ἡ διατύπωσις : «Ἑλληνοχριστιανικοῦ». Ὁ διαχωρισμὸς τῶν δύο ἐννοιῶν προ- →

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→ καλεῖ τὴν ἀσάφειαν, ἡ ὁποία αἴρεται μὲ τὸν σύνθετον ὅρον «ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμός». Ὁ ὅρος «Ἑλληνικὸς Πολιτισμὸς» ἀνταποκρίνεται εἰς μίαν ἱστορικὴν ὀντότητα διάφορον τοῦ «χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ» καὶ πολλὰ στοιχεῖα εἶναι ἀντιφατικά. Νομίζω ὅμως ὅτι διὰ τοὺς Ἕλληνας, λόγῳ ἱστορικῶν γεγονότων, οἱ δύο αὐτοὶ πολιτισμοὶ ἀπέκτησαν ὡς σύνθετον ἕνα ἱστορικὸν συγκεκριμένον περιεχόμενον καὶ πρέπει νὰ ἐκφράζεται εἰς τὸ κείμενον τοῦ Συντάγματος ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ ὀντότης. Ἡ δευτέρα παρατήρησίς μου εἶναι ἡ ἑξῆς : Εἰς τὴν πέμπτην παράγραφον θεσπίζεται καινοτομία ἡ ὁποία δὲν ἐπεσημάνθη, ὅτι δηλαδὴ ἡ παιδεία παρέχεται δωρεάν. Εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1952 δὲν ὑπάρχει αὐτὴ ἡ διάταξις.

Εἰς τὸ σχέδιον τῆς Ἐπιτροπῆς Μητρέλια ἔχομεν τὴν διατύπωσιν «παρέχεται δημοσίᾳ δαπάνῃ», ἡ ὁποία ἐννοεῖ κάτι ἄλλο ἀπὸ τὸν ὅρον «δωρεάν». Τὸ «δωρεὰν» ἀποκλείει τὴν συμμετοχὴν εἰς τὴν δαπάνην ἐκ μέρους τῶν φοιτώντων εἰς τὰς Σχολὰς πάσης βαθμίδος. Ἐὰν διατηρηθῇ τὸ «δωρεὰν» δὲν ἔχει νόημα πλέον ἡ εἰς τὴν παράγραφον 4 διατύπωσις «καὶ μὲ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Κράτους», προκειμένου περὶ τῆς ἀνωτάτης παιδείας.

Ι. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφ. Συντ.) : Ὁ χριστιανισμὸς ἀρχικῶς δὲν περιελάμβανεν ὡς στοιχεῖον του μέρος τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ. Καλύτερον νὰ διαγραφῇ καὶ νὰ περιλάβωμεν τὰς παραδόσεις τοῦ ἔθνους.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδ.) : Ὁ ὅρος «ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς» ἀποτελεῖ νεολογισμὸν ἐχρησιμοποιήθη διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸ Σύνταγμα τοῦ 1952 καὶ εἶχε ξενίσει τότε. Προηγουμένως δὲν ἐγίνετο λόγος περὶ «ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ». Τὸν ἐδέχθη δὲ ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία ὡς κάτι τὸ νέον καὶ ἴσως δι' αὐτὸ ἐπέσυρεν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὰς εἰρωνείας ὡρισμένων αὐστηρῶν κριτῶν.

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ—ΟΡΛΑΝΔΟΣ (Ἀναπλ. Ὑπ. Συντ. : Ἠμπορεῖ κανεὶς νὰ εἴπῃ ὅτι ἐσωτερικὸς συγκερασμὸς αὐτῶν τῶν δύο στοιχείων δὲν ὠφελεῖ τίποτε εἰς τὴν οὐσίαν. Βεβαίως DE FACTO ὡς οὐσία, ὑπάρχει ἕνας συγκερασμός, τὸν ὁποῖον θέλομεν νὰ παρουσιάσωμεν ἰσχυρότερον ἀπὸ ὅτι εἶναι. Εἰς τὴν διατύπωσιν τοῦ Συντάγματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρκεσθῶμεν εἰς τὴν ἐξ ἐμπειρίας ἀποκτηθεῖσαν εἰκόνα. Δηλαδή, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἕνα θεωρητικὸν ὑπόβαθρον καὶ μία θεωρητικὴ δικαίωσις τοῦ ὑπὸ ἀνάλυσιν ἀντικειμένου καὶ πιστεύω, ὅτι ἐκ τῆς θεωρίας τῆς φιλοσοφίας δὲν προκύπτει αὐτὸς ὁ συγκερασμός.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Κύριοι, ὅσον καὶ ἐὰν συζητήσωμεν ἀπόλυτος σύμπτωσις ἀπόψεων φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξῃ, διότι καὶ αἱ δύο ἀπόψεις ἔχουν τὰς θέσεις των. Ὁ νεολογισμὸς «ἑλληνοχριστιανικὸς πολιτισμὸς» σημαίνει τὸν πολιτισμόν, ὅστις διεμορφώθη ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ ἀρχαίου Ἑλληνικοῦ πνεύματος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς θρησκευτικὰς καὶ ἠθικοκοινωνικὰς ἀρχὰς τῆς Χριστιανικῆς Διδασκαλίας. Ἡμεῖς δὲ οἱ Ἕλληνες κατ' ἐξοχὴν φέρομεν τὴν βαρεῖαν εὐθύνην τῆς ἐπικρατήσεως τῶν ἀρχῶν τοῦ πολιτισμοῦ ἢ τῶν πολιτισμῶν τούτων. Διότι διακηρύσσομεν, ὅτι ὁ σημερινὸς →

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→ κόσμος διαπνέεται ἤ πρέπει νὰ διαπνέεται ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, ἅτινας ἐνεστερνίσθησαν οἱ Ἕλληνες καὶ ἐνηρμόνισαν τὸν πολιτισμόν των πρὸς τὸ νέον φῶς τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἡ βασικὴ ἔλλειψις διὰ τὸ σημερινὸν Ἑλληνικὸν Ἔθνος εἶναι, ὅτι δὲν ἔχει συστηματοποιηθῆ ἢ —θὰ ἀποτολμήσω τὴν ἔκφρασιν— κωδικοποιηθῆ, παρὰ τινος τῶν πνευματικῶν διδασκάλων του ἡ φιλοσοφία ἢ ἡ κοσμοθεωρία αὕτη, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς ἐστήριξεν τὰ πεπρωμένα της, τοὺς προσανατολισμούς της καὶ τὴν ἐν γένει ἐξέλιξίν της διὰ τῆς ὁποίας ἡμεῖς οἱ Ἕλληνες «ζῶμεν, κινούμεθα καὶ ἐσμέν».

Ἔτσι ἔχει δίκαιον ὁ Ἕλλην ὁ ὁποῖος λέγει : «Σύμφωνοι εἴμεθα». Ὑπάρχει παράδοσις καὶ συνείδησις τοῦ πολιτισμοῦ τούτου, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἡ ἔκφρασις, διὰ νὰ κρυσταλλώσωμεν τὰς κατευθύνσεις τῶν ἀρχῶν παιδείας».

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ —ΟΡΛΑΝΔΟΣ (Ἀναπλ. Ὑπ. Συντονισμοῦ) : Αὐτὸ νομίζω......

Σ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ (Α' Ἀντιπρόεδρος — Ὑπ. Ἐσωτ.) : Ἐπειδὴ ἔχομεν θέσει καὶ ὡς ἰδεολογικὴν βάσιν τὴν «Ἑλλάδα τῶν Ἑλλήνων Χριστιανῶν», νομίζω, ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ παραμείνη «Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ».

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Τὸ θέμα δὲν μᾶς δημιουργεῖ δυσκολίας εἰς τὴν διάσπασιν. Διότι ἔχομεν ὁμιλήσει περὶ ἰδανικοῦ ἀτόμου, τὸ ὁποῖον πιστεύει εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ. Ἐὰν διασπάσωμεν τὸν ὅρον «Ἑλληνοχριστιανικός», ἔχομεν ἀναφορὰν εἰς δύο θεωρίας, τὰς ἀρχὰς τῶν ὁποίων συνυφαίνομεν ἁρμονικῶς ἀντὶ νὰ ἔχωμεν ἕνα νεφέλωμα κοσμοθεωρητικόν. Ἐὰν λοιπὸν εἴπωμεν : τοῦ «ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ» ἔχομεν τὴν σαφήνειαν. Διὸ θὰ προέτεινον νὰ δεχθῶμεν αὐτὴν τὴν ἔκφρασιν παρὰ τὴν ἀντίρρησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης. Διότι δυνάμεθα νὰ ξεχωρίζωμεν τὰ ἀναφερόμενα, εἴτε εἰς τὸ χριστιανικὸν εἴτε εἰς τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα. Καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τούτων νὰ ἀποβλέψωμεν εἰς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν Ἑλλήνων, διὰ νὰ δημιουργήσωμεν ἕνα νέον ξεκίνημα, μίαν νέαν ἀφετηρίαν, ἡ ὁποία θὰ εἶναι σαφῶς ἐθνική. Θὰ πρέπει, ἑπομένως, νὰ μείνωμεν εἰς τὴν ἔκφρασιν, γενικῶς, τῶν ἰδεολογικῶν ἀρχῶν τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶναι σαφεῖς καὶ τὰς ὁποίας δύναται ὁ καθεὶς νὰ ἀναζητήση καὶ νὰ ἀνεύρῃ.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικαιοσύνης) : Ἐγὼ διατηρῶ τὰς ἀντιρρήσεις μου.

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ (Ὑπ. Ἐμπορίου) : Ὁ κάθε ἕνας θὰ κάμνῃ τὴν σύζευξιν τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, κατὰ τὴν κρίσιν του.

Ας μην βιαστούν κάποιοι να χαρακτηρίσουν το πρόβλημα «βυζαντικολογικό» και να βαρεθούν. Οι διαφωνίες, που εμφανίζονται σχετικά με τον «ελληνοχριστιανικό», τον «ελληνικό», τον «χριστιανικό» και τον «ελληνικό και χριστιανικό» πολιτισμό, δεν είναι απλώς «ιδεολογικές». Έχουν και πολιτικό αντίκρυσμα... Ο Παπακός, υπερασπίζεται με πάθος την «Ελλάδα των Ελλήνων Χριστιανών», επειδή πιστεύει πως η δικτατορία θα πρέπει να προχωρήσει στον δρόμο της, αδιαφορώντας για τις όποιες αντιδράσεις των συμμάχων ή των προστατών της, όπως ακριβώς αδιαφορεί και για τις όποιες αντιδράσεις των υπηκόων της.

→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→

Θέλει, λοιπόν, να ξεκαθαρίσει πως δεν δίνει επομένως δεκάρα για το τί λέγεται στο εξωτερικό (ή στο εσωτερικό). Αντίθετα, οι πανεπιστημιακοί (Τριανταφυλλόπουλος, Παπαδημητρίου), υπολογίζουν την γνώμη των συναδέλφων τους του εξωτερικού, αφού απ' αυτήν εξαρτάται ακόμη κι η ίδια η πανεπιστημιακή τους σταδιοδρομία. Στην προσπάθειά τους να αποδείξουν πως η υποστήριξη που παρέχουν στην χούντα δεν είναι δουλική, «τολμούν να διαφωνήσουν» με τις ιδεολογικές της κατευθύνσεις. Κάπως διαφορετική είναι η θέση του Πιπινέλη. Αυτός, διαφωνεί «πιο συνειδητά». Γνωστός βασιλόφρων (και στηριζόμενος στον φόβο των «τριών αδελφών», μήπως στρέψουν εναντίον τους τους βασιλικούς αξιωματικούς που εξακολουθούν και μετά τις 13/12/1967 να είναι ενεργοί στις ένοπλες δυνάμεις), βρίσκει την κατάλληλη ευκαιρία να δηλώσει, με την διαφωνία του, την «ανεξαρτησία» του. Εκτός αυτού, σαν παλιός διπλωμάτης, δεν θέλει να έρθει σε σύγκρουση με παλιούς φίλους στο εξωτερικό ή να γίνει στόχος ειρωνικών σχολίων του. Για τους πανεπιστημιακούς και τον διπλωμάτη, η καλύτερη λύση είναι να απαλειφθεί εντελώς η σχετική με την ιδεολογία φράση από το άρθρο για την παιδεία. Επειδή, όμως, δεν έχουν τα «κότσια» να τα βάλουν με τον αρχηγό των τεθωρακισμένων, καταφεύγουν στο επιχείρημα της «ασυμβατότητας» του «ελληνικού» με το «χριστιανικό». Οι υπουργοί που προέρχονται από άλλους χώρους (δημόσιοι υπάλληλοι, ελεύθεροι επαγγελματίες) γνωρίζουν καλά πως τον τελευταίο λόγο τον έχει ο Παπαδόπουλος και προσπαθούν να προλάβουν την απόφασή του. Ο τελευταίος, όμως, θέλει πρώτα να δει ως πού είναι διατεθειμένος να φτάσει ο Παπακός (που, στην συγκεκριμένη περίπτωση, δεν εμφανίζεται και τόσο ομιλητικός). Έτσι, επιφυλάσσεται και περνάει στο επόμενο θέμα

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Παράγρ. 2.

Ν. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ (Ὑπ. Συντονισμοῦ) : Κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελον εἰς τὴν παρ. 1 νὰ παρατηρήσω τὸ ἑξῆς : Μήπως θὰ πρέπει νὰ προσέξωμεν ἐκεῖνο τὸ «παρέχεται δωρεὰν» τὸ ὁποῖον σημαίνει «τζάμπα τελείως». Μήπως θὰ ἠμποροῦσε νὰ τεθῇ «δημοσίᾳ δαπάνῃ».

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Δὲν βλέπω κατὰ τὶ διαφοροποιοῦμε τὸ πρᾶγμα.

ΘΕΟΦ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Εἶναι εὐρυτέρα ἔννοια. Ἐπὶ παραδείγματι : Θεωρεῖται ὡς συμπλήρωμα τῆς ἐκπαιδεύσεως μία ἐκδρομὴ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ δαπάνη, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται δι' αὐτὴν τὴν ἐκδρομὴν δὲν καταβάλλεται ἀπὸ τὸ κράτος σήμερον. Ἐὰν ἐπικρατήσῃ ἡ διατύπωσις, ὅτι «παρέχεται δωρεάν», τότε θ' ἀναληφθῇ ὑπὸ τοῦ Κράτους καὶ ἡ δαπάνη αὐτή. Τὸ Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης ἔχει καθιερώσει τὸν ἑξῆς θεσμόν : Κάθε φοιτητὴς καταβάλλει κατ' ἔτος 150 δραχμάς, συγκεντροῦται ἕνα ποσὸν καὶ εἰς τὸ τέλος γίνεται μία ἐκδρομὴ εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἡ δαπάνη καλύπτεται ἀπὸ τὰς εἰσφοράς. Τί θὰ γίνῃ μὲ τὸ νέον καθεστώς; Ποῖος θὰ καλύψῃ τὴν δαπάνην αὐτήν;

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ὑπ. Δημ. Ἔργων) : Ἡ παιδεία δὲν ἔχει ἀπροσδιόριστον ἔννοιαν. Εἶναι νομίζω σαφὲς τί ἐννοοῦμεν διὰ τοῦ ὅρου αὐτοῦ.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Νομίζω, ὅτι οὐσίᾳ δὲν διαφοροποιοῦμεν σοβαρῶς τὸ θέμα, ἐνῷ ἐξ ἀπόψεως ἐντυπώσεως μειοῦμεν τὴν ἀξίαν της. Ἐν πάσει περιπτώσει ὅμως, νὰ τεθῇ «παρέχεται δαπάναις αὐτοῦ».

Ι. ΧΟΛΕΒΑΣ (Ὑπ. Ἐμπ. Ναυτιλίας) : Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους τίθεται ὡς νέος θεσμὸς ἀλλὰ δὲν ἀναφέρονται αἱ ἁρμοδιότητές του. Νομίζω, ὅτι δὲν θὰ εἶναι σκόπιμον νὰ ἀφήσωμεν τὴν χάραξιν τῆς τηρητέας γραμμῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παιδείας, εἰς ἓν ὄργανον, τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὴν θεωρῶ ὅτι

→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

εἶναι πολυμελές. Θὰ συνέρχωνται 25 ἄνθρωποι νὰ συζητοῦν καὶ ἀντιλαμβάνεσθε τί θὰ συμβῇ. Φρονῶ λοιπόν, ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ τοῦτο καὶ θὰ πρέπει νὰ θεσπίσωμεν ἕν εἰδικὸν ὄργανον διὰ τὰ θέματα τῆς Παιδείας. Πάντως δὲν πρέπει νὰ ἀνατεθοῦν τὰ θέματα τῆς Παιδείας εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἡ βασικὴ σκέψις ἐκπηγάζει ἀπὸ τὴν ἀνάγκην θεσπίσεως ἑνὸς ἀνωτάτου ὀργανισμοῦ ὁ ὁποῖος θὰ ἀσκῇ παρέμβασιν ἐπὶ τῆς χαράξεως τῶν γενικῶν κατευθύνσεων τῆς Παιδείας. Εἰς τὴν συζήτησιν ποὺ εἶχεν διεξαχθῆ, διετυπώθη, ὅτι θὰ ἔπρεπε τὸ ὄργανον αὐτὸ νὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην τῶν συμβουλίων, καὶ ὅτι αὐτὸ ἔπρεπε νὰ εἶναι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους. Πρῶτον ἐρώτημα ποὺ τίθεται εἶναι : Θὰ τοῦ ἀφήσετε ἀποφασιστικὴν ἁρμοδιότητα ἢ συμβουλευτικήν;

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικαιοσύνης) : Ἔχω βασικὰς ἀντιρρήσεις κατὰ τῆς ὑπάρξεως τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἔθνους, ἃς ἐπιφυλάσσομαι νὰ ἐκφράσω κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 59. Ὁλόκληρον τὸ ἐδάφιον 2 πρέπει νὰ διαγραφῇ. Τὰ τῆς Παιδείας ἀνήκουν εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ Πρωθυπουργὸς καὶ ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας πρέπει νὰ καθορίσουν καὶ τὰ τῆς Παιδείας.

Α. ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Ὑπ. Γεωργίας) : Ἐγὼ πιστεύω, ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ βασίζεται ἡ Παιδεία νὰ εἶναι ἐπὶ ὑψηλοτάτου ἐπιπέδου. Δὲν ἠμπορεῖ ὁ ὁποιοσδήποτε Παπανοῦτσος νὰ καθορίζῃ τὴν πολιτικὴν ἐπὶ τῆς Παιδείας.

Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΕΛΟΣ (Ὑφυπ. Ἐμπορίου) : Δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἔχῃ ἀποφασιστικὴν γνώμην τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους ἐπὶ τῆς Παιδείας, διότι εἶναι θέμα Κυβερνήσεως. Ἑπομένως, δὲν εἶναι χρήσιμον.

ΙΟΥΛ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφ. Συντονισμοῦ) : Προτείνω ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως ἕως ὅτου φθάσωμεν εἰς τὸ ἄρθρον 59 ἐπειδὴ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμε καὶ τὰς ἁρμοδιότητας.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Βασικῶς δέχεσθε τὴν παρέμβασιν ἑνὸς ὀργάνου διὰ τὴν κατεύθυνσιν τῆς Παιδείας;

Το θέμα της «δωρεάν» παιδείας δεν φαίνεται να απασχολεί πολύ το υπουργικό συμβούλιο, με εξαίρεση τον «επί των οικονομικών αδελφό», Νικόλαο Μακαρέζο. Το πρόβλημα τελικά λύνεται με... λογοπαίγνια, και η συζήτηση συνεχίζεται γύρω από θέματα, πολύ πιο καυτά :
Σύμφωνα με το άρθρο 59 του σχεδίου, το «Συμβούλιον του Έθνους συγκαλείται υπό του Βασιλέως». Οι Παπαδόπουλος, Μακαρέζος και Παττακός έχουν συζητήσει την αλλαγή της μορφής του πολιτεύματος, ήδη πριν τις 13/12/1967. Το «βασιλικό πραξικόπημα» βέβαια αποτυγχάνει. Η χούντα, ωστόσο, ξέρει πως μέσα στις ένοπλες δυνάμεις υπάρχουν πολλοί περισσότεροι βασιλικοί απ' όσους κινήθηκαν. Βασιλικοί που περιμένουν μιαν πιο κατάλληλη ευκαιρία. Δεν έχει έρθει, λοιπόν, ακόμη η ώρα να ανατρέψουν την μοναρχία και, βέβαια, δεν θέλουν ακόμη να αποκαλύψουν τους απώτερους στόχους τους. Έτσι, το βάρος του «αντιβασιλικού αγώνα» πέφτει στους ώμους των «απολύτως πιστών τους» υπουργών (π.χ. του γαμπρού του Μακαρέζου, Αλεξάνδρου Ματθαίου, του Γεωργίου Γεωργακέλου, του Ιουλίου Ευλαμπίου κ.λπ.). Οι πανεπιστημιακοί, τάσσονται στο πλευρό της χούντας, αφού έτσι κρατούν μια χαρά και το «γόητρό» τους ως «υπερασπιζόμενοι την αυτοτέλεια των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων». Μόνος αντίθετος, όπως είναι αναμενόμενο, απομένει ο Παναγιώτης Πιπινέλης, που αγωνίζεται σθεναρά για τα συμφέροντα του θρόνου. Η συζήτηση ανάβει και αποκτά ιδιαίτερο ενδιαφέρον...

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΙΟΥΛ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφ. Συντονισμοῦ): Εἰς ὡρισμένα θέματα θὰ εἶναι τροχοπέδη.

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ-ΟΡΛΑΝΔΟΣ (Ἀναπλ. Ὑπ. Συντονισμοῦ): Φοβοῦμαι, ὅτι ἐὰν ἀναθέσωμεν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον ἁρμοδιότητας τοιαύτας, θὰ ἀνάψωμε θρυαλλίδα εἰς τὰ θεμέλια τῆς Παιδείας. Εἶμαι ὑπὲρ τοῦ καθορισμοῦ τῆς κατευθύνσεως τῆς Παιδείας ὡς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας): Εἶμαι κατὰ τῆς παραγράφου αὐτῆς. Εἶναι τελείως ἀκατάλληλον τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους, λόγῳ τῆς συνθέσεώς του. Ἡ Παιδεία ἀποτελεῖ ἀποκλειστικὴν εὐθύνην τῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ὑπ. Δημ. Ἔργων): Ὑπὲρ τῆς διαγραφῆς.

ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας): Ἐὰν ἡ πλειοψηφία ἀποφασίση ὅτι χρειάζεται ἡ διάταξις, θὰ ἔπρεπε νὰ διατυπωθῆ ὡς ἀκολούθως: «Ἡ χάραξις τῶν θεμελιωδῶν κατευθύνσεων τῆς Παιδείας γίνεται μετὰ γνώμην τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἄρθρου 59».

ΑΠ. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας): Μὲ τὸν κ. Πάτραν.

Δ. ΠΑΤΙΛΗΣ (Β' Ἀντιπρόεδρος): Θὰ εἶναι ἐλευθέρα ἡ ἑκάστοτε Κυβέρνησις νὰ μεταβάλλη πολιτικὴν ἢ θὰ ὑπάρχη ἑνιαία πολιτική; Διότι ἂν θὰ ὑπάρχη ἑνιαία πολιτικὴ πρέπει νὰ ὑπάρχη ἕνα ὄργανον, ἀνεξάρτητα ἂν αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους. Διότι ἠμπορεῖ νὰ ἀσκηθῆ καὶ Κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος, ἀλλὰ εἰς τὴν πρᾶξιν ὁ Παπανοῦστος ἦτο παντοδύναμος. Περὶ αὐτοῦ πρόκειται. Θὰ ὑπάρχη περιορισμὸς ἐκ τοῦ ἂν θὰ ὑπάρχη ἑνιαία πολιτικὴ ἐπὶ τῆς Παιδείας Ἂν θὰ ὑπάρχη ἑνιαία πολιτικὴ θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχη ἕνα ἑνιαῖον ὄργανον, ἂν ὄχι νὰ μὴ ὑπάρχη.

ΣΤ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ (Α' Ἀντιπρ. καὶ Ὑπ. Ἐσωτερικῶν): Νὰ ἴδωμεν τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ Ἐθνικοῦ Συμβουλίου, μήπως εὕρωμεν ἐκεῖ λύσιν. Ἂν ἔχη δικαίωμα τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον νὰ μπαίνη εἰς τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικήν, τότε θὰ ἠμπορῆ νὰ μπαίνη καὶ εἰς τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν τῆς Παιδείας, ὁπότε ὅμως θὰ ἀναγκάση τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβη ἄλλην θέσιν.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν): Δὲν εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ συμβουλευτικὴ αὐτὴ ἁπλῆ παρέμβασις ἑνὸς οἱουδήποτε σώματος ἢ ὀργάνου, καὶ ὅταν ἀκόμη ἕνα ὄργανον δὲν ἔχει ἀποφασιστικὴν σημασίαν, δὲν δύναται νὰ μὴ παίξη ἕνα ρόλον οὐσιαστικὸν εἰς τὴν διαμόρφωσιν τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Τὸ ὄργανον αὐτὸ ἔχει κάποιαν γνώμην καὶ ἡ ἔκφρασις ὑπ' αὐτοῦ μιᾶς Α γνώμης ἀσκεῖ ἐπιρροήν. Ἑπομένως δὲν θὰ ἦτο καθόλου ἄχρηστον ἂν ὑπῆρχε κατ' ἀρχὴν ἕνα ὄργανον τὸ ὁποῖον θὰ ἐξέφραζε μίαν γενικὴν ἐθνικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τῆς Παιδείας, ἔστω καὶ ἂν αὐτὴ δὲν ἦτο ἀποφασιστική. Καὶ δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀποφασιστικὴ διότι εἰς τὸ Κοινοβουλευτικὸν Καθεστώς, ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχη τὴν ἀποφασιστικὴν γνώμην. Τὸ λέγω αὐτό, ἐπειδή, παρετηρήθη ἀπὸ τοὺς κυρίους συναδέλφους ὅτι ἐπειδὴ δὲν θὰ εἶναι ἀποφασιστικὴ ἡ γνώμη του, δὲν χρειάζεται.

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

'Αλλὰ πέραν τούτου νομίζω ὅτι εἶναι τὸ θέμα, ποῖον πρέπει νὰ εἶναι αὐτὸ τὸ ὄργανον τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἐκφράζῃ τὴν γνώμην καὶ δεύτερον, ἄν ὑπάρχῃ χῶρος διὰ νὰ ἀσκήσῃ τὴν ἁρμοδιότητά του. 'Αρχίζω ἀπὸ τὸ δεύτερον. Νομίζω ὅτι ὑπάρχει χῶρος. 'Υπάρχουν θέματα γενικῆς 'Εθνικῆς Πολιτικῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἀρκεῖ ἡ γνώμη τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως καὶ δὲν πρέπει νὰ ἀρκῇ ἡ γνώμη τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως. 'Ωμιλήσαμεν διὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 'Ελληνικοῦ καὶ Χριστιανικοῦ Πολιτισμοῦ, ἄν μία Κυβέρνησις παραβιάσῃ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, δὲν εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ὑπάρχῃ ἕνα ὄργανον τὸ ὁποῖον νὰ τῆς ὑπενθυμίσῃ τὸ καθῆκον της;

'Επομένως, χρειάζεται ἐπὶ τῶν γενικῶν γραμμῶν τῆς ἐκτελεστικῆς πολιτικῆς νὰ ὑπάρχῃ ἕνας νυκτοφύλαξ, ἕνα ὄργανον τὸ ὁποῖον νὰ ἐποπτεύῃ ἐπὶ τῆς παιδείας καὶ βεβαίως δὲν θὰ ἐπεμβαίνῃ ἐπὶ τῆς καθημερινῆς ἀσκήσεως.

Ποῖον θὰ εἶναι τὸ Ὄργανον; Βεβαίως δὲν εἶμαι ὑπὲρ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἔθνους. Διότι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους ἔχει μίαν εἰδικὴν ἀποστολήν, τὴν ἀποστολὴν νὰ συμβουλεύῃ τὸν 'Ανώτατον Ἄρχοντα ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων γενικῆς πολιτικῆς τοῦ Κράτους. Αὐτὴ εἶναι μία μεγάλη ἀποστολὴ σοβαρωτάτη, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ σὺν τοῖς ἄλλοις καὶ μίαν σχετικὴν ἀπόστασιν ἀπὸ τὰ καθημερινὰ προβλήματα. Δὲν ἐπιτρέπεται αὐτὸ τὸ ὄργανον νὰ ἀναμειχθῇ κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον εἰς τὰ ζητήματα τὰ καθημερινά. Διότι τὰ ζητήματα αὐτὰ ὁσονδήποτε σοβαρὰ καὶ ἄν εἶναι ἐμπλέκουν τὸ ὄργανον αὐτὸ εἰς ἀντιδικίας.

Χρειάζεται τὸ ὄργανον αὐτὸ νὰ περιορισθῇ εἰς τὰ καθήκοντα αὐτά. 'Επομένως θὰ εἶμαι σύμφωνος ἐὰν ἀνευρίσκετο ἕνα ὄργανον τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ τὴν ἀνωτάτην ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ τὸ ὄργανον αὐτὸ νὰ μὴ εἶναι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους. Αὐτὴ εἶναι ἡ γνώμη μου.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : 'Απὸ τὸν πρῶτον κύκλον τῆς συζητήσεως κύριοι, ἀποδεικνύεται, ὅτι, κατὰ πλειοψηφίαν, εἴμεθα ἀντίθετοι εἰς παρέμβασιν σώματος ξένου πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἐπὶ τῆς χαράξεως τῆς γενικῆς γραμμῆς ἐπὶ τῆς 'Εθνικῆς Παιδείας, καί, ἐπίσης κατὰ πλειοψηφίαν, εἴμεθα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως νὰ διαγραφῇ ἡ παράγραφος αὐτή.

Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐπεκτείνω τὰς θέσεις τὰς ὁποίας ἀνέφερεν ὁ κ. 'Υπουργὸς τῶν 'Εξωτερικῶν, ἐπισημαίνων διὰ τὴν 'Ελληνικὴν πραγματικότητα, τὴν ἀνάγκην τῆς παρεμβάσεως, συμβουλευτικῶς, ἑνὸς ὀργάνου ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων τῆς 'Εθνικῆς Παιδείας.

Κύριοι, ἡ Παιδεία, εἶναι ἡ πρωταρχικὴ προσπάθεια τοῦ Ἔθνους,εἶναι ἡ βασικὴ ὑποδομὴ τούτου, ἐπὶ τῆς ὁποίας θὰ στηριχθῇ ἡ καθόλου οἰκονομική, πολιτιστικὴ καὶ κοινωνικὴ ἐξέλιξις.

Βεβαίως, εἶναι ἕνας τομεὺς τῆς πολιτικῆς τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ἔχει ἐπωμισθῇ τὰς εὐθύνας. Καὶ αὐτὸ δὲν δύναται νὰ τὸ ἀρνηθῇ κανείς. Μὴ ξεχνῶμεν ὅμως, ὅτι ὁ 'Ελληνικὸς λαός, ὡς ἱστορικῶς ἀποδεικνύεται, ἔχει ἰδιότυπον ψυχολογικὴν εὐαισθησίαν ἔναντι οἱουδήποτε ἄλλου λαοῦ, ἐπηρεαζομένην ἀπὸ γεγονότα καὶ παράγοντας οἱ ὁποῖοι προσκαίρως κρατοῦν εἰς τὸ διεθνὲς ἢ τὸ ἐσωτερικὸν πεδίον.

'Ερωτᾶται λοιπόν, μήπως ἐν ὄψει αὐτῆς τῆς ψυχολογίας ὑπὸ τὴν ὁποίαν ἑκάστοτε διαμορφοῦνται καὶ αἱ ἀντίστοιχοι τάσεις εἰς τὸ ἐκλογικὸν σῶμα, θέτομεν ἐν κινδύνῳ τὴν ἐθνικὴν κατεύθυνσιν τῆς Παιδείας, ἄν τὴν ἀφήσωμεν τελείως ἀνεξέλεγκτον, ὡς πρὸς τὰς γενικὰς της γραμμάς, εἰς χεῖρας τῆς ἑκά-

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ στοτε Κυβερνήσεως ἡ ὁποία ἀσκεῖ τὴν ἐξουσίαν;

Μήπως θὰ ἔπρεπε νὰ παρεμβάλωμεν ἕνα ἄλλο ὄργανον; Καὶ θὰ πρέπει νὰ συζητήσωμεν ἂν αὐτὸ τὸ ὄργανον θὰ εἶναι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους ἢ κάποιο ἄλλο. Καὶ εἶναι ἀναμφισβήτως ἰσχυρὰ ἡ ἄποψις ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφαίνεται ἐπὶ ἄλλων θεμάτων ἐκτὸς τῶν πολιτικοῦ χαρακτῆρος.

Ὅμως ὅτι καὶ τὸ ἐφ' οὗ ἡ συζήτησις ἀντικείμενον, νὰ ὑπαχθῇ ὡς ἁρμοδιότης τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἔθνους πρὸς ἀποφυγὴν δημιουργίας πολλῶν νέων σωμάτων.

Ἂν ἐκτιμᾶται, ὅτι πρέπει νὰ παρεμβάλωμεν συμβουλευτικὸν ὄργανον ὡς πρὸς τὴν χάραξιν τῶν γενικῶν γραμμῶν τῆς Παιδείας, ἄς ἴδωμεν ἐν συνεχείᾳ ἂν θὰ δημιουργήσωμεν εἰδικὸν νέον σῶμα ἢ θὰ καταστήσωμεν ἁρμόδιον καὶ ἐπ' αὐτοῦ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους.

Θὰ πρέπει λοιπόν, νὰ δεχθῶμεν τὴν συμβουλευτικὸν ἐπέμβασιν ἑνὸς ὀργάνου ἐπὶ τῆς χαράξεως τῶν γενικῶν γραμμῶν; Ποῖοι συμφωνοῦν;

('Εγείρουν τὴν χεῖρα οἱ περισσότεροι).

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Ἄρα ἡ πλειοψηφία ἀποφαίνεται ὅτι πρέπει νὰ θεσμοθετήσωμεν τὸ συμβουλευτικὸν ὄργανον.

ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας): Μήπως διὰ νόμου θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ συστήσωμεν ὄργανον ἐκ προσωπικοτήτων κατεχόντων ὡρισμένας ἰδιότητας καὶ νὰ εἴπωμεν, ὡς νόμος ὁρίζει;

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Ὁπωσδήποτε ἀπεφασίσαμεν ὅτι πρέπει νὰ παρεμβάλωμεν συμβουλευτικὸν ὄργανον. Ἡ γνώμη τοῦ κ. Πάτρα εἶναι ὅπως διὰ νόμου συσταθῇ ὄργανον ἐκ προσωπικοτήτων κατεχόντων ὡρισμένας θέσεις.

Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ (Ὑπ. Ἐργασίας): Μὴ καταλήξωμεν σὲ κανένα Ἰνστιτοῦτον πάλιν.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Θὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω αὐτὸ ποὺ εἶπεν ὁ κ. Βοβολίνης, ὁ ὁποῖος ἔχει θητεύσει εἰς τὸ Ἑλληνικὸν Κοινοβούλιον, μήπως ἐνθυμεῖσθε;

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ (Ὑπ. Ἐμπορίου): Νομίζω, ὅτι ἐὰν τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἔχῃ οὐσιαστικὸν ρόλον, ἡ ὕπαρξίς του ἀνατρέπει τὴν Συνταγματικὴν βάσιν τῆς ἀσκήσεως τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Ἐὰν ἀποκτήσωμεν Πολιτικὰ Κόμματα ὠργανωμένα, μὲ ἐπιτελεῖα σοβαρά, τὰ Κόμματα αὐτὰ θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ χαράξουν τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν των καὶ νὰ τὴν ἀσκήσουν ὅταν ἔλθουν εἰς τὴν ἐξουσίαν, ἀφοῦ προηγουμένως θὰ τὴν ἔχουν θέσει κατὰ τὰς ἐκλογὰς ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ. Ἐὰν εἶναι ἁπλῶς ἕνα συμβουλευτικὸν Σῶμα, θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ τέλος εἰς ἓν Ἰνστιτοῦτον, ὅπως ὅλα τὰ συμβουλευτικὰ Σώματα, τῶν ὁποίων τὰς ὑποδείξεις αἱ Κυβερνήσεις δύνανται νὰ ἀγνοοῦν.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Θὰ τὰ συγκροτήσωμεν, ἀλλὰ ὄχι μὲ τὴν μορφὴν καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν Ἰστιτούτων. Βεβαίως ἔχετε δίκαιον, ὅπως τοποθετῆτε τὸ θέμα, καὶ ἴσως θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποφύγωμεν τὰ συμβουλευτικὰ ὄργανα, ἀλλά, ὅπως εἴπωμεν καὶ ἀρχικῶς, τὸ Σύνταγμα πλαισιώνεται.

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ τὸν χῶρον ζωῆς τῆς Πολιτείας, ἐν ὄψει πάντα τῆς πραγματικότητος ἐντὸς τῆς ὁποίας ζῶμεν. 'Εὰν ὡμιλούσαμεν δι' ἕνα ἄλλο κράτος, δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ θέσωμεν παρὰ μόνον δύο γραμμὰς διὰ τὴν Παιδείαν καὶ πλέον οὔ.

Ἔχομεν πικρὰν πεῖραν, ἐπὶ τῶν θεμάτων, ἔναντι τῶν ὁποίων εἴμεθα ἰδιαιτέρως εὐαίσθητοι, ὡς λαός. Θὰ πρέπει νὰ δώσωμεν ἰδιαιτέραν προσοχὴν διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τοὺς κινδύνους. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ τὴν πλειοψηφίαν τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ θεωρήσῃ, ὡς ἀναγκαίαν τὴν συμβουλευτικὴν παρέμβασιν του ὀργάνου. Θὰ ἔλεγα εἰδικῶς διὰ τὸ θέμα τῆς Παιδείας, διότι εἶναι τόσον μεγάλης σημασίας διὰ τὴν ζωὴν τοῦ Ἔθνους, νὰ παρεμβάλωμεν τὴν συμβολὴν ἑνὸς ὀργάνου ἀπὸ ἄτομα EX OFFICIO τὰ ὁποῖα, ἔχοντα ὑπεύθυνον θέσιν καὶ παράδοσιν, καὶ τὰ ὁποῖα ὡς πλέον ἐνημερωμένα, ὡς πλέον ὑπεύθυνα, θὰ ἠμποροῦν ἔξω ἀπὸ τὸ ψυχολογικὸν κλῖμα τῆς ἐποχῆς νὰ βοηθήσουν συμβουλευτικῶς τοὺς ἁρμοδίους.

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ ('Υπ. 'Εμπορίου): Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι τὰ πρόσωπα αὐτὰ δὲν θὰ εἶναι πολὺ «προοδευτικώτερα» εἰς τὰς ἰδέας των ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν;

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Τὴν κυβέρνησιν μὴ τὴν κρίνετε ἐκ τῶν θέσεων τῶν μελῶν αὐτῆς. Τὴν κυβέρνησιν πρέπει νὰ τὴν κρίνετε καὶ νὰ τὴν ὑπολογίζετε ὡς τελοῦσαν ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ κλίματος τῶν περιστάσεων. Ὅλοι οἱ παλαιοὶ πολιτικοὶ διέβλεπον τὸν κρημνὸν πρὸς τὸν ὁποῖον ὠδηγούμεθα καὶ ἐπεσήμανον τὸ ἀσύμφορον τῶν ἐνεργειῶν εἰς τὰς ὁποίας προήρχοντο, ὡς πολιτικοὶ καὶ τὰς ὁποίας δὲν πιστεύουν ὡς ἄτομα, ὅτι ἦσαν αἱ ἀντικειμενικῶς συμφέρουσαι εἰς τὸ ἔθνος. Ὅταν ὅμως ἐκάθηντο εἰς τὴν καρέκλαν καὶ ἔπρεπε νὰ λάβουν τὴν θέσιν, ἐλάμβανον τὴν θέσιν ποὺ κατέκρινον προηγουμένως. Διατί; Διότι ἔπρεπε νὰ εἶναι ἐν ἁρμονίᾳ πρὸς τὰς ψυχολογικὰς διαθέσεις τοῦ ἐκλογικοῦ σώματος. Θὰ ἔλεγα λοιπόν, ἐπειδὴ εἶναι μεγάλης σημασίας τὸ θέμα τῆς Παιδείας, νὰ δεχθῶμεν τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς συλλογικοῦ ὀργάνου, συγκροτουμένου ἀπὸ ὡρισμένας προσωπικότητας, αἱ ὁποῖαι κατέχουν ὑπευθύνους θέσεις, διότι οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ θέματα, ὅταν τοῦ συμβουλευτικοῦ ὀργάνου, συμμετέχουνπ.χ. πρυτάνεις τῶν ἀνωτάτων σχολῶν δὲν ἠμπορεῖτε νὰ εἴπητε, ὅτι θὰ παρασυρθοῦν ἀπὸ τὸ κλῖμα τῆς ἐποχῆς.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ('Υπ. Δικαιοσύνης): Αὐτὸ εἶναι ἐξαιρετικῶς ἐπικίνδυνον. Κύριοι, πότε ἀντιτάσσονται εἰς τὴν κυβερνητικὴν πολιτικὴν τὰ συλλογικὰ ὄργανα; Καὶ αὐτὰ θὰ ἀκολουθήσουν τὴν φορὰν τῶν πραγμάτων.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Θὰ πρέπει νὰ εἶναι πάρα πολὺ μεγάλη ἡ φθορὰ καὶ ἡ ρευστότης τῶν συνειδήσεων εἰς τὰ ἄτομα ποὺ ἀποτελοῦν τὴν πνευματικὴν ἡγεσίαν τοῦ τόπου διὰ νὰ υἱοθετήσωμεν τὴν ἐπιφύλαξιν καὶ τὸν φόβον τοῦτον.

ΣΤ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ (Α' 'Αντιπρόεδρος καὶ 'Υπ. 'Εσωτερικῶν): Εἶναι ὅμως. 'Η φθορὰ εἶναι τεραστία.

ΙΟΥΛ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ ('Υφ. Συντονισμοῦ): Αὐτὴ εἶναι ἡ πραγματικότης. 'Εφ' ὅσον περιορίζομεν τὴν παρέμβασιν εἰς συμβουλευτικὰ ὄργανα ἠμπορεῖ, νομίζω, νὰ ἀναθέσωμεν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους καὶ νὰ μὴ ἱδρύσωμεν καὶ ἄλλα ὄργανα. Εἶναι πολλὰ τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα ὑπάρχουν. 'Ασφαλῶς θὰ εἶναι τὸ ἰδανικόν, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἱδρύσωμεν ἄλλα ὄργανα. →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους ὅπως εἶναι συντεθειμένον ἀπαρτίζεται ἀπὸ πολιτικὰ πρόσωπα ἀπὸ τρεῖς ἀνωτάτους δικαστικοὺς καὶ ἀπὸ τρία πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐκλέγονται.....

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς πρυτάνεις.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : ...... Καὶ ἀπὸ τρία πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐκλέγονται ἀπὸ συνδικάτα κ.λ.π. Ἑπομένως εἶναι κατὰ βάσιν καὶ κατὰ πλειοψηφίαν τελείως ἀναρμόδια νὰ κρίνουν θέματα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν ἀνωτάτην Παιδείαν.

ΣΤ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ (Α' Ἀντιπρόεδρος καὶ Ὑπ. Ἐσωτερικῶν) : Καὶ νὰ συμβουλεύσουν.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : Καὶ νὰ συμβουλεύσουν. Ἀσχέτως τῆς παρατηρήσεως ὅτι δὲν πρέπει νὰ φθείρεται, ἀναμειγνυόμενον εἰς ἄλλα, δὲν εἶναι καὶ ἁρμόδιον ἐκ συγκροτήσεώς του νὰ κρίνῃ. Ἡ παρατήρησις ὅτι οἱ καθηγηταὶ Πανεπιστημίου, καὶ ἄλλα πρόσωπα ἀκαδημαϊκὰ δὲν ἀντέχουν εἰς τὰς πιέσεις τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως, εἶναι ἀτυχῶς μία πραγματικότης, ἀλλὰ θὰ πάρωμεν τὰ πράγματα ἐντὸς τῶν ὑπαρχουσῶν πραγματικοτήτων. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς ἀλλάξωμεν ὅλους. Τότε πρέπει νὰ καταλήξωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι θὰ πρέπει νὰ διαρκέσῃ ἕνα καθεστὼς ἀναστολῆς τῶν πάντων ἐὰν θέλωμεν αὐτὸ ἀσφαλῶς νὰ γίνῃ ἔτσι, ἀλλὰ ἐὰν δὲν θέλωμεν αὐτὸ καὶ θέλομεν νὰ πᾶμε εἰς μίαν μεταβολὴν τῆς καταστάσεως μὲ ἐγγυήσεις συνταγματικὰς καὶ ἄλλας κατ' ἀνάγκην θὰ δεχθῶμεν καὶ ὡρισμένους κινδύνους. Οἱ κίνδυνοι εἶναι αὐτοὶ τοὺς ὁποίους εἴπομεν. Θὰ συνεργασθῶμεν καὶ μὲ ὡρισμένας καταστάσεις. Μήπως δὲν εἶναι κίνδυνος, κύριοι, τὸ νὰ δεχθῶμεν τὴν ἐκλογὴν ἀπὸ τὸν λαόν; Ὅταν λέγωμεν πάρα κάτω ὅτι θὰ πᾶμε εἰς τὴν ἐκλογὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ τὴν λαϊκὴν κυριαρχίαν, δὲν θὰ δεχθῶμεν καὶ αὐτοὺς τοὺς κινδύνους ἐὰν ἀποφασίσωμεν νὰ πᾶμε πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν; Δὲν εἶναι ἐπιχείρημα αὐτό.

ΙΟΥΛ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφυπ. Συντονισμοῦ) : Πέραν τῶν πρυτάνεων καὶ τοῦ Μητροπολίτου τὸν ὁποῖον ἔχομεν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους καὶ τῶν διατελεσάντων πρωθυπουργῶν, ποῖον ἄλλο ὄργανον πρέπει νὰ ὁρίσωμεν τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι ἀντικειμενικώτατον ; Ἐὰν εἴπωμεν τοὺς πρυτάνεις σὺν καθηγητάς, πάλι δὲν κάνωμεν τίποτε. Πάντως δὲν πρέπει τοῦτο νὰ ὁρίζεται εἰς τὸ σύνταγμα. Ὑπάρχουν καὶ οἱ νόμοι.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἐὰν πρόκειται νὰ συγροτήσωμεν ἄλλα συμβούλια θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ ἀφήσωμεν εἰς τὸν νομοθέτην τὴν ρύθμισιν τοῦ θέματος.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : Ναί, αὐτὸ εἶναι τὸ καλύτερον.

Λ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας) : Ἢ νὰ ἀναθέσωμεν τὰς ἁρμοδιότητας εἰς ἕνα συμβούλιον τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἄλλας ἁρμοδιότητας.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Δὲν θὰ πρέπει νὰ δημιουργήσωμεν ἄλλα ὄργανα διὰ τοῦ Συντάγματος. Ἐὰν δὲν ἀνατεθῇ τὸ θέμα τοῦτο εἰς τὸν νομοθέτην, προτιμώτερον νὰ παραλείψωμεν ὁλόκληρον τὴν παράγραφον.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : Δὲν ἠμπορῶ νὰ φανταθῶ κατὰ →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ ποίαν λογικὴν αὐτὸ τὸ ἴδιον Συμβούλιον δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συμβουλεύῃ διὰ τὰς γενικὰς γραμμὰς εἰς τὰς δυσκόλους στιγμὰς πάλιν τοὺς ἁρμοδίους διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας. Διότι δὲν εἶναι ἀπαραίτητον αὐτὸ τὸ Συμβούλιον νὰ δίδῃ γνώμην κάθε ἡμέραν παρὰ μόνον, τότε, ποὺ δημιουργοῦνται ὡρισμένα βασικῆς σημασίας θέματα, τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ ἀλλάξουν γραμμὴν ἐπὶ τῆς παιδείας καὶ οὕτω νὰ ἐπέλθουν καὶ συνέπειαι ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς γραμμῆς. Ὑπ' αὐτὴν τὴν ἔννοιαν μᾶς δίδει ἐγγυήσεις ὅτι τὸ Συμβούλιον θὰ δώσῃ μερικὰς συνετὰς γνώμας.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἐγὼ δὲν συζητῶ νὰ ἀνατεθῇ ἡ ἁρμοδιότης αὐτὴ εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους καὶ μετὰ τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐξωτερικῶν. Θὰ ἔλεγα λοιπὸν νὰ καταλήξωμεν μεταξὺ τῶν δύο ἀπόψεων : Ἢ νὰ διαγραφῇ ἡ παράγραφος ἢ ἐφ' ὅσον τὴν δεχθῶμεν, νὰ ἀναθέσωμεν τὴν συγκρότησιν τοῦ Συμβουλίου εἰς τὸν νομοθέτην.

Λ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας) : Νομίζω, ὅτι πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ τελείως ἡ διάταξις καὶ ἐὰν ὁ νομοθέτης κρίνῃ σκόπιμον ἠμπορεῖ ὁ ἴδιος νὰ προχωρήσῃ.

ΗΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΣ (Ὑφ. Κοιν. Προνοίας) : Θὰ ἦτο ἀρκετὸν νὰ ἠμπορῇ νὰ γίνῃ προσφυγὴ ἐνώπιον τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου διὰ πᾶσαν ἀντίθεσιν μεταξὺ ἑκάστοτε Κυβερνητικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν γενικῶν ἀρχῶν τῆς Παιδείας, τὰς ὁποίας καθορίζει τὸ Σύνταγμα.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Δὲν θὰ εἶναι καθόλου ἀντισυνταγματικὸν ἐὰν αὔριον μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Συντάγματος, ἡ Κυβέρνησις ψηφίσῃ ἕνα νόμον, ὁ ὁποῖος θὰ ὁρίζῃ ὅτι διὰ τὴν μελέτην τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων, διὰ τὴν χάραξιν μιᾶς ἑνιαίας καὶ βασικῆς γραμμῆς εἰς τὰ θέματα τῆς ἐκπαιδεύσεως συνιστᾶται ἕνα Συμβούλιον μὴ ἀναφερόμενον εἰς τὸ Σύνταγμα. Ἡ ψήφισις ἑνὸς μονίμου νόμου, οὐδόλως θὰ εἶναι ἀντισυνταγματική. Διὰ τοῦτο προτείνω νὰ διαγραφῇ ἡ παράγραφος 2.

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ (Ὑπ. Ἐμπορίου) : Θὰ χαράξῃ τὴν κυβερνητικὴν πολιτικήν.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Θέλετε νὰ τὴν διαγράψωμεν τὴν παράγραφον 2 ;

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ (Ὑπ. Ἐμπορίου) : Εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὴν ἄσκησιν τῆς ἐξουσίας κ. Πρόεδρε. Ἡ χάραξις τῆς πολιτικῆς δὲν ἠμπορεῖ νὰ γίνεται ἀπὸ κανένα ἄλλο παρὰ μόνον ἀπὸ τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : Καθόλου. Ὑπαγορεύει ἁπλούστατα εἰς τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν τὴν ἀνάγκην νὰ συμβουλεύεται προκειμένου περὶ ἀσκήσεως μιᾶς ὡρισμένης ἐξουσίας ἕνα ὡρισμένον νόμον.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικαιοσύνης) : Τὰ ζητήματα εἶναι κρατικά. Ἐὰν γίνῃ μία ἐθνικὴ Κυβέρνησις ὅπως τὴν φαντάζεται κανείς, τότε εἴτε ὑπάρχει τὸ ἁρμόδιον συμβουλευτικὸν τοῦτο ὄργανον εἴτε ὄχι, ἡ Κυβέρνησις θὰ πράξῃ τὸ καθῆκον της. Ἐὰν μία Κυβέρνησις θέλῃ νὰ μεταβάλῃ ἄρδην τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν, δὲν θὰ παίξῃ κανένα ρόλον τὸ ἁρμόδιον τοῦ-

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ το Συμβούλιον τοῦ Ἔθνους ἢ οἱονδήποτε ἄλλο. Τὸ ζήτημα εἶναι καὶ θὰ κριθῇ ἐκ τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως ἐὰν θέλῃ νὰ κάμῃ πολιτικὴν τὸ ἄλφα ἢ τὸ βῆτα. Εἴχομεν τὴν Κυβέρνησιν Καραμανλῆ, ὁ ὁποῖος συντηρητικῶς καὶ ὀρθῶς δὲν ἐτόλμησε νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν, ἔρχεται ὁ Παπανδρέου καὶ ἔκανε ὅ,τι ἔκανε, ἔρχεται μία ἄλλη Κυβέρνησις καὶ καταλύει αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἔκαμε ὁ Παπανδρέου, σήμερον αὐτὰ τὰ ὁποῖα κάμομεν ἡμεῖς, μία ἄλλη Κυβέρνησις μεθαύριον θὰ κάμῃ ἄλλα. Ὅλα αὐτὰ ἀνήκουν εἰς τὴν πολιτικὴν δραστηριότητα τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως καὶ δὲν παίζει κανένα ρόλον εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι καὶ ὀρθὸν εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου καὶ ἐμμένω εἰς αὐτὸ νὰ διαγραφῇ ὁλόκληρον τὸ ἐδάφιον 2. Τὸ ζήτημα αὐτὸ χάριν τῆς Παιδείας πρέπει νὰ παραμείνῃ εἰς χεῖρας τῆς ἁρμοδίας ἑκάστοτε Κυβερνήσεως.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν) : Αὐτὴ ἡ ἀρχή, ὅτι ὅλα ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς των, νομίζω ὅτι ἀνατρέπει ὅλα εἰς τὴν βάσιν των. Διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει διατὶ νὰ ἀσχοληθῶμεν πῶς θὰ διαμορφώσωμεν ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἐκ τοῦ Συντάγματος ἐξουσίαν. Ὅτι κάμνομεν διὰ νὰ βελτιώσωμεν τὸ ὑπάρχον συνταγματικὸν καθεστῶς δὲν τὸ κάμνομεν μὲ τὴν αὐταπάτην ὅτι ἐσώσαμεν τὸν τόπον, ἀλλὰ τὸ κάμομεν μὲ τὴν προοπτικὴν ὅτι παρεμβάλλομεν ἐμπόδια εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ πράξουν τὸ κακὸν καὶ ὅτι διευκολύνομεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν διάθεσιν νὰ πράξουν τὸ καλόν.

Αὐτὴ εἶναι ἡ ρεαλιστικὴ ἀντίληψις. Διὰ τῆς παρεμβολῆς ἑνὸς ὀργάνου, τὸ ὁποῖον ἔρχεται ὑπὸ τὴν συμβουλευτικὴν μορφὴν ἁπλῶς νὰ γνωματεύσῃ ἐπὶ μιᾶς πράξεως διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῆς διαγραφομένης ὑπὸ τῆς παραγράφου 1 τοῦ ἄρθρου 17 καὶ νὰ εἴπῃ ὅτι αὐτὴ ἡ πρᾶξις, τὴν ὁποίαν ἐκάματε, σεῖς οἱ Κυβερνῆται, εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν βασικὴν διάταξιν τοῦ Συντάγματος, βάζομεν ἕνα μεγάλον ὀγκόλιθον ὡς ἀντίστασιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἰς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θὰ θελήσῃ νὰ τὸ κάμῃ ἐπιπόλαια καὶ εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν ἀντιφρονοῦν διὰ νὰ ξυπνήσουν καὶ νὰ σηκωθοῦν νὰ ἀντιδράσουν ἐνδεχομένως. Αὐτὸ κάμνομεν.

Δὲν φανταζόμεθα βεβαίως καὶ οὐδεὶς ἐξ ὑμῶν, ὅτι, διὰ μιᾶς τοιαύτης διατάξεως, θὰ καταστήσωμεν ἀδύνατον οἱανδήποτε κακοδαιμονίαν εἰς τὸν τόπον.

Νομίζω ὅτι, ὅπως εἶπεν ὁ κ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ κάμωμεν ἕνα ὄργανον ἐποπτείας ἐπὶ τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Εἶναι πάρα πολὺ σοβαρὸν τὸ θέμα τῆς Παιδείας, ὥστε νὰ τὸ ἀφήσωμεν ἁπλῶς εἰς τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν ἑκάστοτε Κυβερνητικῶν πολιτικῶν.

Χρειάζεται νὰ παρεμβάλωμεν ἐμπόδια. Δὲν πρόκειται νὰ ἐμποδισθοῦν πολὺ ἀλλὰ κάτι πρέπει νὰ εἴπωμεν. Λοιπόν.

«Ἡ χάραξις τῶν γενικῶν γραμμῶν τῆς Ἐθνικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς Παιδείας καθορίζεται καθ' ἃ ὁ νόμος ὁρίζει, ὑπὸ ἁρμοδίου ὀργάνου».

Νὰ λέγωμεν ὅτι διὰ νόμου θὰ συγκροτηθῇ αὐτὸ τὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ αὐτὴν τὴν ἀποστολήν.

ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας) : Ναί, ἀλλὰ ἡ διάταξις μᾶλλον περιττὴ εἶναι καὶ ἠμπορεῖ νὰ προκαλέσῃ δυσχερείας.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Ἡ τύχη τοῦ Ἔθνους δὲν ἐξαρτᾶται μόνον ἀπὸ τὴν ὀρθὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν. Ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν ὀρθὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν καὶ ἀπὸ τὴν ὀρθὴν ἐξωτερικὴν πολιτικήν. Δὲν ἐγένετο πρότασις νὰ συσταθῇ ἕνα συμβούλιον, τὸ ὁποῖον νὰ ρυθμίζῃ τὰ τῆς →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἤ νὰ συμβουλεύῃ τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἢ ἕνα ἄλλο ἀντίστοιχον διὰ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικήν. Ἐν τούτοις, καὶ καὶ οἱ δύο αὐτοὶ τομεῖς τῆς δραστηριότητος μιᾶς Κυβερνήσεως, ἔχουν κεφαλαιώδη σημασίαν διὰ τὴν τύχην τοῦ Ἔθνους. Ἐὰν καθιερωθῇ ἕν τοιοῦτον Σῶμα διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν, πρέπει νὰ ὁρίσωμεν καὶ διὰ τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν, ἀνάλογα Σώματα. Εἰς τὰ θέματα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ἐσημειώθησαν τεράστια σφάλματα , τὰ ὁποῖα ἐσφράγισαν τὴν τύχην τοῦ Ἔθνους.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτερικῶν): Ἀτυχῶς. Ἀλλὰ ἔχουν λάθος εἰς αὐτό.

Εἰς τὸ θέμα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς ὑπάρχει τὸ Συμβούλιον τῶν Ὑπουργῶν τῶν Ἐξωτερικῶν, τὸ ὁποῖον ἀτυχῶς δὲν συνεκλήθη. Πάντως πρέπει καὶ διὰ τοὺς ἄλλους τομεῖς νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας): Τότε θὰ ἔχωμεν πλείονα τοῦ ἑνὸς συμβούλια. Δι' ἕκαστον ζωτικὸν τομέα τῆς ζωῆς τοῦ Ἔθνους θὰ πρέπει νὰ συστήσωμεν καὶ ἕνα εἰδικὸν Συμβούλιον.

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ (Ὑπ. Ἐμπορίου): Τὰ πολλὰ Συμβούλια, ἐνῷ δὲν προσφέρουν οὐσιαστικὰς ὑπηρεσίας δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι καταργεῖται ἡ Κυβέρνησις.

Ἀντιθέτως, διὰ τοῦ Συντάγματος αὐτοῦ, θέλομεν νὰ ἐνισχύσωμεν τὴν ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.): Εἶναι καὶ μία ὑπεκφυγὴ διὰ τὴν Κυβέρνησιν.

Δ. ΠΑΤΙΛΗΣ (Β' Ἀντιπρόεδρος): Τὰ θέματα αὐτά, καὶ ἡ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ καὶ ἡ τῆς Παιδείας καὶ ἡ οἰκονομική, ἴσως νὰ ἀνήκουν εἰς ἄλλα ὄργανα.

Ἡ τακτικὴ ὅμως ἀνήκει εἰς τὴν Κυβέρνησιν. Δὲν ἀλλάσσει ἡ πολιτικὴ τοῦ Ἔθνους ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰς τὴν ἄλλην.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.): Ἐδῶ δὲν ἀπεμπολήσαμεν τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Π. ΠΙΠΙΝΕΛΗΣ (Ὑπ. Ἐξωτ.): Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἐπανειλημμένως ἔγιναν Συμβούλια τοῦ Στέμματος καὶ ἐπανειλημμένως συναντήσεις πολιτικῶν Ἀρχηγῶν εἰς Ἀνώτατον ἐπίπεδον ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς. Αὐτὴ εἶναι ἀκριβῶς μία περίπτωσις, ἡ ὁποία συμβάλλει εἰς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγομεν διὰ τὴν Παιδείαν. Ἡ περίπτωσις τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς εἶναι ἀκριβῶς ἕνα ἐπὶ πλέον παράδειγμα. Ἐὰν αὐτὴ ἡ συνήθεια ἐπεκράτει καὶ ἐνομιμοποιεῖτο ὥστε νὰ καταστῇ ἕνας θεσμὸς ἐφαρμόσιμος, αὐτομάτως θὰ εἴμεθα καλύτερα.

Εἰς ἄλλα μέρη τοῦ κόσμου, ὅπως εἰς τὴν Σουηδίαν ὑπάρχει μία Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν ὑποθέσεων τῆς ὁποίας προεδρεύει ὁ ἴδιος ὁ Βασιλεὺς καὶ συνέρχεται μίαν φορὰν τὴν ἑβδομάδα ἢ μίαν φορὰν κάθε 15 ἡμέρας.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας): Ἐὰν ἀφήσωμεν τὸ «ὡς νόμος ὁρίζει» εἶναι ὡς νὰ ἐλέγομεν «ὡς ἑκάστοτε νόμος ὁρίζει». Ἐφ' ἅπαξ πρέπει νὰ γίνῃ.

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν ψηφοφορίαν περὶ διαγραφῆς ἢ μὴ τῆς παραγράφου 2 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου. (Διεξαχθείσης ψηφοφορίας ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς διαγραφῆς οἱ κ.κ. Τριανταφυλλόπουλος, Κυπραῖος, Τσέλλος, Παπακωνσταντίνου, Ὀρλάνδος καὶ Πάτρας).

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Συνεπῶς διὰ ψήφων 14 ἔναντι 5 ἡ παράγραφος 2 ψηφίζεται ὡς ἀκολούθως: «Ἡ χάραξις τῶν γενικῶν γραμμῶν τῆς ἐθνικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας γίνεται, καθ' ἃ νόμος ὁρίζει μετὰ γνώμην τοῦ ἐθνικοῦ Συμβουλίου Παιδείας».

Τελικά, ο Πιπινέλης δεν κερδίσει παρά την «τιμή των όπλων». Το τελικό κείμενο δέχεται μεν την σύσταση ενός «εθνικού Συμβουλίου» για την παιδεία, μόνον όμως ως απλού γνωμοδοτικού οργάνου. Ο ρυθμιστικός ρόλος του ανωτάτου άρχοντα, που επεδίωκε ο Πιπινέλης (με την ελπίδα πως ο Γλύξμπουργκ, κάποια στιγμή, θα επέστρεφε), δεν γίνεται δεκτός. Η κυβέρνηση θα ελέγχει τα πάντα και, βέβαια, η χούντα πιστεύει πως θα παραμείνει ισόβια σ' αυτήν. Οι μειοψηφούντες δεν εκφράζουν, τέλος, παρά την προσωπική τους προσπάθεια να φανούν «βασιλικότεροι του βασιλέως»...
Και, με μιά τελευταία παρέμβαση του Ευλαμπίου - που δείχνει να μην έχει καταλάβει τί γίνεται, με αποτέλεσμα να «του βάλει πάγο» ο «μεγάλος» - η συζήτηση προχωρεί στο επόμενο σημαντικό θέμα, δηλαδή στην πλήρη κατάργηση της όποιας αυτοτέλειας απολάμβαναν μέχρι τότε τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα :

ΙΟΥΛ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφυπ. Συντον.) : Δὲν θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἡ διευκρίνησις ὅτι ἀνατίθεται εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ ὀργάνου αὐτοῦ ἡ ρύθμισις τῶν θεμάτων τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν γλῶσσαν, τὴν ἱστορίαν καὶ τὴν θρησκείαν ;

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Αὐτὰ θὰ τὰ ὁρίσῃ ὁ νόμος. Τὸ Σύνταγμα καθιερεῖ θεσμοὺς καὶ ἀρχάς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὴν παράγραφον 4. Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Κύριε Πρόεδρε, εἶμαι ἐναντίον αὐτῆς τῆς παραγράφου. Τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα πρέπει νὰ ἀπολαύουν αὐτοτελείας καὶ μάλιστα νὰ τὴν ἐνισχύσωμεν. Τὰ τῆς πληρώσεως τῶν ἑδρῶν αὐτῶν ἀνήκουν εἰς τὴν αὐτοτέλειαν τοῦ Πανεπιστημίου δὲν ἔχει–νομίζω–θέσιν εἰς ἕνα Σύνταγμα. Ὁ Πανεπιστημιακὸς Νόμος τοῦ 1932 ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ καλύτερος Πανεπιστημιακὸς μας νόμος, ἴσως θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον νὰ ἀποκατασταθῇ διότι μεταγενέστερος νόμος τὸν ἔχει παρασύρει. Ὁ Πανεπιστημιακὸς νόμος, ἠμπορεῖ νὰ ρυθμίσῃ τὰ τῆς πληρώσεως τῶν ἑδρῶν τῶν καθηγητῶν τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων, ἀλλὰ πάντοτε τηρουμένης τῆς αὐτοτελείας τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ὅτι τὸ ἄρθρον 4 δι' ἐμὲ εἶναι ἀπαράδεκτον καὶ προτείνω τὸ ἑξῆς : «Τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα ἀπολαύουν αὐτοτελείας, αὐτοδιοικοῦνται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ Κράτους, οἱ δὲ καθηγηταὶ αὐτοῦ εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι». Τίποτε ἄλλο δὲν χρειάζεται. Τὰ τῆς πληρώσεως τῶν ἑδρῶν ἐπὶ τῇ βάσει αὐτῆς τῆς αὐτοτελείας τὴν ὁποίαν θὰ πρέπει νὰ θέσωμεν, θὰ κρίνῃ ὁ ἑκάστοτε νόμος, χωρὶς νὰ γίνεται μνεία αὐτοῦ ἐν τῷ Συντάγματι.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Δηλαδὴ εἰς τί διαφωνεῖτε, ἐπὶ τῆς παραγράφου ταύτης ;

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Π.χ. ὡς πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον.

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Μόνον ὡς πρὸς αὐτὸ διαφωνεῖτε ; Ὡς πρὸς τὰς καθηγητικὰς ἕδρας ;

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Αὐτὸ εἶναι θέμα Πανεπιστημιακοῦ Νόμου. Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ τεθῇ «μετὰ σύμφωνον γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς».

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Δηλαδὴ θέλετε ἀποφασιστικὴν γνώμην τῶν Σχολῶν ὡς πρὸς τὰς καθηγητικὰς ἕδρας ;

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Καὶ διὰ τὰ προγράμματα.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἑπομένως διαφωνεῖτε καὶ ὡς πρὸς τὸν θεσμὸν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου καὶ ὡς πρὸς τὰς καθηγητικὰς ἕδρας καὶ τὰ προγράμματα διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν ὁποίων θέλετε ἀποφασιστικὴν γνώμην τῶν Σχολῶν.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.): Καὶ νὰ τεθῇ ὅτι εἶναι αὐτοτελῆ. Πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ὡς πρὸς τὴν αὐτοτέλειαν μία τοιαύτη θετικὴ διάταξις, διὰ νὰ μὴ ἔχωμεν παρερμηνείας.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.): Ὅτι τὰ «Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα εἶναι Ν.Π.Δ.Δ.» δὲν πρέπει νὰ μείνῃ; Ἀλλὰ αὐτὸ δεικνύει τὴν μορφὴν καὶ τὸν νομικὸν χαρακτῆρα τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχουν. Ἠμποροῦμεν νὰ τοὺς ἀλλάξωμεν μορφήν;

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.): Νὰ εἶναι Ν.Π.Δ.Δ. ἀλλὰ νὰ ἀπολαύουν αὐτοτελείας. Νομικὸν Πρόσωπον Δημοσίου Δικαίου εἶναι καὶ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἀλλὰ αὐτὴ δὲν ἀπολαύει αὐτοτελείας.

Κ. ΚΥΠΡΑΙΟΣ (Ὑπ. Βιομ.): Συμφωνῶ.

Ι. ΧΟΛΕΒΑΣ (Ὑπ. Ἐμπ. Ναυτ.): Συμφωνῶ, ἀλλὰ πρέπει νὰ προστεθῇ «αὐτοδιοικούμενα Ν.Π.Δ.Δ.».

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν θέσιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου δὲν νομίζω ὅτι θὰ προσφέρῃ τίποτε.

Α. ΜΑΤΘΑΙΟΥ (Ὑπ. Γεωργίας): Μὲ τὸ ἄρθρον.

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ (Ὑπ. Ἐμπορίου): Νὰ τεθῇ ἡ λέξις «αὐτοδιοικούμενα».

Ι. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφ. Συντον.): Θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ καὶ τὰ ἄλλα δὲν νομίζω ὅτι ἔχουν οὐσίαν.

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ — ΟΡΛΑΝΔΟΣ (Ἀναπλ. Ὑπ. Συντον.): Συμφωνῶ μὲ τὸν Ὑπουργὸν τῆς Δικαιοσύνης.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας): Φρονῶ, ὅτι ἡ παράγραφος ἔχει καλῶς ὅπως εἶναι διατυπωμένη. Πρῶτον, ἡ αὐτοτέλεια καθιεροῦται ἀναλυτικῶς καὶ περιγραφικῶς εἰς τὰς ἀλλεπαλλήλους διατάξεις, αἱ ὁποῖαι περιλαμβάνονται εἰς τὴν παραγρ. 4. Δεύτερον, τὸ σημεῖον τῆς διαφωνίας περὶ τῆς ἱδρύσεως, τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως τῶν καθηγητικῶν ἑδρῶν, εἰς τὸ ὁποῖον ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Δικαιοσύνης ζητεῖ νὰ καθιερωθῇ ἡ «σύμφωνος γνώμη» τῆς οἰκείας Σχολῆς, δηλαδὴ ἡ ἀπόλυτος ἁρμοδιότης τῆς οἰκείας σχολῆς, νομίζω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἀποδεκτόν, διότι ἡ πεῖρα μᾶς ἔχει δείξει ὅτι πλεῖ-

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ σται ἕδραι ἱδρύονται ἐκ μέρους τῶν σχολῶν ὄχι βάσει ἀντικειμενικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως, ἀλλὰ διὰ τὴν ἱκανοποίησιν ἄλλου εἴδους ἀναγκῶν τῶν καθηγητῶν ἑκάστης Σχολῆς καὶ τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτῶν. Ἔχομεν παραδείγματα τροποποιήσεως ἑδρῶν ἢ καταργήσεως ἑδρῶν, βάσει τῶν ὑπαγορεύσεων τοῦ συμφέροντος τοῦ καθεστῶτος τῆς οἰκογενειοκρατίας, τὸ ὁποῖον ἐπεκράτει καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἐπικρατῇ εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα. Δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ Πολιτεία, ἡ ὁποία ἀσκεῖ ὑπευθύνως τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν νὰ παραιτηθῇ τοῦ δικαιώματος, ὅπως ἔχῃ ἀποφασιστικὴν ἁρμοδιότητα καὶ ἐπὶ τοῦ τομέως τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἑδρῶν, δηλαδὴ τῆς ἱδρύσεως, τῆς τροποποιήσεως καὶ τῆς καταργήσεως τῶν ἑδρῶν, διότι ἡ πεῖρα τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἀποκτήσει εἶναι ὀδυνηρά.

Τὸ δεύτερον σημεῖον ἀφορᾷ τὴν «σύμφωνον» ἐπίσης γνώμην τῆς οἰκείας σχολῆς διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν προγραμμάτων διδασκαλίας καὶ τῶν ἐξετάσεων εἰς τὰς Ἀνωτάτας Σχολάς. Τὸ ἄρθρον θεσπίζει τὴν συμβουλευτικὴν ἁρμοδιότητα τῆς Σχολῆς διὰ τὰ προγράμματα διδασκαλίας καὶ διὰ τὰς ἐξετάσεις. Νομίζω, ὅτι ἀπὸ τὴν ἀνταλλαγὴν γνωμῶν μεταξὺ Πολιτείας καὶ ἱδρυμάτων Ἀνωτάτης Ἐκπαιδεύσεως ἠμπορεῖ νὰ προέλθῃ ἕνα πολὺ ἐποικοδομητικὸν συμπέρασμα. Δὲν εἶναι δὲ σωστὸν νὰ ὑπάρχῃ τρόπον τινὰ ἀπόλυτος καὶ ἀνεξέλεγκτος ἁρμοδιότης τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν δύο αὐτῶν τομέων.

Ἡ αὐτοτέλεια ἐπαρκέστατα κατοχυροῦται πρῶτον διὰ τῆς ἀπολύτου ἁρμοδιότητος τῶν Σχολῶν εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Καὶ αὐτὸ εἶναι ἕνα δικαίωμα, τὸ ὁποῖον μαρτυρεῖ τὸν σεβασμὸν τῆς πολιτείας καὶ πρὸς τὴν ἐπιστήμην, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν καθηγητικὸν σύλλογον καὶ πρὸς τὰς παραδεδεγμένας ἀρχὰς τῆς αὐτονομίας τῆς ἐπιστήμης. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὸ παρελθὸν εἶχον διατυπωθῆ πάρα πολλὰ εὔλογα παράπονα καὶ εἶχον διαπιστωθῆ πάρα πολλαὶ ἀτασθαλίαι εἰς τὸν τομέα τῆς ἱδρύσεως, τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως ἑδρῶν, δι' αὐτὸν τὸν λόγον, νομίζω, ὅτι θὰ πρέπει ἡ Πολιτεία νὰ διατηρήσῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἐπεμβάσεως εἰς αὐτὸν τὸν τομέα, ὅπως καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦ καθορισμοῦ τῶν προγραμμάτων διδασκαλίας.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου «μεταμφιέσεις» ἑδρῶν, διὰ τῆς ἀλλαγῆς τοῦ προγράμματος διδασκαλίας, κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς δυνατότητας ἑνὸς δεδομένου προσώπου διὰ νὰ γίνῃ τὸ πρόσωπον αὐτὸ τακτικὸς καθηγητής. Εἶναι ἀφάνταστον τὸ τί ἐγίνετο κατὰ τὸ παρελθὸν εἰς τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα διὰ τὴν ἐξοικονόμησιν, ὄχι τῶν ἀναγκῶν τῆς ἐπιστήμης, ἀλλὰ τῶν ἀναγκῶν τῶν προσώπων. Θὰ εἶναι πάρα πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ μὴ λάβῃ ἡ Πολιτεία ὑπ' ὄψιν τὰ δεδομένα καὶ νὰ μὴ δημιουργήσῃ φραγμὸν διὰ τὸ μέλλον, ὥστε νὰ μὴ ἐπαναληφθοῦν καὶ νὰ μὴ συνεχισθοῦν, αὐτὰ τὰ ὁποῖα συνέβαινον εἰς τὸ παρελθόν.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ (Ὑπ. Δημ. Ἔργων) : Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν αὐτοτέλειαν καὶ αὐτοδιοίκησιν τῶν Ἀνωτάτων Ἐκπαιδευτικῶν Ἱδρυμάτων δὲν ἀρκεῖ νὰ τεκμαίρεται αὕτη ἐκ τοῦ νοήματος τῶν ἐδαφίων ἀλλὰ πρέπει νὰ διατυπωθῆ ἐμφαντικῶς. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ θέμα τῶν ἑδρῶν ὑπάρχει καὶ ἡ ἀντίθετος ἄποψις ὅτι δηλαδὴ ἕδραι πράγματι ἀπαραίτητοι κατὰ τὴν κρίσιν μιᾶς Σχολῆς δὲν ἐνεκρίνοντο ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δι' ἀγνώστους λόγους. Ἀναφέρω συγκεκριμένην περίπτωσιν : Ὅταν ἐκοπτόμεθα ὡς Πολυτεχνικὴ Σχολὴ διὰ νὰ ἱδρύσωμεν ἕδραν ἐδαφομηχανικῆς εἴχομεν τὴν συνεχῆ →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ ἀντίρρησιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ὅτι δηλαδὴ δὲν χρειάζεται ἐνῷ ἡ ἕδρα αὕτη εἶναι θεμελιώδης καὶ ὑπάρχει εἰς ὅλα τὰ Πολυτεχνεῖα. Καὶ ἐρωτῶ: ποίου ἡ σύμφωνος γνώμη ἀπαιτεῖται, τῆς Σχολῆς, τοῦ Ὑπουργοῦ, ποίου; Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ ἀναγνωρίζεται ἡ ἁρμοδιότης αὕτη εἰς τὰς Σχολὰς ἢ νὰ ἀναγνωρίζεται μὲν ἀλλὰ νὰ τὴν ἀρνούμεθα ἐκ τοῦ φόβου ὅτι ἡ πρότασις τῶν Σχολῶν δὲν θὰ εἶναι ἀδιάβλητος. Ἡ σύμφωνος γνώμη τῶν Σχολῶν εἶναι ἀπαραίτητος.

Λ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας): Κύριε Πρόεδρε, δὲν ἀρνοῦμαι τὴν ἐμπειρίαν τὴν ὁποίαν ἐξέθεσε τόσον παραστατικὰ ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας, ὅπως δὲν θὰ ἀρνηθῶ ὅτι καὶ τὰ Πανεπιστήμια ἔχουν ὡρισμένας ἀδυναμίας, συνεπείᾳ τῶν ὁποίων ἡ ἀνωτάτη Παιδεία γίνεται ὡς ἕνα σημεῖον ἐμπόδιον εἰς τὴν Παιδείαν τοῦ τόπου. Νομίζω ὅμως, ὅτι ἡ διατύπωσις, ὡς εἶναι, εἶναι πάρα πολὺ λεπτομερειακὴ καὶ εἰσέρχεται εἰς θέματα τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ρυθμίζῃ ὁ νόμος. Θὰ συνηγορήσω νὰ ἐπανέλθῃ ἡ ρητὴ διατύπωσις τοῦ Συντάγματος τοῦ 1952 καὶ νὰ σταματήσῃ μόνον ἐκεῖ. Παραλλήλως θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ ἰσχύῃ καὶ ἡ ΙΕ' Συντακτικὴ Πρᾶξις.

ΗΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΣ (Ὑφ. Κοιν. Προνοίας): Θὰ σᾶς θέσω ὑπ' ὄψιν μίαν προσωπικὴν ἐμπειρίαν περὶ τῶν ἀδυναμιῶν τῶν Πανεπιστημίων μας. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ Ἑλλὰς ὑστερεῖ ἀκόμη καὶ ἔναντι τῶν χωρῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς καὶ τῆς Ἀφρικῆς, ὡς πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν Κοινωνικῶν Ἐπιστημῶν. Μετὰ βίας ἱδρύθη προσφάτως εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν μία ἕδρα Κοινωνιολογίας. Δὲν ἔχομεν ἐπίσης διδασκαλίαν τῶν ἐπιστημῶν ἐκείνων αἱ ὁποῖαι συντείνουν εὐθέως εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Νομίζω, ὅτι τὸ Κράτος τὸ ὁποῖον ἔχει τὴν κυρίαν εὐθύνην διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν πρέπει νὰ ἠμπορῇ νὰ καθοδηγῇ τὰ ἀνώτερα πνευματικὰ ἱδρύματα. Τοῦτο δὲν εἶναι πρωτοτυπία. Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν τὰ Πανεπιστήμια ὑπάγονται εἰς τὸν Recteur de l' Academie. Αὐτὸς δὲν ἐκλέγεται ἀπὸ τὰ Πανεπιστήμια, ἀλλὰ ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ ἀσκεῖ τὴν κυβερνητικὴν ἐποπτείαν.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.): Ἐπὶ ὅλης τῆς Παιδείας.

ΗΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΣ (Ὑφ. Κοιν. Προν.): Μάλιστα ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς Παιδείας, διότι ὑπάρχει μία ἑνότης μεταξὺ κατωτέρας, μέσης καὶ ἀνωτάτης παιδείας.

Νομίζω, λοιπόν, ὅτι πρέπει νὰ παραμείνῃ ὁ θεσμὸς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου.

Ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως, τροποποιήσεως καὶ καταργήσεως ἑδρῶν μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας σχολῆς, συμφωνῶ καὶ ἀποδέχομαι νὰ ἔρχεται τὸ θέμα αὐτὸ εἰς δεύτερον βαθμὸν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων ἔχουν μίαν ἀγάπην πρὸς τὴν κατοχύρωσιν διὰ τῶν λέξεων, θὰ ἔλεγον νὰ προσθέσωμεν ὅτι τὰ ΝΠΔΔ ἀπολαμβάνουν ἐπιστημονικῆς αὐτοτελείας.

Π. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ (Ὑπ. Δημ. Τάξεως): Συμφωνῶ μὲ τὴν πρότασιν τοῦ κ. Δημητρᾶ.

ΑΔ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Οἰκονομικῶν): Τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἀποτελεῖ μίαν ἀκόμη ἐκδήλωσιν καθηγητοκρατίας. Τὸ παλαιὸν ἄρθρον διὰ →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ 3 — 4 σειρῶν καλύπτει τὸ θέμα.

Πέραν αὐτοῦ τὸ δεύτερον μέρος εἶναι ἄσκοπον καὶ πιθανῶς νὰ δημιουργήσῃ μεγαλύτερα προβλήματα, διότι θὰ ὁδηγήσῃ εἰς σύγκρουσιν καὶ πρὸς τὴν Κυβερνητικὴν Πολιτικήν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν Λειτουργίαν τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος, περὶ τοῦ ὁποίου ἐγένετο πρὸ ὀλίγου λόγος. Ὅταν αἱ καθηγητικαὶ ἕδραι τροποποιοῦνται ἢ καταργοῦνται μετὰ σύμφωνον γνώμην, αὐτὸ σημαίνει, ὅτι χαράσσουν τὴν πορείαν εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν, διότι, ὅταν ἱδρύουν ἕδραν κοινωνιολογίας ἢ ἀνθρωπολογίας, ἐνῷ χρειαζόμεθα ἄλλην ἕδραν, ὑπεισέρχονται καὶ τεχνικῶς ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικῶς εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν.

Νομίζω ὅτι, τοὐλάχιστον τὸ δεύτερον μέρος πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Ἔχει οὐσιαστικώτατον σκοπόν. Σημαίνει ὅτι ἐὰν ἡ Πολιτεία νομίζῃ ὅτι πρέπει νὰ ἱδρυθῇ, νὰ τροποποιηθῇ ἢ νὰ καταργηθῇ μία ἕδρα, ὑποβάλλει τὴν ἄποψίν της αὐτὴν εἰς τὴν Σχολὴν καὶ ἡ Σχολὴ ἐγκρίνει ἢ ὄχι. Ἐὰν δὲν ἐγκρίνῃ, ἡ μὴ ἔγκρισις δὲν εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὴν Πολιτείαν καὶ ἡ Πολιτεία δύναται νὰ ἱδρύσῃ τὴν ἕδραν. Ἐὰν ὁρίσωμεν ὅτι ἀπαιτεῖται «σύμφωνος γνώμη» τῆς Σχολῆς, ἡ Πολιτεία εἶναι δεσμευμένη καὶ δὲν ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τίποτε. Ὀρθῶς ἔχει ἡ διάταξις καὶ εἶναι πλήρης ἡ αὐτοτέλεια τὴν ὁποίαν ἐξασφαλίζει ἡ διάταξις τοῦ νόμου εἰς τὸν καθαρῶς ἐπιστημονικὸν τομέα. Ἡ Σχολὴ ἀποφαίνεται : «αὐτὸς ὁ ὑποψήφιος μᾶς κάμνει, ὁ ἄλλος δὲν μᾶς κάμνει». Ἐπὶ τοῦ σημείο υαὐτοῦ δὲν ἐπεμβαίνει καθόλου ἡ Πολιτεία.

Δ. ΠΑΤΙΛΗΣ (Β' Ἀντιπρόεδρος) : Νομίζω, ὅτι εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν καθηγητῶν πρέπει νὰ τεθῇ περιορισμός, διότι ἡ συναλλαγὴ ἔχει φθάσει εἰς τοιοῦτον σημεῖον πού σήμερον οἱ καθηγηταὶ ἐκλέγονται κατὰ τὸν τρόπον τὸν ὁποῖον ὅλοι μας γνωρίζομεν καὶ καλλίτερον πάντων οἱ καθηγηταὶ τῶν Πανεπιστημίων. Ἡ συναλλαγὴ ἐκλέγει τούς καθηγητάς. Κατὰ τὸ διάστημα πού ἔμεινα εἰς τὴν Μακεδονίαν εἶδα ὅτι εἶχον διάφορον πολιτικὴν μεταξὺ των ὄχι μόνον τὰ δύο Πανεπιστήμια ἀλλὰ καὶ διάφοροι σχολαί. Αὐτὸ ἐπιβάλλει ὁπωσδήποτε ἀποφασιστικὴν γνώμην εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας περιοριζομένης εἰς τὴν ἀνάγκην καὶ τῆς αὐτοτελείας τοῦ Πανεπιστημίου, ὅσον ἀφορᾷ ὡρισμένα θέματα, διότι ἄλλην πολιτικὴν βλέπω εἰς μίαν σχολὴν καὶ ἄλλην εἰς ἄλλην σχολήν. Ὁ καθ' ἕνας ἔχει στήσει ἰδικόν του «πασσαλίκι».

Νομίζω, ὅτι ὁπωσδήποτε πρέπει ὁ ἔλεγχος νὰ ὑπάρχῃ, νὰ εἶναι ἀποφασιστικὸς καὶ νὰ ἀνήκει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Κύριοι, θὰ πρέπει νὰ κλείσωμεν τὸ θέμα. Αἱ ἑκατέρωθεν ἀπόψεις συνεπεστηρίχθησαν ἀρκετά. Ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας τὰ ἐπιχειρήματα τῆς μιᾶς πλευρᾶς καὶ τὰ ἐπιχειρήματα τῆς ἄλλης. Ἴσως δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐπεκταθῶμεν εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν πορισμάτων τῆς πείρας διότι ταῦτα δὲν εἶναι καὶ τόσον αἰσιόδοξα. Θὰ προχωρήσωμεν μὲ τὴν ἑξῆς βάσιν : «Τὰ Ἀνώτατα Ἐκπαιδευτικὰ Ἱδρύματα εἶναι ΝΠΔΔ». Νὰ προσθέσωμεν τὴν λέξιν «αὐτοδιοικούμενα». Δηλαδὴ νὰ εἴπωμεν «εἶναι αὐτοδιοικούμενα ΝΠΔΔ». Μὲ αὐτὸ δὲν διαφοροποιεῖται ἐκεῖνο πού θέλομεν νὰ θεσπίσωμεν.

→→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ ΣΤ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ (Α' Ἀντιπρόεδρος καὶ Ὑπ. Ἐσωτερικῶν) : Εἶναι τώρα αὐτοδιοικούμενα;

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικαιοσύνης) : Μετὰ τὰς συντακτικὰς πράξεις ὄχι ἀπολύτως.

Εἰδικῶς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν ἔχει τεραστίαν περιουσίαν, ὥστε ἐὰν γίνῃ ὀρθολογιστικὴ ἐκμετάλλευσις αὐτῆς, δὲν ἔχει ἀνάγκην κρατικῆς ἐπιχορηγήσεως. Ἰδοὺ περίπτωσις ἐποπτείας τοῦ Κράτους. Ἐὰν ἐγίνετο οἰκονομικὸς ἔλεγχος εἰς τὸ Πανεπιστήμιον αὐτὸ δὲν θὰ ἔβλαπτεν καθ' ὅλου τὴν αὐτοτέλειαν.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Χρειάζεται ἡ ἐνίσχυσις. Λοιπὸν «οἱ καθηγηταί των εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι». Εἴμεθα σύμφωνοι. «Αἱ ἀρχαὶ τῶν Ἱδρυμάτων τούτων ἐκλέγονται παρὰ τῶν τακτικῶν καθηγητῶν αὐτῶν». Εἴμεθα σύμφωνοι. Καὶ ἀκολουθεῖ ὁ θεσμὸς τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου. Ἀκούσατε τὰς ἀπόψεις. Ἐγὼ δὲν θέλω νὰ τὰς τονίσω. Θὰ ἤθελα μόνον νὰ παρακαλέσω τοὺς ἐκ τοῦ σώματος τῶν καθηγητῶν τῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν προερχομένους κ.κ. Ὑπουργοὺς νὰ ἀπομονώσουν τὸν συναισθηματισμὸν καὶ νὰ ἐνθυμηθοῦν τὰς πολλὰς ἀδυναμίας ποὺ εἶχαν καὶ οἱ ἴδιοι διαπιστώσει εἰς τὸ Πανεπιστήμιον, πρὶν διατυπώσουν μονολεκτικῶς τὴν ἀπόφασίν των. Χρειάζεται ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος ἢ δὲν χρειάζεται;

Παρακαλῶ ἐπ' αὐτοῦ νὰ εἴπητε τὴν γνώμην σας ἕκαστος ἐξ ὑμῶν.

Κ. ΒΟΒΟΛΙΝΗΣ : Ναί.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ : Ὄχι.

Γ. ΤΣΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ : Ὄχι.

Ι. ΧΟΛΕΒΑΣ : Ὄχι.

Α. ΜΑΤΘΑΙΟΥ : Ναί.

Γ. ΓΕΩΡΓΑΚΕΛΟΣ : Ναί.

ΕΠ. ΤΣΕΛΛΟΣ : Ὄχι.

ΙΟΥΛ. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ : Ναί.

Ι. ΡΟΔΙΝΟΣ – ΟΡΛΑΝΔΟΣ : Ναί.

Ν. ΜΑΚΑΡΕΖΟΣ : Ναί.

ΣΤ. ΠΑΤΤΑΚΟΣ : Ναί.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ : Ναί.

Κ. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ : Ὄχι.

ΛΟΥΚ. ΠΑΤΡΑΣ : Ὄχι.

ΗΛ. ΔΗΜΗΤΡΑΣ : Ναί.

Π. ΤΖΕΒΕΛΕΚΟΣ : Ναί.

Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ : Ναί.

ΣΠ. ΛΙΖΑΡΔΟΣ : Ναί. →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ Ν. ΣΙΩΡΗΣ : Ναί.

ΑΔ. ΑΝΔΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ : Ναί.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΔΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : 'Επὶ τοῦ δευτέρου ἐδαφίου. Τοῦτο λέγει: «Αἱ καθηγητικαὶ ἕδραι ἱδρύονται ἢ καταργοῦνται μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς». 'Εγὼ προτείνω νὰ διαγραφῇ ἡ διάταξις διότι διὰ τῆς ἐγκρίσεως, τὴν ὁποίαν παρέχει τὸ Κράτος (ἀφοῦ καὶ οἱ καθηγηταὶ θὰ διορισθοῦν ὡς δημόσιοι ὑπάλληλοι), ἀντιμετωπίζεται τοὐλάχιστον τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ζητήματος. Θὰ εἶναι δὲ ἀποφασιστικῆς σημασίας, ἡ ἔγκρισις τοῦ 'Υπουργοῦ διὰ τὴν ἵδρυσιν τῶν ἑδρῶν.

'Εὰν συνεπῶς μείνωμεν εἰς αὐτὴν τὴν διάταξιν φοβοῦμαι ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἡ περίπτωσις, νὰ ἔχωμεν πληθὺν ἑδρῶν, τὰς ὁποίας δὲν ἔχουν οὔτε τὰ μεγαλύτερα Πανεπιστήμια τῶν Μεγάλων Χωρῶν, καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ ἱδρυθοῦν, ὄχι διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ ἡ ἐπιστήμη, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐξυπηρετηθοῦν ὡρισμένοι, οἱ ὁποῖοι ἀπέκτησαν κάποιαν εἰδικότητα εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ θὰ ἤθελαν νὰ καταλάβουν, πανεπιστημιακὴν ἕδραν. Μὲ τὸν φόβον πού ἔχω ἔναντι τῆς συναλλαγῆς σκόπιμον θὰ εἶναι νὰ τὴν διαγράψωμεν τελείως.

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ('Υπ. Παιδείας) : Εἰς τὴν πρᾶξιν τί θὰ γίνῃ;

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Θὰ ἴδωμεν εἰς τὸν καταστατικὸν Χάρτην τῆς 'Ανωτάτης Παιδείας, τίνι τρόπῳ θὰ θέσωμεν δικλεῖδα ἀσφαλείας, οὕτως ὥστε οὔτε ἡ συναλλαγὴ καὶ ὁ νεποτισμὸς νὰ εὐδοκιμοῦν ἀνέτως ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Συντάγματος καὶ τὰς εὐλογίας τῆς Πολιτείας, οὔτε ὅμως καὶ τὸ κομματικὸν συμφέρον τῆς ἑκάστοτε Κυβερνήσεως ἀπαραδέκτως νὰ ὑπηρετῆται. Διότι ἐὰν ἡ διάταξις τεθῇ, ὅπως εἶναι, φοβοῦμαι, ὅτι θὰ καταλήξωμεν νὰ ἔχωμεν εἰς κάθε Σχολὴν ἕδρας περισσοτέρας ἀπ' ὅσας ἀπαιτοῦν αἱ ἀνάγκαι.

Α. ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ('Υπ. 'Εργασίας) : Κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ παρέμβωμεν διότι δημιουργοῦμεν κλειστὰ ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν θέσιν ἐδῶ.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Τίθεται τὸ ἐρώτημα : Θά μείνῃ τὸ «Αἱ Καθηγητικαὶ ἕδραι ἱδρύονται, τροποποιοῦνται ἢ καταργοῦνται μετὰ γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς».

('Η πλειοψηφία τῶν κ.κ. 'Υπουργῶν τάσσεται ὑπὲρ τῆς παραμονῆς τῆς διατάξεως ὡς ἔχει).

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : 'Επομένως ἡ διάταξις παραμένει. Παραμένει δὲ καὶ τὸ «πληροῦνται δὲ μετὰ σύμφωνον γνώμην αὐτῆς».

Καὶ ἐρχόμεθα εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον τῆς παραγράφου 4. «Διὰ τὴν κατάρτισιν τῶν προγραμμάτων διδασκαλίας καὶ ἐξετάσεων ἀπαιτεῖται γνώμη τῆς οἰκείας Σχολῆς». Φρονῶ ὅτι ἡ διάταξις αὕτη δύναται καὶ νὰ μὴ τεθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα. 'Αλλὰ πρέπει εἰς τὸν νόμον νὰ ἀποσαφηνισθῇ ὅτι εἶναι ἀνάγκη, νὰ ὑπάρξῃ ἀπόλυτος συνεργασία τῶν δύο μερῶν, δηλαδὴ τοῦ 'Ανωτάτου 'Ιδρύματος καὶ τῆς Πολιτείας.

Δὲν νοεῖται τὸ πρόγραμμα διὰ τοῦ ὁποίου καθορίζεται καὶ τὸ εἶδος καὶ ἡ ἔκφρασις τῶν γνώσεων, νὰ μὴν ἐλέγχεται ἀπὸ τὴν Πολιτείαν. Καὶ εἶναι ἀλ- →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ λωστε αὐτὸ ἀντίθετον καὶ πρὸς ὅσα προηγουμένως ὑπεστηρίχθησαν. Καὶ διὰ νὰ μὴν ἀναφερόμεθα, ἐδῶ εἰς λεπτομερείας ἄς ἀπαλείψωμεν τὴν διάταξιν καὶ ἄς ἀφήσωμεν τὴν ρύθμισιν τοῦ θέματος εἰς τὸν νομοθέτην.
(Γίνεται δεκτὴ ἡ πρότασις).
Μεθ' ὁ τελευταία περίοδος τῆς παραγράφου 4 ἀπαλείφεται.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῆς Παιδείας θὰ ἐπιμεληθῇ τῆς διατυπώσεως τῆς προηγουμένης περιόδου εἰς τὸ σημεῖον πού ἀναφέρεται εἰς τὸν Κυβερνητικὸν Ἐπίτροπον καὶ θὰ διασαφηνίσῃ τὴν θέσιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου.
Κύριοι, παρακαλῶ νὰ καθορίσωμεν τὴν περαιτέρω διαδικασίαν τῆς συζητήσεως διὰ νὰ προχωρήσωμεν. Ἐφ' ἑκάστου θέματος, θὰ ἐκτίθενται αἱ ἀπόψεις καὶ θὰ ἀκούωνται ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα καὶ μετὰ θὰ γίνεται ψηφοφορία, διότι ἄλλως δὲν θὰ τελειώσωμεν ποτέ.

Ι. ΕΥΛΑΜΠΙΟΣ (Ὑφ. Συντ.) : Κύριε Πρόεδρε, εἴθισται εἰς τὴν Ἑλλάδα εἰς Καθηγητὰς Ἀνωτάτων Σχολῶν νὰ ἀνατίθεται ἡ Διοίκησις διαφόρων Ὀργανισμῶν κλπ. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὁ Καθηγητὴς δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀσκῇ τὸ ἔργον του διότι ἐμπαίζει τὸν ὀργανισμὸν τὸν ὁποῖον διοικεῖ, εἴτε τοὺς φοιτητάς, εἴτε καὶ τοὺς δύο.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Ὑπάρχουν δύο ἀσυμβίβαστα. Ὑπάρχουν, δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω ὀνόματα, Καθηγηταὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀναλάβει Διοικήσεις Τραπεζῶν ἢ εἶναι Νομικοὶ Σύμβουλοι, ἐνῷ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι καθηγηταὶ βάσει τοῦ ἰσχύοντος Συντάγματος τοῦ 1952.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἂς τὸ ρυθμίσωμεν ὅταν ἔλθωμεν εἰς τὸ τμῆμα περὶ Διοικήσεως ὅπου καθορίζονται τὰ ἀσυμβίβαστα.
Παράγραφος 5.
«Τὸ Κράτος, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς τοῦ Νόμου, ὀφείλει νὰ ἐνισχύῃ εἰς τὰς σπουδὰς των ἱκανοὺς καὶ ἀπόρους σπουδαστάς».

Λ. ΠΑΤΡΑΣ (Ὑπ. Κοιν. Προνοίας) : Κύριε Πρόεδρε, νὰ διαγραφῇ ἡ λέξις «ἀπόρους».

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Συμφωνῶ καὶ ἐγώ.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Κύριε Πρόεδρε, αὐτὴ εἶναι μία διάταξις ἡ ὁποία δὲν πρέπει νὰ τεθῇ εἰς τὸ Σύνταγμα. Εἶμαι ὑπὲρ τῆς διαγραφῆς τῆς παραγράφου 5. Δὲν ἔχει θέσιν εἰς τὸ Σύνταγμα.

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ποῖοι νομίζουν ὅτι πρέπει νὰ διαγραφῇ ἡ παράγραφος;
(Ὑπὲρ τῆς διαγραφῆς τῆς παραγράφου 5 τάσσεται ἡ πλειοψηφία τῶν κ.κ. Ὑπουργῶν).

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ἡ παράγραφος 6 λαμβάνει ἀριθμὸν 5.

Κ. ΒΟΒΟΛΙΝΗΣ (Ὑφ. Προεδρ.) : Κύριε Πρόεδρε, ἐπὶ τῆς νέας παραγράφου 5 ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ νόμος πρέπει νὰ εἶναι αὐστηρός, διότι τὰ νῦν συμβαίνοντα μὲ τὴν ἵδρυσιν τῶν Σχολείων εἶναι τρομερά. Ἀπαιτεῖται, νομίζω, αὐστηρότης τοῦ νόμου. →→→

Η ΠΑΙΔΕΙΑ ΤΗΣ ΧΟΥΝΤΑΣ και Η ΧΟΥΝΤΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

→→→ Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Κύριε Πρόεδρε, ἔχομεν καὶ μίαν πρότασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὴν ὁποίαν ἐκ καθήκοντος θέτω ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου : Ἡ πρότασις ἔχει ὡς ἑξῆς : «Ἀπαγορεύεται ὁ διορισμὸς Ἑτεροδόξων ἐκπαιδευτικῶν εἰς τὴν στοιχειώδη καὶ Μέσην Δημοσίαν ἐκπαίδευσιν, πλὴν τῶν εἰδικῶς δι' ἑτεροδόξους καὶ ἀλλοθρήσκους συνιστωμένων σχολείων ἀμφοτέρων τῶν τύπων».

Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (Πρ. Κυβ.) : Ὡς αὐτοτελῆ διάταξιν τὸ θέλετε;

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδ.) : Ἠμπορεῖ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 16 ἢ εἰς τὸ ἄρθρον 17.

Κ. ΒΟΒΟΛΙΝΗΣ (Ὑφ. Προεδρίας) : Ἀναφέρεται εἰς τὰ Δημόσια Σχολεῖα;

Θ. ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Ὑπ. Παιδείας) : Μάλιστα. Ὅταν συνιστῶνται σχολεῖα προοριζόμενα δι' ἑτεροδόξους εἶναι δυνατὸν τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν νὰ μὴν εἶναι ὑποχρεωτικῶς ὀρθόδοξον.

Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος λέγει, ὅτι τοῦτο εἶναι μέτρον προνοίας πρὸς πρόληψιν ἐχθρικῶν προπαγανδῶν. Τοῦτο δέ, δὲν εἶναι αὐθαίρετον σύμφωνα μὲ ἐκπεφρασμένην γνώμην τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας δυνάμει τῆς ὑπ' ἀριθ. 1417/49 ἀποφάσεως αὐτοῦ.

Ι. ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ (Ὑπ. Δικ.) : Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἔχει γράψει ὑπὲρ τῆς ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν ἑτεροδόξων.

Στο σημείο αυτό, η συζήτηση επί του άρθρου 17 του «σχεδίου συντάγματος του 1968» τελειώνει... Έξη χρόνια αργότερα, τελειώνει κι η χούντα... Το σύνταγμα του 1968 τελειώνει με το σύνταγμα του 1973... Το σύνταγμα του 1973 τελειώνει με το σύνταγμα του 1974... Το σύνταγμα του 1974 τελειώνει κι αυτό όπου νάναι... Εκείνα που δεν φαίνονται να έχουν τελειωμό είναι τα προβλήματα της μάθησης και της μόρφωσης...

→→→

1/4/98, τα «Παιδιά του Νοέμβρη» χτυπούν με εμπρηστικούς μηχανισμούς τα γραφεία του υπουργού εργασίας, Μιλτιάδη Παπαϊωάννου και του πρώην γραμματέα της ΓΣΕΕ και νυν βουλευτή, Χρήστου Πρωτόπαπα 💣💣💣 Όλοι (δηλαδή, όλοι οι εξουσιαστές) σπεύδουν να καταδικάσουν την ενέργεια... Πάντως, οι περισσότεροι μη-εξουσιαστές την χάρηκαν. Καιρός ήταν ! 💣💣💣 Μόνο που, για μια φορά ακόμη, εμείς αναρρωτιόμαστε : Τόσο σωστή ενέργεια, τις επεξηγηματικές προκηρύξεις τί τις χρειαζόταν; 💣💣💣 Πολύ πιο διακριτικά κύλησαν οι φοιτητικές εκλογές... Τόσο διακριτικά, που πολλοί, άμεσα ενδιαφερόμενοι για τα φοιτητικά, δεν τις πήραν καν πρέφα ! 💣💣💣 Καθυστερημένο ίσως, αλλά οπωσδήποτε όχι αδιάφορο : Άφησε τον κόσμο οριστικά, ο Στακτόπουλος. Ο άνθρωπος, που η ζωή του καταστράφηκε στις φυλακές, επειδή κάποιοι χρειαζόταν έναν ένοχο για την δολοφονία του Πολκ, τότε, στα χρόνια του εμφυλίου... 💣💣💣 Ο Στακτόπουλος ήταν ένοχος, επειδή η εξουσία χρειαζόταν απλά έναν ένοχο. Έναν αθώο, τί να τον έκανε ; 💣💣💣 Κάποια στιγμή ίσως θα πρέπει να αναδημοσιεύσουμε το ενημερωτικότατο σχετικό αφιέρωμα που δημοσίευσε το ΠΟΝΤΙΚΙ 💣💣💣 3 μήνες φυλακή ήταν η ποινή που επιβλήθηκε στον δήμαρχο Νέας Ιωνίας, επειδή... δενδροφύτευσε έκταση που είχε χαρακτηριστεί αναδασωτέα !!! 💣💣💣 Οι δικαστές που έβγαλαν αυτή την αχαρακτήριστη απόφαση εξακολουθούν να κυκλοφορούν ελεύθεροι... 💣💣💣 Αλήθεια, ρε τσακάλια του έντυπου και του ηλεκτρονικού τύπου, γιατί δεν δίνετε τα ονόματα των ψυχοπαθών δικαστών στη δημοσιότητα ; 💣💣💣 Τουλάχιστον, να τους ξέρει ο κόσμος και να φυλάγεται απ' την ... ανεξαρτησία τους 💣💣💣 Μήπως ξέρει κανείς αν ασχολήθηκε κανένας δικαστής, απ' αυτούς που «κυνηγάνε την αυτοδικία» με τον κοινοτάρχη του Κεραμιδίου Πιερίας ; 💣💣💣 Ή μ'εκείνον τον κρετίνο της Κορινθίας που... απαγόρευσε την πώληση οινοπνευματωδών σε αλλοδαπούς (!) ; 💣💣💣 Όχι, βέβαια ! 💣💣💣 Αυτοί δεν διαπράττουν κανένα αδίκημα. Δεν είναι καν ρατσιστές. Είναι Έλληνες πολίτες που δρουν σύμφωνα με τις επιταγές του Συντάγματος της χώρας ! 💣💣💣 Ποιός τα είπε αυτά ; 💣💣💣 ΟΧΙ. ΔΕΝ ΤΑ ΕΙΠΕ ΟΥΤΕ Ο ΠΛΕΥΡΗΣ, ΟΥΤΕ Ο ΜΙΧΑΛΟΛΙΑΚΟΣ, ΟΥΤΕ Ο ΒΟΡΙΔΗΣ... 💣💣💣 **ΤΑ ΕΙΠΕ Ο «ΑΝΤΙΣΤΑΣΙΑΚΟΣ» ΚΑΙ «ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΗΣ» ΚΑΙ «ΑΝΤΙΡΡΑΤΣΙΣΤΗΣ» ΚΑΙ «ΝΟΜΟΜΑΘΗΣ», ΤΕΩΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΜΑΓΚΑΚΗΣ !!!** 💣💣💣 Το «ωραίο», είναι που τα δημοσίευσε η Αυριανή, η ίδια εφημερίδα που τον είχε κράξει για σχέσεις με τα χιτλερικά SS, στη διάρκεια της κατοχής, όταν η αδελφή του είχε παντρεφτεί αξιωματικό του χιτλερικού στρατού... 💣💣💣 «Διεθνιστής» με πατέντα ο κύριος Μαγκάκης... 💣💣💣 Τα χρυσαυγουλάκια, πάντως, δεν τόλμησαν να ξεμυτίσουν από την Γ Σεπτεμβρίου 19, στις 9/4/98, όπως είχαν πει. Βλέπετε, εκείνη την ημέρα, κυκλοφορούσαν στο δρόμο οι «κακοί» κι είχαν εκνευριστεί που δεν έβρισκαν τον Μιχαλολιάκο, ο οποίος - φρονίμως ποιών είχε κάτσει στα χρυσαυγά του 💣💣💣 Στις 16/4/98, βγήκαν στη στράτα και οι άλλοι «αντιρρατσιστές», οι συνασπισμένοι... Γιατί τα εισαγωγικά ; Γιατί, πάρτε το χαμπάρι, φίλοι του Συνασπισμού, ΑΝΤΙΡΡΑΤΣΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΪΣΜΟΣ, ΔΕΝ ΤΑΙΡΙΑΖΟΥΝ ! 💣💣💣 Τη μέρα που η σοσιαλιστική ηγεσία της Ελλάδας υποδεχόταν τον αρχηγό των ενόπλων δυνάμεων του φασιστικού καθεστώτος, Καρανταγί, διάλεξε η προοδευτική ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ για να «αποκαλύψει» πως τα «ελληνικά δάση» τα καίνε οι Τούρκοι... Ο μόνος που χοροπηδούσε απ' τη χαρά του ήταν ο χριστιανοσοσιαλναζιστής αλβανοφάγος, Στέλιος Παπαθεμελής... 💣💣💣 Γιατί χοροπηδούσε ; Μα, γιατί μάθαινε επί τέλους η κοινή γνώμη πως τα δάση δεν τα καίει το ΜΑΒΗ... 💣💣💣 Παραπέμφθηκε τελικά στο κακουργιοδικείο ο Θεοχάρης Ευμινίδης, ο 70χρονος Έλλην που πριν ένα χρόνο δολοφόνησε εν ψυχρώ ένα 17χρονο παιδί, επειδή ήταν Αλβανάκι... 💣💣💣 Το πράγμα μυρίζει εισοδισμό των Αναρχικών στον δικαστικό χώρο ! Να επιληφθούν αμέσως όλα τα στελέχη του πατριωτικού ΠΑΣΟΚ (και των άλλων προοδευτικών δυνάμεων), να βρουν και να τιμωρήσουν παραδειγματικά τους ενόχους ! Η πατρίς τους κινδυνεύει ! 💣💣💣 Ας έχουμε, πάντως, κι εμείς το νου μας ! Λέτε να μας προκύψει και κάνας δικαστής - εμπρηστής συνείδησης ; Ώρες είναι ! 💣💣💣 Ας τους προσέχουν, λοιπόν, πολύ και οι απόστρατοι καραβανάδες αλβανοτουρκοκορεοφάγοι και ο - μία απ' τα ίδια - Σήφης Βαλυράκης 💣💣💣 Έτσι, όπως πάμε, οι Αναρχικοί θα διεισδύσουν ακόμα και στο ίδιο το ΜΑΒΗ... Και τότε, χαιρέτα μου τον πλάτανο που λέει κι ο λαός μας ! 💣💣💣 Οι τελευταίες έξη λέξεις είναι copyright by Vagelis Yannopoulos

Φασίστα

(ναζίστη, ρατσίστη, χουντικέ)

ΜΗ ΣΕ ΒΡΕΙ

ΤΟ ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ !!!